Základní škola a Mateřská škola Olomouc – Nemilany, Raisova 1,
příspěvková organizace, 783 01 Olomouc – Nemilany IČO: 750 295 11
Tel: 585 416 821, 606 785 945; e-mail: *reditelka@zsnem.cz*
Čj: ZŠN/2025/510/RP

ŠVP ZV

Škola pro život

Zpracováno dle RVP ZV

II. stupeň

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2025

UČEBNÍ OSNOVY

II. stupeň (6., 7., 8. a 9. ročník)

Obsah

1. Učební plán

1.1 Učební plán pro 6. – 9. ročník

2. Učební osnovy

2.1 Jazyk a jazyková komunikace

2.1.1 Český jazyk a literatura ……. 7

2.1.2 Anglický jazyk ……. 42

2.1.3 Německý jazyk …… 70

2.2 Matematika a její aplikace

2.2.1 Matematika ……. 87

2.3 Informační a komunikační technologie

2.3.1 Informatika ……... 107

2.4 Člověk a společnost

2.4.1 Občanská výchova …… 126

2.4.2 Dějepis ……. 147

2.5 Člověk a příroda

2.5.1 Fyzika ……. 173

2.5.2 Chemie ……. 192

2.5.3 Přírodopis …….. 205

2.5.4 Zeměpis …….. 226

2.6 Umění a kultura

2.6.1 Hudební výchova …… 252

2.6.2 Výtvarná výchova …… 275

2.7 Člověk a zdraví

2.7.1 Výchova ke zdraví …… 296

2.7.2 Tělesná výchova …… 314

2.8 Člověk a svět práce

2.8.1 Praktické činnosti …… 344

Učební plán pro 6. – 9. ročník

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	Min. časová dotace	Dispo-nibilní hodiny	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	**Český jazyk a literatura**	**Český jazyk a literatura**	4+1	4+1	3+2	4+1	15	+5	20
	Cizí Jazyk	**Anglický Jazyk**	3	3	3	3	12		12
		Německý Jazyk	-	2	2	2	6		6
Matematika a její aplikace		**Matematika**	4+1	4+1	4+1	3+2	15	+5	20
Informační a komunikační Technologie		**Informatika**	1	1	1	1	4		4
Člověk a společnost	**Dějepis**	**Dějepis**	2	2	1	1+1	10	+1	11
	Výchova k občanství	**Občanská výchova**	1	1	1	1			
Člověk a příroda	**Fyzika**	**Fyzika**	2	1	2	1	20		23
	Chemie	**Chemie**	--	-	2	1+1		+1	
	Přírodopis	**Přírodopis**	2	2	1+1	1		+1	
	Zeměpis	**Zeměpis**	1 +1	1	2	1		+1	

Umění a kultura	**Hudební výchova**	**Hudební výchova**	1	1	1	-	9		9
	Výtvarná výchova	**Výtvarná výchova**	2	1	1	2			
Člověk a zdraví	**Výchova ke zdraví**	**Výchova ke zdraví**	0	+1	1	1	10	+1	10
	Tělesná výchova	**Tělesná výchova**	2	2	2	2			
Člověk a svět práce		**Praktické činnosti**	1	1	1	+1	3	+1	4
		Volitelné předměty		+1		+1		+2	2
Týdenní hodinová dotace			26+3	26+4	28+4	24+7	104	+18	
Celkový týdenní počet hodin			29	30	32	31			122

Poznámka k učebnímu plánu 2. stupně: Ve výchovách na 2. stupni lze výuku organizovat v blocích – 2 hodiny jednou za 14 dní, střídají se sudé a liché týdny (při dotaci předmětu 1 hod/týdně). Tato organizace výuky bude zavedena zejména tehdy, je-li k organizaci práce v daném předmětu potřeba více času (např. chystání pomůcek, přesun do odloučené učebny apod.)

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět:	**Český jazyk a literatura**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu Český jazyk a literatura je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky.

Předmět se vyučuje v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Je realizován formou vyučovacích hodin / 45 min /.

Časová dotace: 6. ročník 5 hodin
7. ročník 5 hodin
8. ročník 4 hodiny
9. ročník 5 hodin

Posílení disponibilními hodinami: 1 hodina v 6., 7., 8. a 9. ročníku.

Žákům s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka, žákům s odlišným mateřským jazykem i žákům jinak znevýhodněným a ohroženým školním neúspěchem poskytujeme podporu v podobě předmětu „Čeština jako druhý jazyk“.

Obsahové vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti vede žáky k:

- Porozumění skutečnosti vyjádřené verbálními prostředky
- Chápání jazyka jako důležitého nástroje celoživotního učení a vzdělávání
- Vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku

- Dovednosti práce s jednotlivými pojmy, sděleními a ucelenými texty
- Získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- Kultivaci myšlení
- Přesnému, logickému a věcnému vyjádření skutečnosti
- Schopnosti chápat a interpretovat text
- Pohotovému a srozumitelnému vyjadřování svých zkušeností i prožitků, potřeb a zájmů v dané komunikační situaci
- Zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
- Získání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
- Individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře a k vlastní tvůrčí produkci
- Vztahu k jazyku a literatuře jako složce národní kultury
- Získávání konkrétních informací potřebných pro vstup na pracovní trh a pro aktivní zapojení do života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Vysvětlí hodnotu vzdělání, propojí teoretické znalosti s praktickým životem. - Vede žáky k odpovědnosti za své vzdělávání. - Oceňuje pozitivní přístup k učení. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu, hodnotí jejich chyby a navrhuje možnosti jejich odstranění. - Vede žáka k sebehodnocení.	- Poznává smysl a cíl učení, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života. - Chápe odpovědnost za své vlastní vzdělávání. - Získává pozitivní vztah k učení. - Posuzuje a hodnotí svou práci, hledá chyby a snaží se je napravit. - Dokáže ohodnotit sebe i ostatní.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Poukazuje na různé zdroje informací, vede žáka k vyhledávání informací.	- Vyhledá potřebné informace, využívá různé zdroje informací.

- Oceňuje dílčí úspěchy žáků a pokrok při řešení problému. - Vede žáky k řešení simulovaných situací, problémů.	- Pokračuje v řešení problému i přes počáteční neúspěchy, hodnotí vlastní pokroky. - Najde řešení pro simulovanou situaci, problém.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k jasné formulaci svých názorů, k jejich kultivované obhajobě. - Vede žáky ke spisovnému vyjadřování v psaném i mluveném projevu. - Vede žáky ke kultivované a věcné diskuzi, k toleranci k názorům druhých. - Rozvíjí u žáků slovní zásobu.	- Formuluje své názory jasně, obhájí svůj názor. - Vyjadřuje se v pasném i mluveném projevu spisovně. - Diskutuje věcně a kultivovaně, obhájí svůj názor a respektuje názory ostatních. - Rozšiřuje si svou slovní zásobu vhodnými prostředky.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k vytváření a dodržování pravidel při práci v týmu. - Předává žákům, v určitých situacích odpovědnost. - Nechává členy skupiny hodnotit svou práci. - Přistupuje k žákům jako k partnerům a vede k takovému chování i žáky. - Řeší případné problémy a konflikty společnou diskuzí se žáky. - Trénuje žáky ve zvládání emocí. - Poskytuje pomoc a radu. - Vede žáky k pravidlům slušného chování.	- Formuluje společná pravidla pro práci v týmu, skupině. - Pracuje podle společně stanovených pravidel. - Reflektuje a hodnotí práci svého týmu. - Respektuje odlišnost názorů a základní pravidla slušné komunikace. - Používá jednoduché postupy, jak zvládat své emoce. - Požádá o pomoc a radu. - Osvojuje si zdvořilé a kultivované vystupování.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Vede žáky ke kultivovanému projevu, k toleranci odlišných názorů.	- Kultivovaně vyjadřuje své vlastní názory a pocity. - Oceňuje hodnotu uměleckých děl.

- Vede žáky k pochopení uměleckých děl, oceňuje umělecká díla. - Rozvíjí estetické vnímání, kreativitu a představivost. - Vede žáka k pochopení významu demokracie, k toleranci k druhým.	- Ocení kulturní a historické dědictví, orientuje se v našich kulturních tradicích. - Respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky ke správnému čtení a psaní. - Předkládá žákům vhodné pomůcky a předvádí, jak s nimi pracovat.	- Dodržuje hygienická pravidla pro čtení a psaní. - Osvojuje si práci s pomůckami.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k dodržování zásad bezpečného chování na internetu, seznamuje žáky s rizikem a nebezpečím, které internet přináší. - Nabízí vhodné postupy a prostředky ke zpracování a prezentaci informací.	- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít - Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. - Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

Komunikační a slohová výchova

- osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- osvojování a rozvíjení schopností naslouchat
- rozvíjení kultivovaného ústního i písemného projevu
- osvojování souvislého, plynulého a srozumitelného vyjadřování podle komunikačního záměru mluvčího a podle komunikační situace
- osvojování pravidel pro vytváření psaných textů podle komunikačního záměru, komunikační situace a pro využití v praxi
- porozumění různých druhů mluvených jazykových projevů, poznání záměrů mluvčího, rozpoznání hlavní myšlenky
- porozumění různých druhů psaných projevů s věcnou, odbornou i uměleckou tematikou
- schopnosti vyjadřovat vlastní názor, poznat manipulativní komunikaci a umět na ni reagovat
- vytváření prostoru k samostatnému získávání informací pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Jazyková výchova

- chápání jazyk jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa
- vnímání a postupné osvojování jazyka jako bohatého a mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření svých potřeb i prožitků a sdělování postojů a názorů
- vnímání jazyka jako prostředku k celoživotnímu vzdělávání ve všech oblastech lidského vědění a ve všech oblastech lidského počínání

- ovládnutí všech součástí nauky o jazyce potřebných pro dorozumívání v ústní a písemné podobě
- využívání různých zdrojů informací - slovníky, encyklopedie, internet, noviny, časopisy, rozhlas, televize

Literární výchova

- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání, prožitku, zábavy a inspirace pro vlastní život
- posuzování vhodnosti a působivosti uměleckých prostředků v literatuře
- poznávání významných tvůrců literárního umění a jejich děl
- utváření a rozvíjení trvalého zájmu o četbu, divadlo, film a veškerou kulturu
- využívání různých zdrojů informací

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Komunikační a slohová výchova čtení a poslech			
ČJL- 9-1-01: odlišuje v čteném nebo slyšeném textu fakta od názoru a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	DV: rozumí přečtenému a slyšenému textu DV: orientuje se v obsahu čteného a slyšeného textu DV: vytváří otázky a odpovědi	Čtení a poslech s porozuměním - vyhledávání informací v čtených textech a ústních projevech - vyhledávání klíčových slov textu - vyhledávání hlavních myšlenek Tvoření osnovy	
ČJL- 9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	DV: naslouchá pozorně, sleduje projev a je ohleduplný k mluvčímu	Praktické naslouchání - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s mluvčím, podněty k jednání Kritické naslouchání - rozlišování subjektivního a objektivního sdělení	
ČJL- 9-1-03: rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	DV: rozpoznává manipulativní působení textu a projevu	Manipulace v textu a projevu	
ČJL- 9-1-04: dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro komunikační situaci	DV: kultivovanost ústního projevu je adekvátní k věku žáka DV: dodržuje zásady dialogu DV: orientuje se v problematice soc. sítí, dodržuje zásady bezpečnosti	Komunikační žánry - dialog - chat a sociální sítě	
ČJL- 9-1-08: využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu;	DV: vyhledává klíčová slova a hlavní myšlenky, tvoří osnovu DV: vytváří otázky a odpovědi DV: získává základy studijního čtení DV: vytváří výpisky z textu	Získává základy studijního čtení Tvoření osnovy Vyhledává hlavní myšlenky Výpisky z textu	

samostatně připraví a s oporou přednese referát			
ČJL- 9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	DV: dodržuje správnou techniku psaní DV: písemný projev odpovídá úrovni dovedností v pravopisu, gramatice a stylistických postupech DV: umí zapsat výpisky, poznámky a vyplnit jednoduché tiskopisy DV: dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč DV: seznamuje se bezpečným používáním elektronické pošty	Osnova Slohové žánry - vypravování, popis, zpráva - výpisky, poznámky - tiskopisy - Elektronická pošta – význam, doručená pošta – třídění zpráv, vytvoření nové zprávy, odstranění zprávy, spam, filtry, kapacita emailové schránky	

Jazyková výchova			
Zvuková stránka jazyka			
ČJL- 9-2-01: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	DV: užívá různé funkční prostředky mluvené řeči	Hláskosloví Spisovná výslovnost Slovní i větný přízvuk Zvuková stránka věty	
Slovní zásoba a tvoření slov			

ČJL – 9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	DV: určuje stavbu slova DV: rozpozná odvozená slova a umí vytvořit slova příbuzná	Slovotvorný základ, přípona, předpona Slova příbuzná Stavba slova Střídání hlásek při odvozování Skupiny hlásek při odvozování Zdvojené souhlásky	
Tvarosloví			
ČJL- 9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	DV: poznává jednotlivé slovní druhy DV: používá duálové tvary podstatných jmen a číslovek DV: rozlišuje podstatná jména konkrétní, abstraktní; pomnožná, hromadná; obecná, vlastní DV: třídí přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa DV: umí skloňovat přídavná jména DV: u sloves určuje kategorie - osoba, číslo, způsob, čas	Určování všech slovních druhů Duálové skloňování Přídavná jména - druhy, vzory, skloňování Zájmena - druhy, použití ve větách Číslovky - druhy, použití ve větách Slovesa - kategorie podmiňovacího způsobu	
Skladba			

ČJL- 9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	DV: určuje různé typy podmětů a přísudků DV: tvoří skladební dvojice DV: určuje druhy větných členů a správně je používá DV: orientuje se v systému výukových aplikací, používá je	Podmět vyjádřený, nevyjádřený Přísudek slovesný a jmenný Větné členy a jejich druhy Práce s aplikacemi v jednotlivých předmětech	
Pravopis			
ČJL- 9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	DV: používá Pravidla českého pravopisu a Slovník spisovného jazyka českého	Pravidla českého pravopisu Slovník spisovného jazyka českého	
ČJL- 9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	DV: správně píše zdvojené souhlásky a souhláskové skupiny DV: správně píše skupiny bě - bje, vě - vje, mě - mje DV: správně píše tvary přídavných jmen, zájmen, číslovek a sloves v podmiňovacím způsobu DV: správně píše základní typy shody přísudku s podmětem DV: orientuje se v systému výukových aplikací, používá je	Zdvojené souhlásky Souhláskové skupiny na švu kořene, předpony a přípony Pravopis přídavných jmen, zájmen a číslovek Pravopis slovesných tvarů v podmiňovacím způsobu Shoda přísudku s podmětem Práce s aplikacemi	
Literární výchova			
ČJL- 9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	DV: přednáší vhodné literární texty DV: volně reprodukuje a zaznamenává hlavní myšlenky textu	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Záznam a reprodukce hlavních myšlenek Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	

ČJL- 9-3-03: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	DV: vnímá literaturu jako široký zdroj inspirace pro vlastní život DV: sděluje názory na přečtené dílo a zážitky z četby, slovně, písemně, kresbou; sděluje zážitky z četby DV: vybírá a čte knihy podle vlastních zájmů	Literatura - zdroj zábavy, poučení, zprostředkování hodnot Vyjádření názoru na přečtené dílo ústně i písemně, kresbou Zážitky z četby, rozvíjení čtenářství	
ČJL- 9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	DV: rozliší literární druhy DV: charakterizuje pohádky, pověsti, báje, bajky, příběhy ze života dětí	Literární druhy - poezie, próza, drama Literární žánry - pohádky, pověsti, báje, bajky, příběhy ze života dětí	
ČJL- 9-3-07: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	DV: zná nejvýznamnější české a světové sběratele a tvůrce pohádek, pověstí, bájí, bajek a příběhů ze života dětí	Jazyk literárního díla - obrazná pojmenování: přirovnání, personifikace - zdrobněliny, výstižná slovesa, přímá řeč - sloka, verš, rým Nejvýznamnější čeští a světoví tvůrci pohádek, pověstí, bájí, bajek a příběhů ze života dětí	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

Komunikační a slohová výchova

- osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- osvojování a rozvíjení schopností naslouchat
- rozvíjení kultivovaného ústního i písemného projevu
- osvojování souvislého, plynulého a srozumitelného vyjadřování podle komunikačního záměru mluvčího a podle komunikační situace
- osvojování pravidel pro vytváření psaných textů podle komunikačního záměru, komunikační situace a pro využití v praxi
- porozumění různých druhů mluvených jazykových projevů, poznání záměrů mluvčího, rozpoznání hlavní myšlenky
- porozumění různých druhů psaných projevů s věcnou, odbornou i uměleckou tematikou
- schopnosti vyjadřovat vlastní názor, poznat manipulativní komunikaci a umět na ni reagovat
- vytváření prostoru k samostatnému získávání informací pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Jazyková výchova

- chápání jazyk jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa
- vnímání a postupné osvojování jazyka jako bohatého a mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření svých potřeb i prožitků a sdělování postojů a názorů
- vnímání jazyka jako prostředku k celoživotnímu vzdělávání ve všech oblastech lidského vědění a ve všech oblastech lidského počínání
- ovládnutí všech součástí nauky o jazyce potřebných pro dorozumívání v ústní a písemné podobě
- využívání různých zdrojů informací - slovníky, encyklopedie, internet, noviny, časopisy, rozhlas, televize

Literární výchova

- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání, prožitku, zábavy a inspirace pro vlastní život
- posuzování vhodnosti a působivosti uměleckých prostředků v literatuře
- poznávání významných tvůrců literárního umění a jejich děl
- utváření a rozvíjení trvalého zájmu o četbu, divadlo, film a veškerou kulturu
- využívání různých zdrojů informací

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Komunikační a slohová výchova čtení a poslech			
ČJL-9-1-01: odlišuje v čteném nebo slyšeném textu fakta od názoru a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	DV: orientuje se v obsahu čteného a slyšeného textu a získává informace DV: vytváří otázky a odpovědi Elektronicky tvoří slohové útvary dle zásad obchodní korespondence	Čtení a poslech s porozuměním - vyhledávání informací v čtených textech a ústních projevech - vyhledávání klíčových slov textu - vyhledávání hlavních myšlenek Tvoření osnovy Základy obchodní korespondence	
ČJL-9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	DV: naslouchá pozorně a je ohleduplný k mluvčímu DV: sleduje objektivitu a subjektivitu sdělení DV: pozná komunikační záměr a reaguje na něj DV: vnímá zvukové prostředky projevu	Praktické naslouchání - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s mluvčím, podněty k jednání Kritické naslouchání - rozlišování subjektivního a objektivního sdělení	
ČJL-9-1-03: rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	DV: rozpoznává manipulativní působení textu a projevu v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj orientuje se v problematice sociálních sítí, dodržuje zásady bezpečnosti -opakuje dovednosti z MS Word a používá je	Manipulace v textu a projevu Chat, sociální sítě Word, opakování získaných dovedností	
ČJL-9-1-04: dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro komunikační situaci	DV: uplatňuje zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu DV: dodržuje zásady dialogu a účastní se rozhovorů a besed	Komunikační žánry - dialog, rozhovor	

ČJL-9-1-08: využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou přednese referát	DV: používá základy studijního čtení DV: vyjadřuje vlastní názor na text a slyšený projekt DV: získává základy studijního čtení DV: vytváří výpisky z textu	Získává základy studijního čtení Tvoření osnovy Vyhledává hlavní myšlenky Výpisky z textu	
ČJL-9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	DV: písemný projev odpovídá úrovni dovedností v pravopisu, gramatice a stylistických postupech DV: orientuje se v kompozici textu a umí zpracovat osnovu DV: vypracuje poznané žánry	Osnova Slohové žánry - popis uměleckého díla - charakteristika - výpisky, výtah - dopis úřední a soukromý - inzerát - pozvánka	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Jazyková výchova			
Zvuková stránka jazyka			
ČJL-9-2-01: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	DV: užívá různé funkční prostředky mluvené řeči	Zásady spisovné výslovnosti Členění souvislé řeči - frázování, pauzy, plynulost řeči Modulace souvislé řeči - přízvuk slovní a větný, intonace, hlasitost	
Slovní zásoba a tvoření slov			
ČJL-9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	DV: zná způsoby tvoření slov DV: rozliší slova jednoznačná a mnohoznačná	Způsoby tvoření slov - odvozování, skládání, zkracování Význam slov (přenesené významy) - jednoznačná slova, mnohoznačná slova Homonyma, synonyma, antonyma Sousloví, rčení	
Tvarosloví			
ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	DV: poznává a správně třídí všechny slovní druhy DV: vhodně používá vlastní jména DV: stupňuje přídavná jména a příslovce DV: využívá příslovečné spřežky	Neohebné druhy slov Vlastní jména Stupňování přídavných jmen a příslovcí Příslovečné spřežky	
Skladba			
ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	DV: určuje druhy větných členů a správně je používá DV: používá věty jednočlenné a dvojčlenné podle komunikační situace DV: rozlišuje věty hlavní a vedlejší	Větné členy a jejich druhy Větné členy holé, rozvité, několikanásobné Věta jednočlenná a dvojčlenná Rozlišování vět hlavních a vedlejších v jednoduchých souvětích	

Pravopis			
ČJL-9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	DV: používá Pravidla českého pravopisu a Slovník spisovného jazyka českého Orientuje se v systémech výukových aplikací a používá je	Pravidla českého pravopisu Slovník spisovného jazyka českého Práce s aplikacemi v jednotlivých předmětech	
ČJL-9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	DV: správně píše předpony s-, z-, vz- DV: správně píše skupiny hlásek ve tvarech druhého a třetího stupně přídavných jmen a příslovcí DV: správně píše vhodně používaná vlastní jména DV: používá správně interpunkci ve větě jednoduché	Předpony s-, z-, vz- Skupiny hlásek při stupňování přídavných jmen a příslovcí Psaní velkých písmen Interpunkce ve větě jednoduché	
Literární výchova			
ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	DV: přednáší vhodné literární texty DV: volně reprodukuje a zaznamenává hlavní myšlenky textu	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Záznam a reprodukce hlavních myšlenek Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	
ČJL-9-3-03: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	DV: vnímá literaturu jako široký zdroj inspirace pro vlastní život DV: sděluje názory na přečtené dílo a zážitky z četby: slovně, písemně, kresbou; sděluje zážitky z četby DV: vybírá a čte knihy podle vlastních zájmů	Literatura - zdroj zábavy, poučení, zprostředkování hodnot Vyjádření názoru na přečtené dílo ústně i písemně, kresbou Zážitky z četby, rozvíjení čtenářství	

ČJL-9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	DV: pozná literární druhy DV: orientuje se v čtených literárních žánrech, poznává jejich autory	Literární druhy - poezie, próza, drama Literární žánry - lyrické, lyrickoepické, epické, přírodní a společenská poezie, balady a romance, dívčí povídky a romány, historické povídky a romány, detektivky, kovbojky, indiánky Dramatické žánry - tragédie, komedie, činohra, historické drama, film	
ČJL-9-3-07: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	DV: získává přehled o českých a světových tvůrcích čtených druhů a žánrů v historických souvislostech a porovnává rysy jejich tvorby DV: navštěvuje knihovnu	Jazyk literárního díla - obrazná pojmenování: metafora, metonymie, epiteton Zvukové prostředky, poezie, rytmus a rým Nejvýznamnější tvůrci čtených žánrů a orientace v jejich dílech	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Komunikační a slohová výchova

- osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- osvojování a rozvíjení schopností naslouchat
- rozvíjení kultivovaného ústního i písemného projevu
- osvojování souvislého, plynulého a srozumitelného vyjadřování podle komunikačního záměru mluvčího a podle komunikační situace
- osvojování pravidel pro vytváření psaných textů podle komunikačního záměru, komunikační situace a pro využití v praxi
- porozumění různých druhů mluvených jazykových projevů, poznání záměrů mluvčího, rozpoznání hlavní myšlenky
- porozumění různých druhů psaných projevů s věcnou, odbornou i uměleckou tematikou
- schopnosti vyjadřovat vlastní názor, poznat manipulativní komunikaci a umět na ni reagovat
- vytváření prostoru k samostatnému získávání informací pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Jazyková výchova

- chápání jazyk jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa
- vnímání a postupné osvojování jazyka jako bohatého a mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření svých potřeb i prožitků a sdělování postojů a názorů
- vnímání jazyka jako prostředku k celoživotnímu vzdělávání ve všech oblastech lidského vědění a ve všech oblastech lidského počínání
- ovládnutí všech součástí nauky o jazyce potřebných pro dorozumívání v ústní a písemné podobě
- využívání různých zdrojů informací - slovníky, encyklopedie, internet, noviny, časopisy, rozhlas, televize

Literární výchova

- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání, prožitku, zábavy a inspirace pro vlastní život
- posuzování vhodnosti a působivosti uměleckých prostředků v literatuře
- poznávání významných tvůrců literárního umění a jejich děl
- utváření a rozvíjení trvalého zájmu o četbu, divadlo, film a veškerou kulturu
- využívání různých zdrojů informací

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Komunikační a slohová výchova čtení a poslech			
ČJL- 9-1-01: odlišuje v čteném nebo slyšeném textu fakta od názoru a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	DV: orientuje se v obsahu čteného a slyšeného textu a získává informace DV: vytváří otázky a odpovědi	Čtení a poslech s porozuměním - vyhledávání informací v čtených textech a ústních projevech - vyhledávání klíčových slov textu - vyhledávání hlavních myšlenek	
ČJL- 9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	DV: naslouchá pozorně a je ohleduplný k mluvčímu DV: rozezná subjektivní a objektivní sdělení, odlišuje fakta od názorů a hodnocení a pomocí srovnávání ověřuje fakta DV: pozná komunikační záměr mluvčího a reaguje na něj DV: vnímá zvukové mimojazykové prostředky projevu	Praktické naslouchání - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s mluvčím, podněty k jednání Kritické naslouchání - rozlišování subjektivního a objektivního sdělení - fakta, názory a hodnocení a komunikační záměr mluvčího	
ČJL- 9-1-03: rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	DV: rozpoznává manipulativní působení textu a projevu v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj	Manipulace v textu a projevu Cíle a funkce manipulativních textů Kritický postoj k manipulacím	
ČJL- 9-1-04: dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro komunikační situaci	DV: dodržuje zásady dorozumívání, respektuje komunikační normu DV: dodržuje zásady dialogu a účastní se rozhovorů a besed	Zásady kultivovaného projevu - střídání rolí, pozornost, naslouchání - technika mluveného projevu - zvukové prostředky verbální, prostředky nonverbální	

ČJL- 9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem k svému komunikačnímu záměru	DV: užívání spisovných a nespisovných výrazových prostředků	Komunikační norma - spisovný jazyk, role mluvčího a posluchače, řečnické otázky Komunikační záměr - vhodný výběr spisovných i nespisovných jazykových prostředků	
ČJL- 9-1-06: v mluveném připraveném i improvizovaném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči	DV: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a vyjadřuje na ni svůj názor DV: zapojuje se do diskuze, vystoupí na veřejnosti	Komunikační žánry - referát, projev připravený, projev nepřipravený, diskuse, vystoupení na veřejnosti	
ČJL- 9-1-07: zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidla dialogu	DV: zapojuje se do diskuze, vystoupí na veřejnosti	Komunikační žánry - referát, projev připravený, projev nepřipravený, diskuse, vystoupení na veřejnosti	
ČJL- 9-1-08: využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou přednese referát	DV: používá základy studijního čtení DV: vyjadřuje vlastní názor na text a slyšený projev DV: tvoří výpisky a výtah	Získává základy studijního čtení Tvoření osnovy Vyhledává hlavní myšlenky Výpisky z textu Výtah	
ČJL- 9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	DV: píše kultivovaně na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech DV: vypracuje poznané žánry	Slohové žánry - charakteristika literární postavy - strukturovaný životopis - žádost - subjektivně zabarvený popis - výtah, výpisek, citát	

ČJL- 9-1-10: využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	DV: tvoří vlastní texty na základě svých dispozic a zájmů DV: využívá různé zdroje informací	Vlastní tvořivé psaní	

Jazyková výchova			
Zvuková stránka jazyka			
ČJL- 9-2-01: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	DV: vyslovuje podle výslovnostní normy DV: správně vyslovuje cizí slova DV: moduluje souvislou řeč a využívá vhodně hlasovou intonaci i hlasitost řeči	Výslovnostní norma Výslovnost běžně užívaných cizích slov Modulace souvislé řeči	
Slovní zásoba a tvoření slov			
ČJL- 9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	DV: zná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby DV: rozpozná a používá přenesená pojmenování DV: zná významy běžně používaných cizích slov	Obohacování slovní zásoby - vytváření nových slov, neologismy - přenášení významu a pojmenování - přejímání z cizích jazyků - archaizmy Význam cizích slov - český ekvivalent	
Tvarosloví			

ČJL- 9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	DV: používá správné tvary podstatných jmen pomnožných DV: používá správné tvary přejatých jmen obecních a vlastních DV: určuje slovesné kategorie	Skloňování obecných a vlastních jmen pomnožných Skloňování přejatých jmen obecných a vlastních Kategorie rodu a vidu	
Skladba			
ČJL- 9-2 -05: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	DV: určuje druhy vedlejších vět v souvětích DV: má přehled o spojkách podřadicích DV: určuje souvětí podřadná DV: orientuje se v systému výukových aplikaci, používá je	Vedlejší věty a jejich druhy Spojky podřadicí, souvětí podřadná Souvětí podřadné a souřadné Významové vztahy mezi hlavními větami Spojky souřadicí Souřadné spojení Práce s aplikacemi v jednotlivých předmětech	
Pravopis			
ČJL- 9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	DV: používá Pravidla českého pravopisu a Slovník spisovného jazyka českého a různé jiné slovníky	Pravidla českého pravopisu Slovník spisovného jazyka českého	
ČJL- 9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	DV: píše správně přejatá jména obecná a vlastní DV: využívá správně interpunkci ve větě jednoduché a souvětí DV: orientuje se v systému výukových aplikací, používá je	Pravopis přejatých jmen obecných a vlastních Interpunkce ve větě jednoduché a souvětí podřadném Práce s aplikacemi	
Obecné poučení o jazyce			

ČJL- 9-2-05: Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace OVČ 18: Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	DV: uvědomuje si význam, důležitost mateřštiny DV: rozliší spisovnou a nespisovnou češtinu (obecnou, hovorovou, nářečí)	Čeština - jazyk národní - jazyk mateřský Rozvrstvení národního jazyka - spisovné a nespisovné jazykové prostředky	
Literární výchova			
ČJL- 9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	DV: přednáší vhodné literární texty DV: volně reprodukuje a zaznamenává hlavní myšlenky textu	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Záznam a reprodukce hlavních myšlenek Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	
ČJL- 9-3-03: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	DV: vnímá literaturu jako široký zdroj inspirace pro vlastní život DV: sděluje názory na přečtené dílo a zážitky z četby: slovně, písemně, kresbou; sděluje zážitky z četby DV: vybírá a čte knihy podle vlastních zájmů DV: zpracovává prezentace na zadané téma	Literatura - zdroj zábavy, poučení, zprostředkování hodnot Vyjádření názoru na přečtené dílo ústně i písemně, kresbou PowerPoint – základní nastavení prezentace, tvorba a úprava prezentace Zážitky z četby, rozvíjení čtenářství	
ČJL- 9-3-04: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	DV: tvoří vlastní literární texty a ilustrace podle vlastních schopností	Vytváření vlastních textů	

ČJL- 9-3-05: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	DV: rozlišuje hodnotnou a konzumní literaturu, hledá pro svůj názor argumenty	Hodnotná a konzumní literatura	
ČJL- 9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	DV: orientuje se v čtených literárních žánrech a jejich nejvýznamnějších představitelích	Literární druhy - poezie, próza, drama Literární žánry - poezie milostná, rodinná, vlastenecká - povídky a romány - fantastické, vědeckofantastické, životopisné, humoristické - literatura naučná, populárně naučná, literatura faktů	
ČJL- 9-3-07: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	DV: pozná alegorii, ironii a různá obrazná pojmenování DV: uvádí významné představitele literatury 19. století a jejich díla	Jazyk literárního díla - nespisovné jazykové prostředky - expresivní slova, vulgarizmy, poetizmy, neologizmy, odborná slova Alegorie, ironie Literatura 19. století	
ČJL- 9-3-08: porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	DV: navštěvuje divadelní a filmová představení a porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Divadelní hra, film	
ČJL- 9-3-09: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a dalších informačních zdrojích	DV: umí vyhledat informace v různých zdrojích, navštěvuje knihovnu a různé zdroje informací		

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Komunikační a slohová výchova

- osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- osvojování a rozvíjení schopností naslouchat
- rozvíjení kultivovaného ústního i písemného projevu
- osvojování souvislého, plynulého a srozumitelného vyjadřování podle komunikačního záměru mluvčího a podle komunikační situace
- osvojování pravidel pro vytváření psaných textů podle komunikačního záměru, komunikační situace a pro využití v praxi
- porozumění různých druhů mluvených jazykových projevů, poznání záměrů mluvčího, rozpoznání hlavní myšlenky
- porozumění různých druhů psaných projevů s věcnou, odbornou i uměleckou tematikou
- schopnosti vyjadřovat vlastní názor, poznat manipulativní komunikaci a umět na ni reagovat
- vytváření prostoru k samostatnému získávání informací pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Jazyková výchova

- chápání jazyk jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa
- vnímání a postupné osvojování jazyka jako bohatého a mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření svých potřeb i prožitků a sdělování postojů a názorů
- vnímání jazyka jako prostředku k celoživotnímu vzdělávání ve všech oblastech lidského vědění a ve všech oblastech lidského počínání
- ovládnutí všech součástí nauky o jazyce potřebných pro dorozumívání v ústní a písemné podobě
- využívání různých zdrojů informací - slovníky, encyklopedie, internet, noviny, časopisy, rozhlas, televize

Literární výchova

- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání, prožitku, zábavy a inspirace pro vlastní život
- posuzování vhodnosti a působivosti uměleckých prostředků v literatuře
- poznávání významných tvůrců literárního umění a jejich děl
- utváření a rozvíjení trvalého zájmu o četbu, divadlo, film a veškerou kulturu
- využívání různých zdrojů informací

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Komunikační a slohová výchova čtení a poslech			
ČJL-9-1-01: odlišuje v čteném nebo slyšeném textu fakta od názoru a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	DV: orientuje se v obsahu čteného a slyšeného textu a získává informace DV: vytváří otázky a odpovědi Elektronicky tvoří slohové útvary dle zásad obchodní korespondence	Čtení a poslech s porozuměním - vyhledávání informací v čtených textech a ústních projevech - vyhledávání klíčových slov textu - vyhledávání hlavních myšlenek Základy obchodní korespondence	
ČJL-9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	DV: naslouchá pozorně a je ohleduplný k mluvčímu DV: rozezná subjektivní a objektivní sdělení, odlišuje fakta od názorů a hodnocení a pomocí srovnávání ověřuje fakta DV: pozná komunikační záměr mluvčího a reaguje na něj DV: vnímá zvukové mimojazykové prostředky projevu	Praktické naslouchání - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s mluvčím, podněty k jednání Kritické naslouchání - rozlišování subjektivního a objektivního sdělení - fakta, názory a hodnocení a komunikační záměr mluvčího	
ČJL-9-1-03: rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	DV: rozpoznává manipulativní působení textu a projevu v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj orientuje se v problematice sociálních sítí, dodržuje zásady bezpečnosti -opakuje dovednosti z MS Word a používá je	Manipulace v textu a projevu Cíle a funkce manipulativních textů Kritický postoj k manipulacím Chat, sociální sítě Word, opakování získaných dovedností	

ČJL-9-1-04: dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro komunikační situaci	DV: dodržuje zásady dorozumívání, respektuje komunikační normu DV: dodržuje zásady dialogu a účastní se rozhovorů a besed	Zásady kultivovaného projevu - střídání rolí, pozornost, naslouchání - technika mluveného projevu - zvukové prostředky verbální, prostředky nonverbální	
ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem k svému komunikačnímu záměru	DV: užívání spisovných a nespisovných výrazových prostředků	Komunikační norma - spisovný jazyk, role mluvčího a posluchače, řečnické otázky Komunikační záměr - vhodný výběr spisovných i nespisovných jazykových prostředků	
ČJL-9-1-06: v mluveném připraveném i improvizovaném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních a praralingválních prostředků řeči	DV: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a vyjadřuje na ni svůj názor DV: zapojuje se do diskuze, vystoupí na veřejnosti	Komunikační žánry - referát, projev připravený, projev nepřipravený, diskuse, vystoupení na veřejnosti	
ČJL-9-1-07: zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidla dialogu	DV: zapojuje se do diskuze, vystoupí na veřejnosti	Komunikační žánry - referát, projev připravený, projev nepřipravený, diskuse, vystoupení na veřejnosti	
ČJL-9-1-08: využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou přednese referát	DV: používá základy studijního čtení DV: vyjadřuje vlastní názor na text a slyšený projev DV: tvoří výpisky a výtah DV: samostatně připraví a s oporou přednese referát	Získává základy studijního čtení Tvoření osnovy Vyhledává hlavní myšlenky Výpisky z textu Výtah Referát	

ČJL-9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	DV: píše kultivovaně na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech DV: uspořádá správně informace a vytvoří soudržný text DV: vytvoří dané stylistické žánry DV: vyjadřuje vlastní názor na psaný text a projev	Rozvíjení kultivovaného písemného projevu na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech Stylistické žánry - úvaha, teze, přihláška, stížnost, studijní styly Vyjadřování názoru na psaný text a projev	
ČJL-9-1-10: využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	DV: tvoří vlastní texty na základě svých dispozic a zájmů DV: využívá různé zdroje informací	Vlastní tvořivé psaní	

Jazyková výchova			
Zvuková stránka jazyka			
ČJL-9-2-01: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	DV: zná a dodržuje výslovnostní normu DV: používá rozmanité funkční prostředky mluvené řeči	Výslovnostní norma Rozmanité funkční prostředky mluvené řeči - členění souvislé řeči - modulace souvislé řeči	
Slovní zásoba a tvoření slov			

ČJL-9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	DV: umí tvořit podstatná a přídavná jména DV: umí tvořit slovesa a příslovce DV: rozpozná přenesená pojmenování	Způsoby tvoření podstatných a přídavných jmen Způsoby tvoření sloves a příslovcí Význam slov - přenášení významů ve frazémech: rčení, přísloví, pořekadlo, sousloví, přirovnání, citát	
Tvarosloví			
ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	DV: má přehled o správných tvarech zájmen a číslovek a vhodně je používá DV: má přehled o správných slovesných tvarech a vhodně je používá	Přehled skloňování zájmen Přehled skloňování číslovek Přehled slovesných tvarů	
Skladba			
ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	DV: rozliší souvětí podřadné, souřadné a vztahy mezi větami DV: rozliší vedlejší věty souřadně spojené DV: poměry mezi několikanásobnými větnými členy DV: orientuje se v odchylkách ve stavbě vět DV: zná zásady pořádku v české větě	Souvětí podřadné a souřadné Významové vztahy mezi hlavními větami a několikanásobnými větnými členi Spojky souřadicí Souřadné spojení několikanásobných vedlejších vět Odchylky od pravidelné stavby vět Zásady pořádku slov v české větě	
Pravopis			
ČJL-9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	DV: používá Pravidla českého pravopisu a Slovník spisovného jazyka českého a různé jiné slovníky Orientuje se v systémech výukových aplikací a používá je	Pravidla českého pravopisu Slovník spisovného jazyka českého Práce s aplikacemi v jednotlivých předmětech	

ČJL-9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	DV: správně používá podle svých možností pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	Interpunkce ve větě jednoduché (nepravidelná stavba) a souvětí podřadném a souřadném	
Obecné poučení o jazyce			
ČJL-9-2-05: Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace OVČ 18: Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	DV: orientuje se v základních skupinách jazyků indoevropských, v jazycích menšinových skupin DV: orientuje se v základech vývoje češtiny	Skupiny jazyků - slovanské - skupiny indoevropských jazyků - jazyky menšinové Jazyk a komunikace - původ a základy vývoje češtiny	
Literární výchova			
ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	DV: přednáší vhodné literární texty DV: volně reprodukuje a zaznamenává hlavní myšlenky textu	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Záznam a reprodukce hlavních myšlenek Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	
ČJL-9-3-02:rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	DV: rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora čtených literárních děl	Rysy výrazného individuálního stylu autora	

ČJL-9-3-03: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	DV: vnímá literaturu jako široký zdroj inspirace pro vlastní život DV: sděluje názory na přečtené dílo a zážitky z četby: slovně, písemně, kresbou; sděluje zážitky z četby DV: vybírá a čte knihy podle vlastních zájmů	Literatura - zdroj zábavy, poučení, zprostředkování hodnot Vyjádření názoru na přečtené dílo ústně i písemně, kresbou Zážitky z četby, rozvíjení čtenářství	
ČJL-9-3-04: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	DV: tvoří vlastní literární texty a ilustrace podle vlastních schopností Zpracovává prezentace na zadané téma	Vytváření vlastních textů PowerPoint – základní nastavení prezentace, tvorba a úprava prezentace	
ČJL-9-3-05: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	DV: rozlišuje hodnotnou a konzumní literaturu, hledá pro svůj názor argumenty	Hodnotná a konzumní literatura	
ČJL-9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	DV: rozliší základní literární druhy a žánry porovnává je, uvede jejich významné představitele	Literární druhy - poezie, próza, drama Literární žánry - žánry lyrické, epické, dramatické - poezie protiválečná, všedního dne - povídky, novely, romány protiválečné, psychologické, ze současnosti Samizdatová a exilová literatura Absurdní drama Divadlo malých forem Film	

ČJL-9-3-07: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	DV: má přehled o literatuře 20. století DV: orientuje se v základních směrech české a světové literatury a jejich nejvýznamnějších představitelích	Jazyk literárního díla - obrazná pojmenování - zvukové prostředky - libozvučnost, zvukomalba - syntaktické prostředky (gradace, kontrast, samostatný větný člen, řečnická otázka, zvolání) - volný verš	
ČJL-9-3-08: porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	DV: navštěvuje divadelní a filmová představení a porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Divadelní hra, film	
ČJL-9-3-09: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a dalších informačních zdrojích	DV: umí vyhledat informace v různých zdrojích, navštěvuje knihovnu a různé zdroje informací		

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět:	**Anglický jazyk**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu Anglický jazyk je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky.
Předmět se vyučuje v 6. – 9. ročníku. Je realizován formou vyučovacích hodin /45 min/.
Časová dotace: 3 hodiny/týden.

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- porozumění skutečnosti vyjádřené verbálními prostředky
- chápání jazyka jako důležitého nástroje celoživotního učení a vzdělávání
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku
- dovednosti práce s jednotlivými pojmy, sděleními a ucelenými texty
- získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- kultivaci myšlení
- přesnému, logickému a věcnému vyjádření skutečnosti
- schopnosti chápat a interpretovat text
- pohotovému a srozumitelnému vyjadřování svých zkušeností i prožitků, potřeb a zájmů v dané komunikační situaci

- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
- získání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
- získávání konkrétních informací potřebných pro vstup na pracovní trh a pro aktivní zapojení do života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Realizuje se žáky projektové vyučování. - Podporuje cílevědomost žáků a vysvětluje, co pro splnění svých cílů musí žáci udělat. - Zadává takové úkoly, v nichž žák vyhledává podstatné informace - Realizuje se žáky mezipředmětové projekty. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu. - Oceňuje pozitivní přístup k učení. - Rozebírá se žákem jeho chyby, navrhuje možnosti jejich odstranění. - Vede žáka k sebehodnocení tak, že jej nechá hodnotit svůj výkon i výkon ostatních.	- Zvládá a využívá způsoby, metody a strategie efektivního učení tím, že dostane prostor pro naslouchání, čtení, ústní i písemný projev a tvořivé činnosti. - Poznává smysl a cíl učení, své poznatky aplikuje do praktického života. - Získává pozitivní vztah k učení. - Chápe zodpovědnost za své vzdělávání. - Uvádí věci do souvislosti s poznatky z jiných vzdělávacích oblastí. - Chápe nutnost komunikovat anglicky pro další studium i praktický život. - Učí se samostatně i ve skupině. - S porozuměním čte různé typy textů a interpretuje je vlastními slovy. - Realizuje mezipředmětové projekty. - Prezentuje svoji práci. - Účinně používá hodnocení a sebehodnocení.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Organizuje výuku ve skupinách a zajišťuje tak optimální podmínky pro uplatnění takových metod výuky, při kterých se žáci učí řešit problémy. - Vytváří pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy. - Oceňuje dílčí úspěchy při řešení problému a motivuje žáky k další činnosti. - Vede žáky k sebehodnocení. - Vede žáky k vyjadřování jejich názorů a dbá na to, aby je vždy podložili argumenty pro svá tvrzení. - Rozvíjí u žáků schopnost opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba.	- Nalézá pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy. - Řeší problémy v simulovaných situacích, ve skutečných problémech ze života, v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech, získané dovednosti aplikuje v běžném životě. - Řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí. - Odhaluje chyby a navrhuje nová řešení.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Třídí se žáky informace a povzbuzuje je k interpretaci hlavních myšlenek. - Rozvíjí u žáků slovní zásobu a vybízí je k vyjádření vlastními slovy. - Stanoví se žáky pravidla diskuse. - Rozvíjí u žáků komunikační dovednosti v anglickém jazyce.	- Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory. - Nebojí se mluvit anglicky s ostatními. - Vyjadřuje se výstižně v mluveném i psaném projevu. - Obhajuje, navrhuje a prezentuje svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných. - Nebojí se vyjadřovat své vlastní názory. - Diskutuje srozumitelně, věcně. - Propojuje předchozí poznatky s novými. - Využívá získané dovednosti v cizím jazyce ke komunikaci s příslušníky jiných národů.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Využívá metody skupinové práce. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění. - Mění pracovní skupiny tak, aby si žák vyzkoušel pracovat v různých skupinách a poznal tak, čím do skupinové práce přispívá. - Hodnotí žáka za jeho konkrétní práci jak individuální, tak ve skupině. - Oceňuje poskytnutí pomoci nebo žádost o ní, zdůrazňuje její důležitost. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu. - Vede žáka k poznání jeho silných a slabých stránek tím, že mu umožňuje různorodé činnosti ve školní práci. - Učí naslouchat druhým.	- Osvojuje si zdvořilé a kultivované vystupování. - Učí se přiznat chybu, pokusí se o nápravu. - Poskytuje pomoc a radu. - Požádá o pomoc a radu. - Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je zodpovědný za splnění své části úkolu. - Přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů. - Spolupracuje v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu. - Reflektuje a hodnotí práci svého týmu.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Oceňuje tolerantní přístup žáků k názorům a postojům druhých. - Přistupuje empaticky k potřebám žáků a vede je k empatickému chování. - Buduje u žáka pocit zodpovědnosti systematickým zadáváním konkrétních úkolů. - Vede žáky k dodržování zásad slušného chování (oslovení, pozdrav) - Umožňuje žákům zažít pocit úspěchu.	- Získává představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a srovnává je se zvyky naší země. - Kultivovaně vyjadřuje své vlastní názory a pocity. .

KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Oceňuje kreativitu žáků a konstruktivní nápady podporuje, případně je umožní zrealizovat. - Zadává pokyny v anglickém jazyce. - Vede žáky k samostatné práci. - Vede k praktickému využití získaných vlastností.	- Připravuje a udržuje si svůj učební prostor. - Osvojuje si práci s pomůckami. - Samostatně pracuje s dvojjazyčným slovníkem. - Využívá anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí. - Plní úkoly ve stanoveném termínu. - Je zodpovědný za svou práci.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Nabízí možnost volby vhodných programů a aplikací při řešení zadaného problému. - Podporuje aktivní využívání osvojovaného jazyka. - Vede žáka k tvořivému využití jazyka. - Usnadňuje žákům orientaci v online prostoru.	- Vyhledává informace na internetu, třídí je a porovnává. - Aktivně využívá digitální technologie, které jsou určeny pro studium cizího jazyka. - Rozvíjí si jazykové dovednosti v oblasti recepce i produkce.

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- pochopení obsahu a smyslu jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace
- poskytnutí požadované informace
- porozumění jednoduchým pokynům, výrazům a jednoduchým větám
- zapojení se do jednoduché konverzace
- schopnosti napsat jednoduchý, gramaticky správný text
- umění vyhledat specifickou informaci
- dorozumění se rozsahu dané slovní zásoby

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-01: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02: rozumí obsahu promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	DV: rozumí tématu a obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům DV: porozumí obsahu jednoduché písně týkající se osvojovaných témat DV: porozumí informacím v jednoduché videonahrávce vztahující se k osvojovaným tématům	Rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace.	poslech nahrávek dané lekce poslech autentických nahrávek poslech písní a jiných audionahrávek

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01: zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02: mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03: vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	DV: zeptá se na základní informace týkající se osob, míst, každodenních činností, volnočasových aktivit a na podobné otázky odpoví DV: zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co má rád nebo nerad, co umí nebo neumí, kde byl o víkendu, co dělal o prázdninách, co rád jí, jaké jsou jeho stravovací návyky, apod., a na podobné výpovědi reaguje DV: mluví o osvojovaných tématech, a to zejména hovoří-li podle předem připravených poznámek nebo má-li k dispozici vizuální oporu DV: jednoduše a v krátkých větách popíše osoby, zvířata, místa, věci každodenního života, apod.	**Zvuková podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace. **Rozvíjení slovní zásoby** k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím. **Tematické okruhy, slovní zásoba:** things you can do – family members – describing people – preposition of place – shops – animal features – big numbers – adjective opposites – sport – parts of the body – holidays – activities – clothes – meals - verb phrases, cooking phrases – friends – pets – travelling – holidays and festivals – hobbies – school – English speaking countries – home - cooking **Gramatické okruhy:** can/can't - love, like, don't like - what…….like? - present continuous- there is/there are -a/an/some/any- possessive adjectives and pronouns - want/want to – adjectives: comparatives, superlatives - question words – past simple: be -past simple: +/-, past simple: wh-questions -past simple: yes/no questions – present continuous x present simple, adverbs	**Everyday English:** questions and answers – making a suggestion/plans – opininons – physical prombems – story questions – asking –stating **Culture:** sports in the United States – holidays in the UK – delicious food from Australia

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-01: vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02: rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	DV: porozumí krátkému a jednoduchému popisu osoby, místa a v textu vyhledá konkrétní informace DV: rozumí tématu a obsahu jednoduchého komiksového nebo fotografického příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům DV: rozumí krátkým a jednoduchým textům, např. emailu, příspěvku na webu, letáku, projektu vrstevníka, které se týkají uvedených osvojovaných témat, a v textu vyhledá konkrétní informace, DV: využívá internet pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti DV: používá elektronické slovníky DV: pro procvičování slovní zásoby používá aplikace DV: používá různé digitální nástroje (počítač, tablet,	čtení článků dané lekce rozvíjení schopnosti orientace v textu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
	interaktivní tabuli) podporující výuku cizího jazyka DV: vyhledává potřebné informace online DV: rozvíjí své jazykové dovednosti prostřednictvím online výukových aplikací		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
PSANÍ			
CJ-9-4-01: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03: reaguje na jednoduché písemné sdělení	DV: ve formuláři vyplní základní údaje o své osobě, např. své jméno a příjmení, věk, kontaktní údaje apod. DV: zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat domov, volný čas, škola, rodina, bydlení, cestování DV: napíše krátký jednoduchý popis osoby (např. popis členů své rodiny), domácího mazlíčka, místa (např. popis bytu, domu, města, kde bydlí), události (např. popis prázdninového zážitku)	rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru vyplňování formuláře krátká sdělení o vlastní osobě ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
	DV: napíše jednoduchý text, např. dopis vrstevníkovi, kde uvede základní informace o své osobě, rodině, škole a místě svého bydliště, kde popíše, jak strávil minulý víkend nebo minulé prázdniny DV: podle předem připravené osnovy sestaví projekt na osvojované téma		

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- čtení přiměřeně dlouhých textů z učebnice
- porozumění známých výrazů, frází a hlavním myšlenkám v promluvě
- samostatné práci se slovníkem a vyhledávání správných výrazů
- sestavení a spojování jedné či více vět k danému tématu
- používání gramaticky i formálně správných vět

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-01: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02: rozumí obsahu promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	DV: rozumí smyslu krátkých a jednoduchých zpráv, frázím a slovní zásobě z probíraných oblastí učiva, rozumí probírané konverzaci DV: rozumí hlavní myšlence jednoduchého textu, odvodí smysl slova z kontextu textu DV: dokáže popsat hlavní myšlenku poslouchaného útvaru	Rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace.	poslech nahrávek dané lekce poslech autentických nahrávek poslech písní a jiných audionahrávek

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01: zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02: mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	DV: používá fráze i z hovorové angličtiny a ustálené věty a fráze pro daná sdělení DV: sestaví gramaticky správně jednoduché věty, používá správné tvary probíraných gramatických jevů	**Zvuková podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace. **Rozvíjení slovní zásoby** k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
CJ-9-2-03: vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	DV: klade jednoduché otázky a na tyto i odpovídá DV: zvládá společenskou konverzaci v dané modelové situaci odpovídající učivu DV: komunikuje v modelových situacích o osvojovaných tématech DV: vyjádří souhlas/nesouhlas s jiným komentářem, zdůvodní svůj postoj	**Tematické okruhy, slovní zásoba:** describing people – school and school subject – weather – extreme weather and disasters – food and drink – the internet and computers – technology inventions – city places – prepositions of places – phrasal verbs - friends – pets – travelling – holidays and festivals – hobbies – school – English speaking countries – family - home **Gramatické okruhy:** present simple – adverbs of frequency – present continuous – there was/were - prepositions of time – past simple: be/irregular and regular verbs – question words – adverbs of time – countables – uncountables – some and any – how much, how many – will for the future – be going to – will for decisions – comparative adjectives – superlative adjectives – definite and indefinite articles – should, shouldn't, must/mustn't/have to/don't have to - adverbs with –ly	**Everyday English:** asking for permission – expressing sympathy and regret - shopping – giving instructions and polite request – giving directions – persuading and encouraging – talking about bad news – café role play – making decisions **Culture:** famous homes – two British explorers – the story of the computer – the national parks - Australia

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-01: vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02: rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	DV: rozumí tématu a obsahu jednoduchého příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům DV: rozumí krátkým textům, např. emailu, příspěvku na webu, letáku, projektu vrstevníka, které se týkají uvedených osvojovaných témat, a v textu vyhledá konkrétní informace, DV: dokáže pracovat se slovníkem, vyhledává požadované výrazy DV: využívá internet pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti DV: používá elektronické slovníky DV: vyhledává potřebné informace online DV: rozvíjí své jazykové dovednosti prostřednictvím online výukových aplikací	čtení článků dané lekce rozvíjení schopnosti orientace v textu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
	DV: pro procvičování slovní zásoby používá aplikace DV: používá různé digitální nástroje (počítač, tablet, interaktivní tabuli) podporující výuku cizího jazyka		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
PSANÍ			
CJ-9-4-01: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času CJ-9-4-03: reaguje na jednoduché písemné sdělení	DV: zvládá písemný projev s použitím probraných gramatických prvků DV: vytvoří text o své rodině, popíše sebe a rodinné příslušníky DV: dokáže pracovat se slovníkem, vyhledává požadované výrazy DV: upravuje text dle zadaných kritérií DV: sestaví projekt na osvojované téma	rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby vyplňování formuláře krátká sdělení o vlastní osobě, členech rodiny rozvíjení dostačující slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- čtení delších textů, které obsahují slovní zásobu používanou v každodenním životě
- porozumění hlavním myšlenkám a frázím v promluvě a to i v částečně neznámém textu
- rozšiřování slovní zásoby dané tématiky
- samostatné práci se slovníkem a vyhledávání správných výrazů
- sestavení a spojování jedné či více vět k danému tématu
- používání gramaticky i formálně správných vět
- zvládnutí a rozvíjení základní společenské konverzace s ohledem na slovní zásobu žáků

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-01: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02: rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	DV: rozumí smyslu krátkých a jednoduchých zpráv, frázím a slovní zásobě z probíraných oblastí učiva, rozumí probírané konverzaci DV: rozumí popisům událostí a známým výrokům, posoudí pravdivost výroků, vyhledá v textu odpovědi na otázky DV: rozumí hlavní myšlence jednoduchého textu s neznámými slovy, odvodí smysl slova z kontextu textu	Rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace.	poslech nahrávek dané lekce poslech autentických nahrávek poslech písní a jiných audionahrávek

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02: mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	DV: sestaví gramaticky a formálně správné věty a fráze pro daná sdělení DV: klade otázky a na tyto i odpovídá, nerozumí-li, znovu si vyžádá sdělení informace	**Zvuková podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace. **Rozvíjení slovní zásoby** k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
CJ-9-2-03: vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby místa a věci ze svého každodenního života	DV: zvládá společenskou konverzaci odpovídající učivu a tuto rozvíjí DV: rozumí hlavním myšlenkám v promluvě a konverzaci s ohledem na slovní zásobu z probíraných oblastí učiva DV: komunikuje prostřednictvím sdílených diskuzních fór či skupin DV: komunikuje v modelových situacích o osvojovaných tématech DV: vyjádří souhlas/nesouhlas s jiným komentářem, zdůvodní svůj postoj	**Tematické okruhy, slovní zásoba:** life stages-verbs of movement – phrasal verbs for relationships – adjectives to describe feelings – parts of the body – illnesses, injuries and treatments – idioms for strong emotion – descriptive ajdectives and adverbs – space – large numbers, distances and speed – film and book genres – adjectives with –ed or –ing **Gramatické okruhy:** past simple-past continous-present perfect – can, could, will be able to – have to, had to – reflexive pronouns – might – relative clauses, relative pronouns – indefinite pronouns – countable and uncountable nouns – a few and a little – comparatives and superlatives – short and long adjectives – comparative adverbs – both, either, neither, all, none – zero conditional – first conditional – verbs+ing or infinitive	**Everyday English:** giving news – making invitations – making a call – expressing surprise – agreeing and disagreeing – expressing certainty and uncertainty **Culture:** family celebration – teenage tech habits – four sports that were invented in Britain – Sherlock Holmes – The international space station – famous film directors

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-01: vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02: rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	DV: rozumí tématu a obsahu příběhu, který se vztahuje k osvojovaným tématům DV: rozumí krátkým textům, např. emailu, příspěvku na webu, letáku, projektu vrstevníka, které se týkají osvojovaných témat, v textu vyhledá konkrétní informace DV: vyhledává informace v textech, dokáže je popsat DV: využívá internet pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti DV: používá elektronické slovníky DV: vyhledává potřebné informace online DV: rozvíjí své jazykové dovednosti prostřednictvím online výukových aplikací	čtení článků dané lekce rozvíjení schopnosti orientace v textu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
	DV: pro procvičování slovní zásoby používá aplikace DV: používá různé digitální nástroje (počítač, tablet, interaktivní tabuli) podporující výuku cizího jazyka		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
PSANÍ			
CJ-9-4-01: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03: reaguje na jednoduché písemné sdělení	DV: zvládá písemný projev s použitím probraných gramatických prvků DV: vytvoří text o své rodině, popíše sebe a rodinné příslušníky DV: dokáže pracovat se slovníkem, vyhledává požadované výrazy DV: vytvoří texty o sobě, rodině, kamarádech na požadované téma DV: upravuje text dle zadaných kritérií DV: sestaví projekt na osvojované téma	rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru rozvíjení slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- čtení souvislých textů obsahující slovní zásobu používanou v každodenním životě
- porozumění delším promluvám v oblasti probíraných témat
- samostatné práci s výkladovým slovníkem
- vyhledávání a používání správných výrazů v návaznosti na ustálené fráze
- sestavování a používání gramatických a formálně správných věta
- zvládnutí a rozvíjení základní společenské konverzace u daných témat a bezproblémové zapojení při vyjadřování svých názorů

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	DV: čte souvislé a dlouhé texty odpovídající probranému učivu DV: vyhledá konkrétní informace v textu, odpovědi na otázky, rozumí známým výrokům, posoudí pravdivost výroků, seřadí a přiřadí obrázky podle obsahu textu DV: rozumí smyslu zpráv, frázím a slovní zásobě z probíraných oblastí učiva, rozumí probírané konverzaci DV: rozumí hlavní myšlence textu přiměřené délky, odvodí smysl slova z kontextu textu	Rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace.	poslech nahrávek dané lekce poslech autentických nahrávek poslech písní a jiných audionahrávek

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích	DV: používá řadu frází z hovorové angličtiny a ustálené věty a fráze pro daná sdělení	**Zvuková podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, slovní a větný přízvuk, intonace.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
CJ-9-2-02: mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03: vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	DV: při písemné i ústní reprodukci různých textů, používá fráze a daná spojení, vyjadřuje se i vlastními slovy DV: klade jednoduché otázky a na tyto i odpovídá, nerozumí-li, znovu si vyžádá sdělení informace DV: zvládá společenskou konverzaci odpovídající učivu a tuto rozvíjí DV: rozumí hlavním myšlenkám v promluvě a konverzaci s ohledem na slovní zásobu z probíraných oblastí učiva DV : komunikuje prostřednictvím sdílených diskuzních fór či skupin DV: komunikuje v modelových situacích o osvojovaných tématech DV: vyjádří souhlas/nesouhlas s jiným komentářem, zdůvodní svůj postoj	**Rozvíjení slovní zásoby** k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím. **Tematické okruhy, slovní zásoba:** Relationship adjectives – relationship expressions – origins – day trip attractions – volunteering verbs – adjectives to describe places – practical science nouns – phrasal verbs for socializing – the scientific method – buildings – train travel – phrasal verbs for travelling – verbs and dependent prepositions – compound nouns – modern life nouns – digital medias – shopping nouns – fashion adjectives **Gramatické okruhy:** Present perfect – past simple x past countinuous – conjunctions – will x going to – present tenses for future arrangements – first conditional – modals – permission – possibility – second conditional – comparatives and superlatives – too/enough – adverbs of frequency, manner, place and time – the passive – defining and non non-defining relative clauses – countable and uncountable nouns and determiners –	**Everyday English:** Expressing opinions – expressing preferences- expressing advantages and disadvantages – expressing belief and doubt – agreeing and disagreeing – giving instructions **Culture:** Charles Darwin – The smart tourist's guide to New York – Australia under attack – As British as….,Irish heritage – small nations, sporting giants

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
		reported speech – reported command and requests – subject and object questions	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-01: vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	DV: vyhledává informace v textech, dokáže je popsat DV: dokáže odpovídat na dané otázky: odpovědi vyhledává v textu DV: zvládá společenskou konverzaci odpovídající učivu a tuto rozvíjí DV: používá elektronické slovníky DV: seznamuje se s pravidly bezpečnosti na internetu, uvědomuje si možné nebezpečí DV: vyhledává potřebné informace online	čtení článků dané lekce rozvíjení schopnosti orientace v textu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
	DV: své jazykové dovednosti rozvíjí pomocí online výukových aplikací DV: pro procvičování slovní zásoby používá aplikaci DV: používá různé digitální nástroje (počítač, tablet, interaktivní tabuli) podporující výuku cizího jazyka		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
		PSANÍ	
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	DV: zvládá písemný projev s použitím probraných gramatických prvků DV: vytvoří text o své rodině, popíše sebe a rodinné příslušníky DV: dokáže pracovat se slovníkem, vyhledává požadované výrazy	rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru rozvíjení slovní zásoby k písemné komunikaci vztahující se ke komunikačním situacím žádost o práci inzerát životopis	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
	DV: vytvoří vlastní k texty o sobě, rodině, kamarádech na požadované téma DV: upravuje text dle zadaných kritérií DV: odpoví na textovou zprávu nebo e-mail týkající se osvojovaných témat DV: vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby DV: vyplní formulář DV: napíše odpověď na inzerát na práci DV: vytvoří svůj vlastní inzerát DV: vytvoří svůj životopis		

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět:	**Německý jazyk**

Charakteristika předmětu

V předmětu Německý jazyk je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.
Předmět se vyučuje v 7. – 9. ročníku. Je realizován formou vyučovacích hodin /45 min/.

Časová dotace: 7. ročník 2 hodiny
8. ročník 2 hodiny
9. ročník 2 hodiny

Do vyučovacího předmětu je začleněna výuka s využitím IVH, které vznikly v průběhu realizace projektu „IVOŠ – zvyšování kvality ve vzdělávání zavedením interaktivní výuky do škol“ a digitální učební materiály (DUM), které vznikly v průběhu realizace projektu EU Peníze školám - Moderní škola 2011.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- porozumění skutečnosti vyjádřené verbálními prostředky
- chápání jazyka jako důležitého nástroje celoživotního učení a vzdělávání
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako mnohotvárného prostředku
- dovednosti práce s jednotlivými pojmy, sděleními a ucelenými texty

- získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny
- kultivaci myšlení
- přesnému, logickému a věcnému vyjádření skutečnosti
- schopnosti chápat a interpretovat text
- pohotovému a srozumitelnému vyjadřování svých zkušeností i prožitků, potřeb a zájmů v dané komunikační situaci
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
- získání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
- vztahu k jazyku a literatuře jako složce národní kultury
- získávání konkrétních informací potřebných pro vstup na pracovní trh a pro aktivní zapojení do života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Volí učivo, které je pro žáka uplatnitelné v praxi. - Vede žáky k plánování činnosti. - Podporuje cílevědomost žáků. - Vede žáky k přesnému objasňování pojmů a jejich propojení do souvislostí. - Vede žáky k porovnávání výsledků. - Vede žáky k rozličným způsobům učení. - Poskytuje zpětnou vazbu. - Rozebírá s žáky chyby, navrhuje možnosti odstranění. - Motivuje žáky seznámením s kritérii hodnocení.	- Pracuje s chybou, zjistí příčiny a výsledky užívá k dalšímu studiu. - Vytváří optimální podmínky pro své učení. - Nové poznatky vyvozuje na základě osobní zkušenosti. - Pracuje s různými způsoby učení se. - Učí se užívat pojmů a vztahů v různých oblastech vzdělání.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Vytváří příležitosti k řešení problémů. - Vede žáky k různým postupům.	- Rozpozná problém. - Provádí rozbory problému. - Plánuje řešení.

- Vede žáky k hledání protiargumentů. - Vede žáky k vyhledávání shodných a odlišných znaků . - Nabízí úkoly, kde se propojují znalosti z více předmětů. - Oceňuje dílčí úspěchy. - Umožňuje ověření výsledků řešení vede k sebehodnocení. - Vede k používání argumentů pro tvrzení. - Při zadání úkolu stanoví kritéria plnění.	- Odhaduje výsledky, volí vhodné postupy. - Vyhodnocuje správnost řešení. - Formuluje podmínky řešení problému. - Aplikuje výsledky v konkrétních situacích. - Zdůvodňuje zvolený postup. - Posoudí, zda výsledek dává smysl.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k samostatnému myšlení, k logické úvaze. - Vede žáky k výstižnému vyjádření myšlenek. - Vede žáky k argumentaci, obhajobě svých výsledků práce. - Rozvíjí vizuální myšlení.	- Zařazuje informace do systému. - Věcně a srozumitelně argumentuje v ústním i písemném projevu. - Obhajuje zvolené postupy řešení. - Používá jednoznačná grafická znázornění a symboly.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Využívá metody skupinové práce. - Předává žákům v určitých situacích zodpovědnost. - Oceňuje poskytnutí pomoci. - Podporuje vytváření různě složených skupin.	- Spolupracuje ve skupině. - Je zodpovědný za splnění části společného úkolu. - Radí, pomáhá. - Podílí se na utváření pravidel práce v týmu. - Přijímá návrhy ostatních.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Oceňuje toleranci žáků k názorům druhých. - Podněcuje žáky k dodržování školních pravidel.	- Respektuje názory ostatních. - Při hodnocení práce druhých je taktní a ohleduplný. - Uvědomuje si svoje práva a povinnosti ve výuce.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák

- Vede žáky k plánování práce. - Vede žáky k plnění úkolu ve stanoveném termínu. - Oceňuje kreativitu.	- Správně využívá vybavení, pomůcky, techniku. - Plní úkoly ve stanoveném termínu. - Plánuje práci do jednotlivých kroků.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k různým postupům. - Umožňuje žákům využívat moderní technologie k získávání informací. - Využívá digitální technologie a seznamuje s nimi žáky.	- Správně využívá získané informace k řešení problémů. - Vhodně začleňuje získané informace pomocí moderní techniky. - Komunikuje prostřednictvím různých digitálních technologií.

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

Vzdělávání v předmětu Německý jazyk v 7. ročníku směřuje k:

- porozumění základům gramatického systému jazyka
- pochopení obsahu a smyslu jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace
- schopnosti písemného záznamu textu
- poskytnutí požadované informace
- porozumění jednoduchým pokynům a výpovědím
- zapojení se do jednoduché konverzace
- schopnosti samostatně vytvořit jednoduchý, gramaticky správný text
- umění vyhledat specifickou informaci
- dorozumění se v rozsahu probrané slovní zásoby
- schopnosti reagovat na audiální záznam textu

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Zvuková stránka jazyka			
DCJ-9-3-03: čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu, rozumí krátkému jednoduchému textu, vyhledá v něm požadovanou informaci DCJ-9-1-01: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně DCJ-9-1-02: používá dvojjazyčný slovník, vyhledává informace nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	DV: rozlišuje a přesně napodobuje probírané hlásky DV: čte jednoduché a krátké texty DV: ovládá přízvuk v rámci probrané slovní zásoby, mluvního taktu a věty, rytmus, melodii základních typů vět DV: pracuje s dvojjazyčným slovníkem, umí se v něm orientovat	- seznámení s jednotlivými hláskami německého jazyka - výslovnost jednotlivých hlásek, odlišnosti od české výslovnosti (přehlásky o, a, u), jazykolamy - slovní přízvuk, větná melodie, nácvik četby, recitace básní, zpěv písní - německá abeceda	
Grafická stránka jazyka			
DCJ-9-2-02: sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se každodenních situací souvisejících s probíranými tematickými okruhy	DV: samostatný písemný projev dle diktátu DV: písemná reprodukce textů	- grafická stránka hlásek, odlišnosti od českého jazyka - shluky hlásek (tsch, sch, sp, st, ss, ie, ei, ai + přehlásky)	

DCJ-9-4-03: stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení DCJ-9-3-01: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům		- psaní substantiv začátečním velkým písmenem - psaní velkých písmen u vlastních jmen (národnosti, názvy států) - německé složeniny	
Tvarosloví a skladba			
DCJ-9-2-02: sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy DCJ-9-2-03: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny a podobné otázky pokládá DCJ-9-3-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DV: sestaví gramaticky správně jednoduché věty, používá správné tvary probíraných gramatických jevů DV: rozlišuje vykání a tykání DV: schopnost počítat v německém jazyce, vyjádřit číselné údaje DV: rozlišuje slovosled věty oznamovací a tázací DV: klade jednoduché otázky a na tyto i odpovídá, dokáže sestavit větu dle gramatických pravidel	- členy substantiv (určité a neurčité) v 1. pádě - časování sloves býti (sein), míti (haben) a pravidelných (slabých) sloves v přítomném čase - přivlastňovací a tázací zájmena - vyjádření vykání - číslovky do 1000 - oznamovací a tázací věty, slovosled, rámcová konstrukce ve větě - základní předložkové vazby (von, aus, in)	

	DV: umí popřít informace, odpovídá záporně, rozlišuje typy záporu v němčině DV: sestaví větu se dvěma slovesy, dodržuje rámcovou konstrukci při tvoření vět	- vyjádření záporu (nein, nicht, kein) -časování způsobových sloves a silných sloves v přítomném čase (möchten, mögen, sprechen) -rámcová konstrukce v jednoduchých větách (způsobové sloveso + infinitiv) -osobní zájmena ve 3. pádě	
Konverzace a slovní zásoba			
DCJ-9-1-03: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat DCJ-9-2-03: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, volného času	DV: zvládá jednoduchou společenskou konverzaci v dané modelové situaci DV: rozumí smyslu krátkých a jednoduchých zpráv, rozumí frázím a slovní zásobě z probraného učiva DV: používá řadu frází, ustálené věty k dané tématice, rozumí pokynům učitele DV: vyhledá specifické informace v textu, odpovědi na otázky, posoudí pravdivost	- pozdravy, jednoduchý rozhovor, seznámení, poděkování, prosba - vyjádření číselných údajů, osobních údajů (datum narození, jméno, adresa, telefonní číslo…), barvy - adresa, psaní dopisů, emailů - seznámení s reáliemi německy mluvících zemí - překlady jednoduchých textů - témata: moje rodina, bydlení, seznámení, dům a byt, návštěvy, domácí	

	výroků, seřadí a přiřadí obrázky podle obsahu textu DV: při písemné i ústní reprodukci různých textů, používá fráze a daná spojení, vyjadřuje se vlastními slovy	mazlíčci, zvířata, sousedé, evropské země a jazyky - křížovky, čtení textů, vyhledávání klíčových slov, odvození smyslu dle kontextu, zpěv písní, rozhovory, pexeso, popisy	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- čtení přiměřeně dlouhých textů
- samostatné práci se slovníkem a vyhledávání správných výrazů
- sestavení a spojování více vět k danému tématu
- používání gramaticky i formálně správných vět
- porozumění hlavním myšlenkám a frázím v promluvě, a to i v částečně neznámém textu
- schopnosti chápat a interpretovat text
- porozumění známých výrazů, frází a hlavním myšlenkám v promluvě

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Zvuková stránka jazyka			
DCJ-9-1-01: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně	DV: ovládá přízvuk v rámci probrané slovní zásoby, mluvního taktu a věty, rytmus, melodii základních typů vět	- procvičování výslovnosti jednotlivých hlásek, slovního i větného přízvuku	
DCJ-9-3-03: čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu, rozumí krátkému jednoduchému textu, vyhledá v něm požadovanou informaci	DV: rozumí hlavní myšlence složitějšího textu, odvodí smysl slova z kontextu textu DV: vyhledá konkrétní informace v textu, odpoví na otázky, posoudí pravdivost výroků	- nácvik četby složitějších textů, básní a úryvků z literárních děl - poslechová cvičení	
DCJ-9-1-02: používá dvojjazyčný slovník, vyhledává informace nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	DV: pracuje s dvojjazyčným slovníkem, rozumí zkratkám, vyhledá informace o fonetice i gramatice jednotlivých slovních výrazů	- samostatná práce se slovníkem, vyhledávání neznámých výrazů a informací o nich	
Grafická stránka jazyka			
DCJ-9-2-02: sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se každodenních situací souvisejících s probíranými tematickými okruhy	DV: samostatný písemný projev dle diktátu DV: správný německý pravopis	- procvičování psané formy jazyka, diktáty, jednoduchá slohová cvičení - základní pravidla německých slabik, dělení slov na konci řádku	

DCJ-9-4-01: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-3-01: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	DV: písemná reprodukce textů, tvorba vlastních jednoduchých písemných projevů na zadané téma DV: využití MS Word pro tvorbu vlastních materiálů na zadané téma	- vyplnění formuláře s osobními údaji	
Tvarosloví a skladba			
DCJ-9-2-02: sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající jeho samotného, volného času, denního režimu, koníčků DCJ-9-2-03: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat a podobné otázky pokládá DCJ-9-3-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DV: sestaví gramaticky správně jednoduché věty, používá správné tvary probíraných gramatických jevů DV: zeptá se a odpoví na časový údaj, správně používá časové údaje ve větách, včetně předložkových vazeb DV: rozlišuje a používá jednotlivé předložky v různých vazbách DV: klade jednoduché otázky a na tyto i odpovídá, dokáže sestavit větu dle gramatických pravidel	- časování způsobových sloves a silných sloves v přítomném čase - zájmena osobní, přivlastňovací + zápor - vyjadřování času v němčině (předložky, vazby, otázky) -3. + 4. pád substantiv + předložkové vazby -vazba es gibt -předložky časové a místní -3. + 4. pád osobních a přivlastňovacích zájmen -slovesa s odlučitelnými předponami	

	DV: vyjádří rozkaz, přání, prosbu	-rozkazovací způsob v jednotném čísle	
Konverzace a slovní zásoba			
DCJ-9-1-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-2-03: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, denního režimu, koníčků, volného času DCJ-9-2-01: zapojí se do jednoduchých rozhovorů	DV: zvládá jednoduchou společenskou konverzaci v dané modelové situaci DV: rozumí smyslu krátkých a jednoduchých zpráv, rozumí frázím a užívá je DV: vyhledá specifické informace v textu, odpovědi na otázky, posoudí pravdivost výroků, seřadí a přiřadí obrázky podle obsahu textu DV: pracuje s různými zdroji informací, využívá internet, atlas, encyklopedie DV: dokáže vyhledat vhodné informace pomocí internetových vyhledávačů DV: pracuje se získanými informacemi, které vhodně aplikuje do elektronické podoby např. MS Word	- rozšíření slovní zásoby (potraviny, běžně užívané předměty, škola, televizní program, denní režim, koníčky, dovolená, narozeniny) - otázky na časové údaje, denní režim, rozvrh hodin, letopočty, datum - vyjádření, co rád/nerad dělám - křížovky, čtení textů, vyhledávání klíčových slov, odvození smyslu dle kontextu, zpěv písní, rozhovory, pexeso, popisy - rozšíření znalostí o německy mluvících zemích	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu Německý jazyk v 9. ročníku směřuje k:

- čtení přiměřeně dlouhých textů
- samostatné práci se slovníkem a vyhledávání správných výrazů
- sestavení a spojování více vět k danému tématu
- používání gramaticky i formálně správných vět
- porozumění hlavním myšlenkám a frázím v promluvě, a to i v částečně neznámém textu
- zvládnutí a rozvíjení základní společenské konverzace s ohledem na slovní zásobu žáka
  - schopnosti chápat a interpretovat text
  - zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace
  - získání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
  - čtení přiměřeně dlouhých textů z učebnice
  - porozumění známých výrazů, frází a hlavním myšlenkám v promluvě
  - čtení delších textů, které obsahují slovní zásobu používanou v každodenním životě
  - zvládnutí a rozvíjení základní společenské konverzace s ohledem na slovní zásobu žáků
  - porozumění delším promluvám v oblasti probíraných témat

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Zvuková stránka jazyka			
DCJ-9-1-01: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně DCJ-9-3-03: čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu, rozumí krátkému jednoduchému textu, vyhledá v něm požadovanou informaci DCJ-9-1-03: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat DCJ-9-1-02: používá dvojjazyčný slovník, vyhledává informace nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	DV: ovládá přízvuk v rámci probrané slovní zásoby, mluvního taktu a věty, rytmus, melodii základních typů vět DV: rozumí hlavní myšlence složitějšího textu, odvodí smysl slova z kontextu textu DV: vyhledá konkrétní informace v textu, odpoví na otázky, posoudí pravdivost výroků DV: pracuje s dvojjazyčným slovníkem, rozumí zkratkám, vyhledá informace o fonetice i gramatice jednotlivých slovních výrazů DV: vede rozhovor, sestavuje otázky a dopovědi, reaguje spontánně	- procvičování výslovnosti jednotlivých hlásek, slovního i větného přízvuku - nácvik četby složitějších textů, básní a úryvků z literárních děl - rozlišení významu slov na základě výslovnosti - poslechová cvičení - samostatná práce se slovníkem, vyhledávání neznámých výrazů a informací o nich -nácvik rozhovorů s důrazem na správnou výslovnost hlásek	
Grafická stránka jazyka			

DCJ-9-2-02: sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se každodenních situací souvisejících s probíranými tematickými okruhy	DV: samostatný písemný projev dle diktátu DV: správný německý pravopis DV: písemná reprodukce textů, tvorba vlastních jednoduchých písemných projevů na zadané téma DV: využití MS Word pro tvorbu vlastních materiálů na zadané téma	- procvičování psané formy jazyka, diktáty, jednoduchá slohová cvičení - psaní německých složenin -psaní e-mailu, dopisu	
Tvarosloví a skladba			
DCJ-9-2-02: sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající jeho samotného, volného času, denního režimu, koníčků DCJ-9-2-03: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat a podobné otázky pokládá DCJ-9-3-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	DV: sestaví gramaticky správně jednoduché věty, používá správné tvary probíraných gramatických jevů DV: klade otázky a na tyto i odpovídá, dokáže sestavit větu dle gramatických pravidel DV: správně používá jednotlivé předložky a předložkové vazby DV: požaduje jednoduché úkony, zadává příkazy, prosby	- procvičování 3.+4.pádu substantiv a osobních zájmen - způsobová a silná slovesa v přítomném čase -minulý čas pomocných sloves (perfektum) -místní předložky (rozlišení wo x wohin) - rozkazovací způsob v jednotném i množném čísle - vedlejší věty s weil	

DCJ-9-4-02: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	DV: rozlišuje slovosled věty jednoduché a souvětí s větou vedlejší DV: rozliší užití správného slovesa v konkrétní komunikační situaci	- Infinitiv s zu - rozlišení sloves na základě směru nebo polohy (např. stehen x stellen)	
Konverzace a slovní zásoba			
DCJ-9-3-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-2-03: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, zdraví, oblékání, orientace ve městě DCJ-9-2-01: zapojí se do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat	DV: zvládá jednoduchou společenskou konverzaci v dané modelové situaci DV: rozumí smyslu krátkých a jednoduchých zpráv, rozumí frázím a užívá je DV: vede rozhovor, tvoří otázky a odpovědi, reaguje spontánně DV: vyhledá specifické informace v textu, odpovědi na otázky, posoudí pravdivost výroků, seřadí a přiřadí obrázky podle obsahu textu	- rozšíření slovní zásoby (u lékaře, lidské tělo, zdraví, koníčky, orientace ve městě, doprava, oblékání nákupy) - vyjádření, co rád/nerad dělám, co mě bolí, co se mi stalo - otázky na časové údaje, denní režim, koníčky, náladu, orientaci ve městě, v místnosti - rozšíření znalostí o německy mluvících zemích, kultura, osobnosti, turisticky oblíbené destinace - křížovky, čtení textů, vyhledávání klíčových slov, odvození smyslu dle kontextu, zpěv písní, rozhovory, pexeso, popisy	

	DV: dokáže vyhledat vhodné informace pomocí internetových vyhledávačů DV: pracuje se získanými informacemi, které vhodně aplikuje do elektronické podoby např. MS Word		

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Matematika a její aplikace**
Vyučovací předmět:	**Matematika**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky. Předmět se vyučuje v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku. Je realizován formou vyučovacích hodin / 45 minut /.

Časová dotace: 6. ročník 5 hodin
7. ročník 5 hodin
8. ročník 5 hodin
9. ročník 4 hodiny

Posílení disponibilními hodinami: 1 hodina v 6., 7., 8. a 9. ročníku

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáky k:

- Vytváření dovednosti provádět odhady, tvoření algoritmů a aplikování, zdůvodňování a ověřování výsledky i v reálných situacích
- Rozvíjení kombinačního a pravděpodobnostního myšlení
- Přesnému a stručnému vyjadřování užitím matematického jazyka a symboliky
- Rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh
- Rozvíjení schopnosti spolupracovat při řešení úloh
- Využití matematiky pro každodenní život

Výchovně-vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Volí učivo, které je pro žáka uplatnitelné v praxi. - Vede žáky k plánování činnosti. - Podporuje cílevědomost žáků. - Vede žáky k přesnému objasňování pojmů a jejich propojení do souvislostí. - Vede žáky k porovnávání výsledků. - Poskytuje zpětnou vazbu. - Rozebírá s žáky chyby, navrhuje možnosti odstranění. - Motivuje žáky seznámením s kritérii hodnocení.	- Pracuje s chybou, zjistí příčiny a výsledky užívá k dalšímu studiu. - Vytváří optimální podmínky pro své učení. - Nové poznatky vyvozuje na základě osobní zkušenosti. - Učí se užívat pojmů a vztahů v různých oblastech vzdělání. - Osvojuje si nezbytné matematické vzorce. - Rozvíjí paměť pomocí numerických výpočtů.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Vytváří příležitosti k řešení problémů. - Vede žáky k různým postupům - Vede žáky k hledání protiargumentů. - Vede žáky k vyhledávání shodných a odlišných znaků. - Nabízí úkoly, kde se propojují znalosti z více předmětů. - Oceňuje dílčí úspěchy. - Umožňuje ověření výsledků řešení, vede k sebehodnocení. - Vede k používání argumentů pro tvrzení. - Při zadání úkolu stanoví kritéria plnění.	- Rozpozná problém. - Provádí rozbory problému - Plánuje řešení. - Odhaduje výsledky, volí vhodné postupy. - Vyhodnocuje správnost řešení. - Formuluje podmínky řešení problému. - Aplikuje výsledky v konkrétních situacích. - Zdůvodňuje zvolený postup - Posoudí, zda výsledek dává smysl.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k samostatnému myšlení, k logické úvaze. - Vede žáky k výstižnému vyjádření myšlenek.	- Zařazuje informace do systému. - Věcně a srozumitelně argumentuje v ústním i písemném projevu.

- Vede žáky k argumentaci, obhajobě svých výsledků práce. - Rozvíjí vizuální myšlení.	- Obhajuje zvolené postupy řešení. - Používá jednoznačná grafická znázornění a symboly.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Využívá metody skupinové práce. - Předává žákům v určitých situacích zodpovědnost. - Oceňuje poskytnutí pomoci. - Podporuje vytváření různě složených skupin.	- Spolupracuje ve skupině. - Je zodpovědný za splnění části společného úkolu. - Radí, pomáhá. - Podílí se na utváření pravidel práce v týmu. - Přijímá návrhy ostatních.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Oceňuje toleranci žáků k názorům druhých. - Podněcuje žáky k dodržování školních pravidel.	- Respektuje názory ostatních. - Při hodnocení práce druhých je taktní a ohleduplný. - Uvědomuje si svoje práva a povinnosti ve výuce.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k plánování práce. - Vede žáky k plnění úkolu ve stanoveném termínu. - Oceňuje kreativitu.	- Správně využívá vybavení, pomůcky, techniku. - Plní úkoly ve stanoveném termínu. - Plánuje práci do jednotlivých kroků.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vytváří situace, kdy využití digitálních technologií žákům pomůže k efektivnímu řešení matematického problému. - Vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků.	- Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, účelně používá digitální technologie při řešení rutinních výpočtů. - Vyhodnocuje a porovnává soubory dat, prezentuje a interpretuje výsledky i za pomoci digitálních technologií. - Načrtne a sestrojí geometrické útvary, účelně používá geometrický software.

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

- Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:
- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace v rovině a prostoru
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Osová souměrnost			
M-9-3-08: načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	DV: rozliší druhy čar DV: pozná shodné útvary DV: sestrojí obraz jednoduchého rovinného útvaru osově souměrného DV: pozná osově souměrný útvar a vyznačí jeho osy souměrnosti DV: V programu Geogebra sestrojí obraz jednoduchého rovinného útvaru v osové souměrnosti	Druhy čar Shodné útvary Osová souměrnost Osově souměrné útvary	
Úhel			
M-9-3-03: určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	DV: definuje úhel jako část roviny DV: sestrojí osu úhlu DV: změří velikost úhlu úhloměrem, sestrojí úhel dané velikosti DV: klasifikuje úhly podle jejich velikosti DV: pozná vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé, úhly a porovná jejich velikosti DV: V programu Excel vytvoří jednoduchou tabulku pro počítání dvojic úhlů DV: sečte a odečte velikosti úhlů ve stupních a minutách DV: graficky sečte a odečte dva úhly	Úhel Osa úhlu Velikost úhlu Ostrý, pravý, tupý, přímý, plný úhel Dvojice úhlů a jejich vlastnosti Sčítání a odčítání úhlů	

Desetinná čísla, zlomky			
M-9-1-04: užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-02**:** zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	DV: zapíše a přečte desetinné číslo DV: znázorní desetinné číslo na číselné ose DV: porovná dvě a více desetinných čísel DV: zaokrouhlí desetinné číslo na stovky, desítky, jednotky, desetiny, setiny DV: v programu Excel využívá formát čísla při zaokrouhlení DV: převádí jednotky délky, hmotnosti a obsahu DV: sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla DV: vyjádří zlomkem část celku DV: znázorní jednoduché zlomky na číselné ose DV: uvede zlomek v základním tvaru	Desetinné číslo, zápis, znázorňování Porovnávání desetinných čísel Zaokrouhlování desetinných čísel Sčítání desetinných čísel Odčítání desetinných čísel Jednotky délky, hmotnosti, obsahu Násobení desetinných čísel Dělení desetinných čísel Celek a jeho část Znázornění zlomku Rozšiřování zlomků Krácení zlomků	
Dělitelnost			
M-9-1-03**:** modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	DV: určí dělitele daného přirozeného čísla DV: určí zadaný počet prvních n-násobků daného přirozeného čísla DV: uvede znaky dělitelnosti čísly 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10 DV: rozliší prvočíslo a číslo složené DV: rozloží složené číslo na součin prvočísel	Dělitel Násobek Znaky dělitelnosti přirozenými čísly Prvočíslo a číslo složené Společní dělitelé Společné násobky	

	DV: určí největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek daných přirozených čísel	Největší společný dělitel, nejmenší společný násobek	
Trojúhelník			
M-9-3-01: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-02**:** charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-03: určuje velikost úhlu měřením a výpočtem M-9-3-08: načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	DV: vypočítá velikost třetího vnitřního úhlu v trojúhelníku DV: rozliší trojúhelníky podle velikosti jeho vnitřních úhlů, uvede vlastnosti rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku DV: sestrojí trojúhelník dle vět sss, sus, usu DV: sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku DV: sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku DV: V programu Geogebra sestrojí trojúhelník, jeho výšky, těžnice, kružnici opsanou a vepsanou	Opakování úhlů Součet vnitřních úhlů v trojúhelníku Typy trojúhelníků Konstrukce trojúhelníků Výšky trojúhelníků Těžnice trojúhelníků Kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	
Krychle, kvádr			
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	DV: rozliší krychli, kvádr DV: zobrazí krychli, kvádr, včetně viditelných a neviditelných hran DV: vypočítá povrch a objem krychle DV: převádí jednotky objemu	Krychle, kvádr, jejich sítě Povrch a objem krychle Povrch a objem kvádru Jednotky objemu	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

- Využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech-odhady měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace v prostoru
- Řešení problémů z praktického života, poznání, že jedna situace může být vyjádřena různými modely
- Rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Shodnost a středová souměrnost			
M-9-3-07: užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-08: načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	DV: pozná shodné geometrické útvary a v jednoduchých případech shodnost zapíše pomocí matematických symbolů DV: používá věty o shodnosti trojúhelníků k poznání shodných trojúhelníků, a ke konstrukci trojúhelníků DV: sestrojí obraz jednoduchého rovinného útvaru souměrně sdruženého podle daného středu DV: pozná středově souměrný útvar a určí jeho střed DV: V programu Geogebra sestrojí obraz jednoduchého rovinného útvaru ve středové souměrnosti	Shodnost geometrických útvarů Shodnost trojúhelníků Věty o shodnosti trojúhelníků Konstrukce trojúhelníků Opakování osové souměrnosti Středová souměrnost Středově souměrné útvary	
Zlomky			
M-9-1-04: užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část /přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem /	DV: vyjádří kladné racionální číslo zlomkem, desetinným číslem, smíšeným číslem DV: sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky	Porovnávání zlomků Zlomky, desetinná a smíšená čísla Sčítání zlomků Odčítání zlomků Násobení zlomků Dělení zlomků	
Poměr, přímá, nepřímá úměrnost			
M-9-1-04: užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část /přirozeným číslem,	DV: používá poměr čísel, zdokonaluje práci s měřítkem	Poměr Přímá, nepřímá úměrnost Souřadnicový systém	

poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem / M-9-2-03: určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti	DV: rozlišuje přímou a nepřímou úměrnost, využívá souřadnicový systém		
Celá čísla			
M-9-1-01: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	DV: znázorní celé číslo na číselné ose DV: definuje absolutní hodnotu jako vzdálenost obrazu na číselné ose od nuly DV: uvede absolutní hodnotu daného čísla DV: porovná daná celá čísla DV: sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla DV: V programu Excel provádí operace s celými čísly	Znázorňování celých čísel Absolutní hodnota celého čísla Porovnávání celých čísel Sčítání celých čísel Odčítání celých čísel Násobení celých čísel Dělení celých čísel	
Racionální čísla, procenta			
M-9-1-04: užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část /přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem /	DV: vyjádří dané racionální číslo zlomkem, desetinným číslem, smíšeným číslem DV: znázorní racionální číslo na číselné ose DV: porovná daná racionální čísla DV: sčítá, odčítá, násobí a dělí racionální čísla DV: V programu Excel provádí operace s racionálními čísly DV: rozliší základ, procentovou část, počet procent DV: řeší úlohy z praxe DV: v programu Excel řeší úlohy na procenta	Racionální čísla Porovnávání racionálních čísel Sčítání a odčítání racionálních čísel Násobení a dělení racionálních čísel Výpočet základu, procentové části, počtu procent Řešení slovních úloh	

Čtyřúhelníky			
M-9-3-06: načrtne a sestrojí rovinné útvary	DV: pozná rovnoběžník a uvede, o který rovnoběžník se jedná DV: sestrojí výšky a úhlopříčky rovnoběžníku DV: porovná vlastnosti kosodélníku a kosočtverce DV: sestrojí daný rovnoběžník, vypočítá jeho obvod a obsah DV: odvodí obsah trojúhelníku DV: pozná lichoběžník, charakterizuje pravoúhlý a rovnoramenný lichoběžník DV: sestrojí daný lichoběžník DV: vypočítá obvod a obsah lichoběžníku DV: V programu Geogebra sestrojí různé typy čtyřúhelníků, jejich výšky a úhlopříčky	Rovnoběžník Výšky a úhlopříčky rovnoběžníku Kosodélník a kosočtverec Konstrukce rovnoběžníku Obvod a obsah rovnoběžníku Obsah trojúhelníku Lichoběžník Konstrukce lichoběžníku Obvod a obsah lichoběžníku	
Hranoly			
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary /tělesa/, analyzuje jejich vlastnosti	DV: pozná hranol, určí podstavy a stěny hranolu DV: načrtne a sestrojí síť trojbokého a čtyřbokého hranolu DV: vypočítá povrch a objem hranolu v jednoduchých případech DV: V programu Geogebra sestrojí hranol	Hranoly Síť hranolu Povrch a objem hranolu	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace v rovině a v prostoru
- řešení problémů z praktického života
- poznání, že realita je složitější než matematický model a že jedna situace může být vyjádřena různými modely

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Mocnina, odmocnina			
M-9-1-01: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-02**:** zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	DV: definuje druhou mocninu jako součin dvou stejných činitelů DV: umocňuje zpaměti přirozená čísla od 1 do 15 DV: osvojí si pojem odmocnina, jednoduché příklady řeší zpaměti DV: využívá kalkulátor	Druhá mocnina Umocňování zpaměti a porovnávání Odhadování a počítání druhých mocnin Odmocňování zpaměti, porovnávání Odhadování a počítání druhých odmocnin	
Pythagorova věta			
M-9-3-01: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	DV: vysloví znění Pythagorovy věty, s porozuměním ji používá při řešení jednoduchých praktických problémů	Pythagorova věta Pythagorova věta v rovině	
Výrazy a mnohočleny, mocniny s přirozeným mocnitelem			
M-9-1-07: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	DV: určí hodnotu číselného výrazu se základními početními operacemi včetně závorek DV: určí hodnotu výrazu s proměnnými pro zadané hodnoty proměnných DV: definuje mnohočlen DV: provádí základní početní operace s mocninami, zapíše číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti	Číselné výrazy Výrazy s proměnnou Mnohočleny, sčítání, odčítání, násobení mnohočlenů, rozklad na součin Mocniny-sčítání, odčítání, násobení, dělení, umocňování mocniny	

	DV: uvede vzorce pro druhou mocninu součtu rozdílu a pro rozdíl druhých mocnin	Zápis čísla v desítkové soustavě Použití vzorců	
Lineární rovnice			
M-9-1-08**:** formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-1-09: analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel M-9-1-06: řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	DV: vyjmenuje ekvivalentní úpravy rovnic DV: řeší lineární rovnice DV: řeší slovní úlohy pomocí lineární rovnice – slovní úlohy s procenty	Řešení lineárních rovnic se závorkou, se zlomkem Slovní úlohy	
Kružnice, kruh			
M-9-3-02**:** charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-04: odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-06: načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-01: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých	DV: rozlišuje pojmy kružnice, kruh DV: rozliší sečnu, tečnu, vnější přímku DV: vysloví znění Thaletovy věty, s porozuměním ji použije při řešení jednoduchých konstrukčních úloh DV: vypočítá obsah kruhu, délku kružnice DV: v programu Excel řeší úlohy na obsah kruhu a délku kružnice	Kružnice a kruh Kružnice a přímka Thaletova věta Délka kružnice, obsah kruhu	

praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	DV: V programu Geogebra sestrojí kružnici, tečnu, sečnu, vnější přímku, Thaletovu kružnici		
Válec			
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11: načrtne a sestrojí sítě základních těles	DV: načrtne a sestrojí síť válce DV: vypočítá povrch a objem válce	Válec a jeho síť Povrch a objem válce	
Konstrukční úlohy			
M-9-3-05: využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	DV: popíše kružnici, kruh, rovnoběžku, osu úsečky, osu úhlu jako množinu bodů daných vlastností - v rovině DV: sestrojí trojúhelník, čtyřúhelník v jednoduchých případech	Množiny bodů daných vlastností v rovině Konstrukce trojúhelníku Konstrukce čtyřúhelníku	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech- odhady, měření, porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace v prostoru
- řešení problémů z praktického života, poznání, že realita je složitější než její matematický model a že jedna situace může být vyjádřena různými modely
- dovednosti vyhledat, vyhodnotit, zpracovat data

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Jehlan			
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11: načrtne a sestrojí sítě základních těles M-9-3-12**:** načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	DV: načrtne jehlan, načrtne a sestrojí síť jehlanu DV: vypočítá objem a povrch jehlanu DV: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného geometrického aparátu	Jehlan, síť jehlanu Povrch a objem jehlanu Pythagorova věta v prostoru	
Kužel			
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11: načrtne a sestrojí sítě základních těles M-9-3-12**:** načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	DV: načrtne kužel, načrtne a sestrojí síť kužele DV: vypočítá objem a povrch kužele DV: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného geometrického aparátu	Kužel, síť kužele Povrch a objem kužele Pythagorova věta v prostoru	
Koule			

M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	DV: vypočítá objem a povrch koule	Koule Povrch a objem koule	
Soustavy rovnic			
M-9-1-08**:** formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	DV: řeší soustavy rovnic vhodnou metodou DV: řeší slovní úlohy na směsi, o společné práci a slovní úlohy o pohybu	Řešení soustav lineárních rovnic o dvou neznámých Slovní úlohy	
Funkce			
M-9-2-03: určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti M-9-2-04**:** vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-05: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	DV: pozná funkci z grafu DV: rozlišuje rostoucí a klesající funkci DV: určí definiční obor funkce, obor hodnot funkce DV: pozná lineární funkci, konstantní funkci, a přímou a nepřímou úměrnost z rovnice nebo grafu DV: v programu Excel určí hodnotu funkce v bodě DV: v programu Excel sestrojí graf zadané funkce	Funkce, vlastnosti funkcí Přímá úměrnost Lineární funkce Nepřímá úměrnost	
Podobnost			
M-9-3-07**:** užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	DV: vysloví věty o podobnosti trojúhelníků a s porozuměním je použije k řešení praktických problémů	Podobnost rovinných útvarů Podobnost trojúhelníků	

		Užití podobnosti – dělení úsečky, zmenšování a zvětšování v daném poměru	
Základy finanční matematiky			
M-9-2-05: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	DV: vypočítá dluh resp. úrok z vkladu v jednoduchých případech pro jednoduché úročení a pro jednorázový vklad	Termíny z finanční matematiky Věřitelé a dlužníci Jednoduché úročení Kurzovní lístek	
Základy statistiky			
M-9-2-01: vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02**:** porovnává soubory dat	DV: vyjádří funkční závislost z praktického života tabulkou, grafem, diagramem, nákresem, rovnicí DV: v programu Excel vypočítá základní statistické veličiny DV: v programu Excel graficky znázorní statistický soubor DV: v programu Excel užívá podmíněného formátování pro zvýraznění požadovaných hodnot v tabulce	Statistická šetření Diagramy Aritmetický průměr	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01: užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-02: řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých	DV: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného geometrického aparátu DV: kombinuje poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí a tematických celků	Číselné a logické řady Komplexní logické a geometrické úlohy	

tematických a vzdělávacích oblastí			

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Informatika**
Vyučovací předmět:	**Informatika**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu informatika je realizován obsah vzdělávací oblasti Informatika. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule, stavebnice LEGO, tablety a jiné názorné pomůcky a aplikace.

Předmět se vyučuje v 6. až 9. ročníku. Je realizován formou vyučovacích hodin / 45 min. /

Časová dotace: 6. ročník 1 hodina
7. ročník 1 hodina
8. ročník 1 hodina
9. ročník 1 hodina

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti vede žáky k:

- Porozumění, co je to informace, toku informací, vznik informace, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- rozvoji informačního myšlení, řešení problémů, vyhledávání chyb a jejich následnému řešení, tvorbě algoritmů
- schopnosti formulovat svůj požadavek, uvědomění si a formulace problému, využití informace, využívání při interakci s počítačem, popř. jiným hardwarem

- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací, kvalita informace, možnosti získávání informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení (názornost) a racionálnější organizaci práce, spolupráce s ostatními
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení správné funkce výpočetní techniky i jako prostředku modelování přírodních a sociálních jevů a procesů, využívá výpočetní techniky, konkretizace poznatků v praktickém životě
- respektování práv a duševního vlastnictví při využívání software, zdravotní aspekty při práci s počítačem
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou, pochopení principu činnosti hardwaru a tím související manipulace, zdravotní a ekologické aspekty

Výchovně-vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Nabízí různé formy učení. - Objasňuje žákům cíl konkrétního učebního úkolu. - Volí takové učivo, které je svým obsahem pro žáka uplatnitelné v životní praxi a v dalším studiu. - Učí žáky vyhledávat vhodné informační zdroje (na internetu) a vede je k jejich využívání v praktickém životě. - Zadává takové úkoly, v nichž žák vyhledává podstatné informace.	- Se koncentruje na práci a učení. - Udrží pozornost ve vztahu k prezentovaným informacím. - Porozumí podstatě učebního úkolu. - Chápe smysl učení a jeho nezbytnost pro celoživotní rozvoj vlastní osobnosti. - Vyhledává radu a podporu. - Využívá různých zdrojů informací včetně ict. - Využívá výsledků učení v životní praxi.

- Učí žáky správně citovat informace. - Vede žáky k objasňování pojmů prostřednictvím vhodně zvoleného zdroje. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu. - Oceňuje pozitivní přístup k učení. - Rozebírá se žákem jeho chyby, navrhuje možnosti jejich odstranění. - Vede žáka k sebehodnocení tak, že jej nechá hodnotit svůj výkon i výkon ostatních. - Sleduje činnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok.	- Prezentuje svoji práci. - Rozpoznává silné a slabé stránky svého učení, diskutuje o nich. - Projevuje ochotu se učit. - Nachází způsoby vedoucí k odstranění nedostatků. - Účinně používá hodnocení a sebehodnocení.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Klade problémové otázky. - Vytváří pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy. - Vede žáka k práci s vhodnými informačními zdroji a ke kritickému hodnocení informací. - Oceňuje dílčí úspěchy při řešení problému a motivuje žáky k další činnosti. - Diskutuje se žáky o průběhu jejich práce. - Vede žáky k sebehodnocení. - Vede žáky k vyjadřování jejich názorů a dbá na to, aby je vždy podložili argumenty pro svá tvrzení. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění.	- Aplikuje v běžném životě dovednosti získané při řešení modelových situací. - Je veden zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení. - Posoudí, zda může vyřešit problém na základě předem získaných poznatků a zjistí, které další informace je třeba pro jeho řešení získat. - Pokračuje v hledání řešení i přes počáteční neúspěch. - Odhaduje chyby a navrhuje nová řešení.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k samostatnému myšlení.	- Učí se komunikaci na dálku, využívat nové technologie – některé práce odevzdává elektronicky.

- Rozvíjí u žáků slovní zásobu a vybízí je k vyjádření vlastními slovy. - Seznamuje žáky s různými typy informačních a komunikačních prostředků, provádí se žáky jejich vhodný výběr. - Tvoří se žáky vlastní dokumentaci zpracovaných dat, např. formou počítačových prezentací. - Upozorňuje žáky na nebezpečí manipulace ze strany médií, na hrozbu anonymity internetu.	- Respektuje pravidla účinné diskuse, která si diskutující skupina stanovila. - Diskutuje srozumitelně, věcně. - Používá jednoznačná grafická znázornění a symboly. - Pro řešení různých problémů a komunikačních situací vyhledává vhodné zdroje. - Propojuje předchozí poznatky s novými. - V různých zdrojích si ověřuje pravdivost získaných poznatků.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Projevuje úctu k názorům svých žáků. - Oceňuje poskytnutí pomoci nebo žádosti o ní, zdůrazňuje její důležitost. - Vede žáka k poznání jeho silných a slabých stránek tím, že mu umožňuje různorodé činnosti ve školní práci. - Vede žáka k hodnocení jeho činnosti. - Rozvíjí u žáků představivost a kreativitu. - Zapojuje žáky do úpravy vzhledu třídy a školy.	- Respektuje odlišnost názorů. - Využívá konzultaci s učiteli. - Respektuje základní pravidla slušné komunikace. - Usiluje o zdokonalování svých dovedností.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Oceňuje tolerantní přístup žáků k názorům a postojům druhých. - Rozvíjí u žáků představivost a kreativitu. - Zapojuje žáky do úpravy vzhledu třídy a školy.	- Je seznámen s právními vazbami a legislativou tím, že je musí dodržovat. - Kultivovaně vyjadřuje své vlastní názory a pocity. - Respektuje pocity druhých, nezraňuje je. - Je kreativní.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák

- Poskytuje žákům vhodné nástroje, materiály a postupy, seznamuje je s jejich bezpečným využitím. - Důsledně vede žáky k dodržování bezpečnosti práce. - Na viditelném místě v učebně informatiky umístí přehled stanovených pravidel bezpečnosti práce. - Informuje žáky o možnostech budoucího studia. - Oceňuje kreativitu žáků a konstruktivní nápady podporuje, případně je umožní zrealizovat.	- Při prezentaci vlastních námětů a nápadů klade důraz na vyjádření jejich smyslu a odůvodnění přínosu. - Dodržuje základní bezpečností a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou. - Může využít ict pro hledání informací, důležitých pro svůj další osobní a profesní růst.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí. - Vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi. - Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním. - seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů. - Vede žáky k osvojování informačního myšlení, řešení problémů, nacházení různých variant řešení, vyhledávání chyb a jejich odstraňování.	- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít. - Získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. - Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. - Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. - Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s

- Rozvíjí dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry. - Vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků.	novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání. - Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Kódování a šifrování dat a informací - Data, informace a modelování			
I-9-1-02: navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	DV: rozpozná zakódované informace kolem sebe DV: zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady DV: zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer DV: zakóduje v obrázku barvy více způsoby DV: zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů DV: zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ke kódování využívá i binární čísla	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	

Práce s daty - Informační systémy			
I-9-1-01: získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-3-04: sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	DV: najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) DV: odpoví na otázky na základě dat v tabulce DV: popíše pravidla uspořádání v existující tabulce DV: doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy DV: navrhne tabulku pro záznam dat DV: propojí data z více tabulek či grafů	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty	

Informační systémy - Informační systémy			
I-9-3-01: vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	DV: popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují DV: pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	
Programování – opakování a vlastní bloky – Algoritmizace a programování			
I-9-2-01: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-03: vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05: v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06: ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	DV: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost DV: po přečtení programu vysvětlí, co vykoná DV: ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby DV: používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, DV: vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech DV: diskutuje různé programy pro řešení problému DV: vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Vytvoření programu Opakování Podprogramy	

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Programování – podmínky, postavy a události - Algoritmizace a programování			
I-9-2-01: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-03: vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05: v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06: ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	DV: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému DV: po přečtení programu vysvětlí, co vykoná DV: ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby DV: používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna DV: spouští program myší, klávesnicí, interakcí objektů DV: vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech DV: diskutuje různé programy pro řešení problému DV: vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi	
Modelování pomocí grafů a schémat - Data, informace a modelování			

I-9-1-03: vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-04: zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	DV: vysvětlí známé modely jevů, situací, činností DV: v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku DV: pomocí ohodnocených grafů řeší problémy DV: pomocí orientovaných grafů řeší problémy DV: vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	
Programování – větvení, parametry a proměnné - Algoritmizace a programování			

I-9-2-01: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-03:vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05: v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06: ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	DV: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému DV: po přečtení programu vysvětlí, co vykoná DV: ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby DV: používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna DV: spouští program myší, klávesnicí, interakcí objektů DV: používá souřadnice pro programování objektů DV: používá parametry v blocích, ve vlastních blocích DV: vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu DV: diskutuje různé programy pro řešení problému DV: hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné	
Počítače - Digitální technologie			

I-9-4-02: ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-03: vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-04: poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-05: dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	DV: nainstaluje a odinstaluje aplikaci DV: uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory DV: vybere vhodný formát pro uložení dat DV: vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě DV: porovná různé metody zabezpečení účtů DV: spravuje sdílení souborů DV: pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy DV: zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Metody zabezpečení přístupu k datům Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Programování robotické stavebnice - Algoritmizace a programování			
I-9-2-01: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-03: vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05: v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06: ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	DV: podle návodu nebo vlastní tvořivostí sestaví robota DV: upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol DV: vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost DV: přečte program pro robota a najde v něm případné chyby DV: ovládá výstupní zařízení a senzory robota DV: vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) Čtení programu Projekt Můj robot	
Programování hardwarové desky - Algoritmizace a programování			

I-9-2-06: ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu I-9-2-05: v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	DV: sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej DV: přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji DV: používá opakování, rozhodování, proměnné DV: ovládá výstupní zařízení desky DV: používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu DV: připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá DV: vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	Sestavení programu a oživení Micro:bitu Práce s Micro:bitem	

Hromadné zpracování dat - Informační systémy			
I-9-3-03: vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat I-9-3-02: nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	DV: při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky DV: používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) DV: řeší problémy výpočtem s daty DV: připíše do tabulky dat nový záznam DV: seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) DV: používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy DV: ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Programovací projekty - Algoritmizace a programování			
I-9-2-02: rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-03: vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05: v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06: ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	DV: řeší problémy sestavením algoritmu DV: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému DV: po přečtení programu vysvětlí, co vykoná DV: ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby DV: diskutuje různé programy pro řešení problému DV: vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní DV: řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků DV: hotový program upraví pro řešení příbuzného problému zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Práce na programovacím projektu	
Digitální technologie - Digitální technologie			

I-9-4-01: popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-02: ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-03: vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-04: poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-05: dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	DV: pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí DV: vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením DV: diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich DV: na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat DV: popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní DV: na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti DV: vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu DV: diskutuje o cílech a metodách hackerů DV: vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	**Hardware a software** Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) **Sítě** Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) **Bezpečnost** Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat **Digitální identita** Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli	

		v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Člověk a společnost**
Vyučovací předmět:	**Výchova k občanství**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu *Výchova k občanství* je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Předmět se vyučuje v 6. – 9. ročníku. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky. Je realizován formou vyučovacích hodin / 45 min /. Časová dotace: 1 hodina týdně.

Časová dotace: 6. ročník 1 hodina
7. ročník 1 hodina
8. ročník 1 hodina
9. ročník 1 hodina

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře;
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase;
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v reálném a historickém čase;

- rozlišování mýtů a skutečnosti, ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti a minulosti;
- vytváření schopností využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru;
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života, k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních;
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin, i různých společenství;
- získávání orientace faktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti;
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti a osobnosti druhých lidí;
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování vlastních práv.

Výchovně-vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Objasňuje cíl konkrétního učebního úkolu. - Volí učivo svým obsahem uplatnitelné v praxi. - Zadává úkoly, v nichž žák vyhledává podstatné informace, činí stručné výtahy. - Realizuje s žáky projekty. - Vede žáka k porovnávání dosažených výsledků s ostatními. - Poskytuje žákovi zpětnou vazbu. - Oceňuje pozitivní přístup k učení. - Vede žáka k sebehodnocení, nechá jej hodnotit výkon svůj i ostatních.	- Učí se samostatně i ve skupině - Porozumí podstatě učebního úkolu. - Samostatně i ve skupině zpracovává výpisky i rozsáhlejší práce. - Učí se samostatně i ve skupině. - Využívá různých zdrojů informací. - S porozuměním čte různé typy textů a interpretuje je svými slovy.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Klade problémové otázky. - Vede žáka k různým řešením. - Vede žáky k vyjadřování jejich názorů a dbá na to, aby je podložili argumenty pro svá tvrzení. - Oceňuje dílčí úspěchy při řešení úkolů a motivuje k další činnosti. - Vytváří pro žáky problémové úkoly a situace, v nichž žáci řeší reálné situace.	- Řeší problémy v simulovaných situacích, získává dovednosti pro aplikaci v běžném životě. - Při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat. - Pokračuje v hledání řešení i přes počáteční neúspěch. - Posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Stanoví se žáky pravidla diskuse. - Rozvíjí u žáka slovní zásobu a vybízí je k vyjadřování vlastními slovy.	- Diskutuje srozumitelně, věcně. - Respektuje pravidla účinné diskuse. - Vyjadřuje se tak, aby mu ostatní rozuměli. - Rozliší v různých typech textů i obrazových materiálů hlavní

- Oceňuje u žáka schopnost naslouchat a dále ji u žáků rozvíjí. - Objasňuje nutnost vyslechnout názory jiných, respektovat je a nezkreslovat. - Vede žáka k asertivnímu vystupování. - Upozorňuje žáky na nebezpečí manipulace médii, na hrozbu anonymity internetu. - Napomáhá žákům vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady.	myšlenky a formuluje je vlastními slovy. - Stručně shrne hlavní myšlenky. - Vyhledává zdroje, analyzuje získané poznatky, ověřuje pravdivost. - Rozpozná manipulativně použité informace. - S lidmi komunikuje podle zásad slušného chování a jednání.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Využívá metody skupinové práce. - Nechává členy skupiny hodnotit svou práci. - Hodnotí žáka za jeho konkrétní práci individuálně i ve skupině za svěřený úsek. - Projevuje respekt k názorům žáků. - Řeší případné třídní problémy a konflikty společnou diskusí se žáky. - Oceňuje poskytnutí pomoci a zdůrazňuje její důležitost.	- Učí se přiznat chybu, usilovat o nápravu. - Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je zodpovědný za splnění své části úkolu. - Osvojuje se zdvořilé a kultivované vystupování. - Přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů. - poskytuje pomoc ostatním a pomoc přijímá.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Mapuje spolu se žáky významná výročí. - Rozvíjí u žáků představivost a kreativitu. - Objasňuje žákům potřebu zabraňovat negativním společenským projevům. - Vede žáka k pochopení významu demokracie. - Vede žáky k poznání. Regionálních dějin a kulturních památek.	- Oceňuje naše kulturní a historické dědictví. - Rozvíjí emocionální a estetické a empatické vnímání. - Kultivovaně vyjadřuje své vlastní názory a pocity. - Formuluje pravidla pro spolupráci, dodržuje je, nese důsledky plynoucí z jejich porušení. - Respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého.

- zapojuje se do třídění odpadů a sběru starého papíru. - Je empatický k potřebám žáků a vede je k empatickému chování. - Oceňuje vnímavý a tolerantní přístup žáků k postojům druhých.	- Spory řeší nenásilným způsobem. - Prostřednictvím zástupce ve školní radě a schránky názorů se vyjadřuje k chodu školy.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Oceňuje kreativitu a konstruktivní nápady žáků, podporuje jejich realizaci. - Seznamuje se základními formami podnikání. - Seznamuje se základními principy hospodaření. - Vede žáky k posouzení jejich reálných možností, diskutuje s nimi o možné profesní profilaci. - Důsledně vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní.	- Plní úkoly ve stanoveném termínu. - Připravuje a udržuje svůj pracovní prostor. - Třídí odpady, účastní se sběrových akcí.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Podporuje žáky v tom, aby využívali digitální technologie pro průzkumy, šetření a ankety zaměřené na život ve škole a v obci. - Vede žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií. - Vede žáky k tomu, aby chránili své osobní údaje a svá osobní data. - Vede žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě. - Klade důraz na respektování a dodržování etikety při interakci v digitálním prostředí.	- Zapojuje se do veřejného dění ve svém okolí prostřednictvím digitálních technologií. - Posuzuje vliv používání digitálních technologií na život jedince a na proměnu společnosti. - Přistupuje zodpovědně k budování a spravování digitální identity a digitální stopy. - V digitálním prostředí přiměřeně uplatňuje svá práva a dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují. - Rozpozná protiprávní jednání v digitálním prostředí.

- Podporuje utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí.	

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- utváření vztahů žáků ke skutečnosti;
- orientace ve významných okolnostech společenského života;
- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáka;
- formování vnitřních postojů žáka k důležitým oblastem lidského života;
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život;
- vedení k sebepoznávání.

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
VO-9-1-01: objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání VO-9-1-02: rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu VO-9-1-05: objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti, i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-4-03: objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů VO-9-4-05: přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod VO-9-4-08: dodržuje právní ustanovení, která se na něj	- vysvětlí význam symbolů našeho státu a uvede příklady příležitostí, při kterých se používají - umí se orientovat v čase, v kalendáři, umí vysvětlit původ a způsoby dodržování svátků a tradic - vyjmenuje významné historické mezníky v dějinách národa - uvede příklady významných osobností, které proslavily náš národ - na příkladech vyloží pojem vlastenectví a odliší projevy vlasteneckých pocitů od projevů nacionalismu - vysvětlí pojem národa z hlediska své přináležitosti k českému národu a českému státu - uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí - vysvětlí pojem domova z hlediska své přináležitosti k rodině, obci, regionu, vlasti	**Člověk v rytmu času** významné dny státní svátky kalendář **Vlast** život v regionech státní symboly Česká republika – demokratický stát **Národ** kořeny národa významné osobnosti naši prezidenti Praha **Domov** prostředí domova bydliště a jeho okolí životní prostředí	

vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	- vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (vzájemná pomoc, důvěra) pro zdravý vývoj dítěte - rozpozná možné příčiny rodinných problémů a pokusí se najít vhodné způsoby řešení - vysvětlí, proč je nutná školní docházka - vysvětlí, proč je výhodné vzájemně spolupracovat (rozdělit si úkoly) - vysvětlí nutnost respektovat práva a oprávněné zájmy druhých lidí - uvede příklady základních lidských práv a svobod každého člověka	**Rodinný život** funkce rodiny příbuzenské vztahy vztahy v rodině, rodinné problémy úplná a neúplná rodina **Život ve škole** práva a povinnosti žáků vklad vzdělání pro život **Lidská práva** základní lidská práva práva dítěte diskriminace	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- začleňování do různých společenských vztahů a vazeb;
- rozvoji občanského a právního vědomí žáků;
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě;
- pochopení výhod spolupráce mezi státy;
- k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- rozlišování různých druhů vlastnictví;
- objasnění výhod demokratického způsobu řízení státu pro život občanů.

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
VO-9-1-04: uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem VO-9-1-03: kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	- uvědomí si význam přátelství v životě člověka; - charakterizuje prostředky masové komunikace; - snaží se posoudit vliv masových médií na utváření masové kultury, na veřejné mínění; - je si vědom přínosů i rizik práce na internetu - vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí; - orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí - porovnává různé podoby a projevy kultury (odívání, bydlení, cestování, chování lidí); - projevuje smysl a cit pro kulturní rozdíly, respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti; - uvědomí si význam životního názoru, vliv víry a náboženství v životě člověka;	**Život mezi lidmi** člověk – tvor společenský já a rodina vliv školy vrstevníci média **Člověk a kultura / Kulturní život** rozmanitost kulturních projevů kulturní hodnoty (umění, náboženství) kulturní tradice kulturní instituce masová kultura, prostředky komunikace Internet (bezpečnost na internetu, kyberšikana, ochrana před viry a jinými útočníky)	
VO-9-5-02: uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a			

popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky VO-9-4-01: rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky VO-9-4-04: vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohu výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-05: přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod VO-9-5-01: popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování VO-9-1-06: rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobií a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	- uvede příklady některých globálních problémů současnosti a jejich možných důsledků; - na příkladech známých států rozliší republiku a monarchii; - popíše základní prvky fungování liberální demokracie - vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů; - respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí; - uvede příklady základních lidských práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva; - vysvětlí, proč je výhodné vzájemně spolupracovat;	**Přírodní a kulturní bohatství** krásy naší země ochrana přírodního a kulturního bohatství **Řízení společnosti** stát principy demokracie volby začlenění do veřejného života **Lidská práva** lidská práva v dokumentech rovnost kontra nerovnost svoboda a autorita morálka a mravnost Všeobecná deklarace lidských práv **Svět kolem nás** spolupráce evropských zemí tolerance k národnostním menšinám nadnárodní společenství ochrana obyvatelstva při mimořádných událostech	

VO-9-3-01: rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	- navrhuje způsoby pomoci lidem v nouzi a v případě potřeby jim dokáže přiměřeně pomoci; - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví.	**Majetek v našem životě** naše potřeby majetek a vlastnictví žebříček hodnot	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti a osobnosti druhých lidí;

- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách vývoje na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí;

- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje;

- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.;

- prokázání v modelových situacích schopnosti prezentace své osoby při vstupu na pracovní trh;

- pochopení chování kupujících a prodávajících a na tomto příkladu vyložení podstaty fungování trhu;

- rozlišení a porovnání úkolů, jimiž jsou pověřeny jednotlivé složky státní moci ČR.

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
VO-9-2-01: objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života VO-9-2-02: posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek VO-9-2-03: kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání VO-9-2-04: popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, nekonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru VO-9-3-01: rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady	- uvede, které vlastnosti jsou společné všem živým organismům; - uvede, které vlastnosti zajišťují člověku výjimečné postavení v živočišné říši; - objasní pojem biologické hodiny; - napíše alespoň deset důvodů, (událostí), které by mohly pozměnit smysl života člověka; - uvede etapy vývoje lidského jedince a jejich typické znaky; - uvede tělesné, duševní, a společenské rozdíly mezi dítětem a dospělým člověkem; - prokáže na konkrétních příkladech přímou souvislost mezi tělesnou, duševní a sociální složkou zdraví; - vysvětlí pojem „asertivní chování“, uvede některé zásady a situace, kdy je vhodné takto jednat; - vysvětlí pojem „zdravý životní styl“	**Člověk - osobnost** Podobnost a odlišnost lidí Osobní potenciál Vrozené předpoklady Dovednosti, schopnosti, osobní vlastnosti **Psychické procesy a stavy** Vnímání Prožívání Osobní hodnoty Sebehodnocení **Člověk v sociálních vztazích** Umění se prosadit Zvládání náročných životních situací Umění žít zdravě	

VO-9-3-02: sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti VO-9-3-03: na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz VO-9-4-01: rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky	- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby (např. při vstupu na pracovní trh); - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě; - vysvětlí pojem „dělba práce“; - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu; - na příkladech objasní funkci a podobu peněz, uvede důvody, proč byly kovové peníze nahrazeny papírovými; - popíše průběh voleb do zastupitelstev a v modelové situaci předvede činnost voliče ve volební místnosti; - na konkrétních příkladech objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů (doloží zprávami s tisku); - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, uvede příklady režimů, ve kterých jsou potlačovány.	**Hospodaření** Dělba práce Potřeby člověka Nakupujeme **Právní minimum** Právo je minimum morálky Právo je systém Ústava Moc zákonodárná Moc výkonná Moc soudní Základní práva a svobody Politika Právo v Evropě	

VO-9-4-02: rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-4-09: rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti, a spolupráce při postihování trestných činů VO-9-4-10: rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady			

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- usměrňování a kultivování charakterových a volních vlastností, rozvíjení osobních předností, překonávání osobních nedostatků a pěstování zdravé sebedůvěry;
- rozlišení zdrojů, ze kterých pocházejí příjmy státu;
- uplatňování svých práv a respektování práv a oprávněných zájmů druhých lidí;
- dodržování právních ustanovení, která se na ně vztahují a uvědomění si rizik jejich porušování;
- rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních.

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
VO-9-3-01: rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady VO-9-4-07: uvede příklad některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci VO-9-4-08: dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování VO-9-4-09: rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů VO-9-4-06: objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství VO-9-4-11: diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání;	- nakreslí jednoduchou mapu centra Olomouce a s využitím topografických značek vytvoří přehled (album) nejznámějších pamětihodností města; - uvede, kdy jsou úřední hodiny městského úřadu; - vyhledá v Listině základních práv a svobod, jakými formami se mohou občané sdružovat; - uvede, jaká práva v demokratické zemi jsou zaručena občanům a spoluobčanům národnostních a etnických skupin; - rozlišuje a porovnává různé druhy vlastnictví (obzvláště duševního – autorská práva, copyright) - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy (osobní přeprava, koupě věci); - uvede příklady protiprávního jednání (přestupku, trestného činu) a možné důsledky tohoto jednání; - vysvětlí pojem „právní norma“;	**Občan** Občan obce Na úřadě Občan státu Občan Evropské unie **Občan a právo** Odvětví práva ČR Občanskoprávní vztahy Vlastnictví Ochrana majetku Smlouvy Odpovědnost za škodu Autorská práva, copyright **Právní ochrana** Orgány právní ochrany a sankce Přestupky a správní řízení Občanské soudní právo Trestní právo Děti a paragrafy	

VO-9-1-04: uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích VO-9-3-04: vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít VO-9-3-05: uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu VO-9-3-07: rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu VO-9-5-02: uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor	- vyjmenuje orgány právní ochrany státu, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce; - u modelových příkladů porušování práva určí, zda spadají pod právo ústavní, občanské, rodinné, pracovní či trestní; - uvede, které právní úkony je způsobilý provádět a jaké jsou jejich právní důsledky; - napíše vlastní úvahu o tom, proč je správný výběr povolání tak důležitý; - sestaví tabulku, ve které vždy uvede tři povolání, které by: vykonával nejraději, rád vykonával, mohl vykonávat, nerad vykonával, určitě nemohl vykonávat, na které by určitě nestačil (vždy vysvětlí proč); - vybere náhodně dvacet inzerátů nabízejících zaměstnání, a vyhodnotí z nich, jaké vzdělání, znalosti, schopnosti a dovednosti jsou dnes zaměstnavateli požadovány; - vyjmenuje funkce rodiny a uvede, jak tyto funkce bude ve své budoucí rodině uplatňovat - v tisku vyhledá příklady správného hospodaření s penězi,	**Pracovní poměr** Volba povolání Každé povolání si žádá své První brigáda a zaměstnání Zaměstnání **Rodina a zákony** Rodina Rodiče a děti **Hospodaření** Stát a národní hospodářství Státní rozpočet Sociální síť Peněžní ústavy	

a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky VO-9-5-03: objasní souvislosti globálních a lokálních problémů VO-9-2-02: posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	majetkem a různými formami vlastnictví - vysvětlí pojem „sociální politika státu“ a uvede příklady; - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí - vyhledá v tisku (literatuře, filmu apod.) příběhy lidí, kteří ztratili smysl života a pokusí se vysvětlit, kde se stala chyba; - napíše, v čem on sám vidí svůj životní cíl.	**Globální svět** Problémy současného světa Ohrožené životní prostředí Mnoho lidí – mnoho problémů **Životní perspektivy** Životní plány a cíle	

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Člověk a společnost**
Vyučovací předmět:	**Dějepis**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu *Dějepis* je realizován obsah vzdělávací oblasti *Člověk a společnost*. Předmět se vyučuje v 6. – 9. ročníku. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky. Je realizován formou vyučovacích hodin /45 min/.

Časová dotace: 6. ročník 2 hodiny
7. ročník 2 hodiny
8. ročník 2 hodiny
9. ročník 2 hodiny

Posílení disponibilními hodinami: 1 hodina v 8. a 9. ročníku.

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře;
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase;

- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v reálném a historickém čase;
- rozlišování mýtů a skutečnosti, ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti a minulosti;
- vytváření schopností využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru;
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života, k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních;
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin, i různých společenství;
- získávání orientace faktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti;
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti a osobnosti druhých lidí;
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování vlastních práv.

Výchovně-vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k chápání probírané oblasti v dějepisně-občansko-výchovném kontextu. - Seznamuje žáky s obecně používanými termíny a symboly daného oboru. - Nabízí různé formy učení. - Vede žáky k plánování svých činností. - Podporuje cílevědomost žáků. - Realizuje se žáky. Mezipředmětové projekty - Poskytuje žákům zpětnou vazbu.	- Učí se samostatně i ve skupině - Vytváří optimální podmínky pro své učení. - Chápe smysl učení a jeho nezbytnost pro rozvoj vlastní osobnosti. - Realizuje mezipředmětové projekty.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Vede žáky při řešení problémů k objevování paralel s historií. - Klade problémové otázky. - Vede žáka k hledání tvrzení a argumentů k nim. - Vede žáka k práci s vhodnými informačními zdroji a ke kritickému hodnocení informací. - Vede žáky k sebehodnocení. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění.	- Identifikuje jednotlivé složky problému a určí vztahy mezi nimi. - Formuluje hypotézy na základě předem získaných nebo dostupných informací.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k souvislému a výstižnému formulování jejich názorů na společenské dění. - Třídí se žáky informace a povzbuzuje je k interpretaci hlavních myšlenek. - Rozvíjí u žáků slovní zásobu a vybízí je k vyjádření vlastními slovy.	- Uspořádá informace do logické struktury podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí. - Vyjadřuje se tak, aby mu ostatní rozuměli. - Respektuje pravidla účinné diskuse, která si diskutující skupina stanovila. - Stručně shrne hlavní myšlenky textu.

- Oceňuje u žáků schopnost naslouchat a dále ji u žáků rozvíjí. - Stanoví se žáky pravidla diskuse. - Seznamuje žáky s různými texty. - Seznamuje žáky s různými typy informačních a komunikačních prostředků. - Upozorňuje žáky na nebezpečí manipulace ze strany médií. - Objasňuje využití komunikativních dovedností.	- Rozpozná manipulativně použité informace. - S ostatními lidmi komunikuje podle zásad slušného chování a jednání.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k uvědomělému přijímání role v různých skupinách. - Využívá metody skupinové práce. - Vede žáky k vytváření a dodržování pravidel. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění. - Přistupuje k žákům jako partnerům a vede k takovému chování i žáky. - Řeší případné třídní problémy a konflikty společnou diskusí se žáky. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu. - Vede žáka k hodnocení jeho činností.	- Pracuje podle společně stanovených pravidel týmové práce. - Poskytne ostatním pomoc, pokud ji potřebují. - Využívá konzultací s učiteli. - Využívá zpětnou vazbu pro své další jednání.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k přijímání principů, na kterých spočívají zákony a společenské normy. - Využívá prožitkového učení k poznání mezilidských vztahů. - Vytváří společně se žáky školní pravidla a podněcuje je k jejich dodržování.	- orientuje se v našich kulturních tradicích. - respektuje v kritické situaci pokyny kompetentních osob. - je kreativní. - třídí odpad.

- Vede žáky k poznání regionálních dějin a kulturních památek. - Připomíná a seznamuje žáky s významnými osobnostmi regionu a národa. - Podporuje aktivity směřující k ochraně životních prostředí.	
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k nacházení způsobů, jak využívat znalostí získaných ve škole i mimo ni pro jejich další rozvoj. - Důsledně vede žáky k dodržování bezpečnosti práce. - Zajišťuje podmínky pro poznání různých praktických činností. - Oceňuje kreativitu žáků a konstruktivní nápady podporuje, případně je umožní realizovat.	- Dodržuje pravidla bezpečnosti. - Přichází s novými neotřelými nápady a je schopen je realizovat.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy. - Seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů. - Klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učí je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí.	- Používá aktivně a účelně k orientaci v historické realitě dostupné digitální technologie, portály s dějepisnými materiály a dostupné online dějepisné kanály a pořady. - Pracuje s digitalizovanými historickými zdroji a prameny, s archiváliemi, s historickými ilustracemi a animacemi, s digitálními historickými mapami.

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- pochopení významu minulosti pro současnost a budoucnost;
- orientaci v historickém čase;
- seznámení s vývojem jednotlivých oblastí světa;
- pochopení souvislosti mezi přírodními podmínkami, hustotou osídlení a způsobem obživy obyvatelstva;
- seznámení s kulturním přínosem staroorientálních a antických civilizací, k zhodnocení významu znalosti písma, vzniku věd a umění;
- seznámení se vznikem různých náboženství v jednotlivých oblastech světa a jejich vlivem na vývoj společnosti;
- správné orientaci na historické mapě a vysvětlení základní historické terminologie z oblasti pravěku a starověku.

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Člověk v dějinách			
D-9-1-01: uvede konkrétní příklady a důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků D-9-1-02:uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9-1-03:orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	– s porozuměním používá odbornou terminologii; - popíše prameny hmotné a písemné, vysvětlí rozdíl; - zhodnotí význam studia historie; - popíše průběh dějin na časové ose; - zhodnotí význam práce s daty, letopočty, mapami; – zařazuje konkrétní letopočty do století a tisíciletí.	**Význam zkoumání dějin, získávání informací** o dějinách, historické prameny – historické prameny – instituce – pomocné vědy historické **Historický čas a prostor** - časová osa - datace	
Počátky lidské společnosti			
D-9-2-01: charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu D-9-2-02: objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	– periodizuje pravěk; – porovná prostředí a způsob života pravěkých a dnešních lidí; – objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka;	**Člověk a lidská společnost v pravěku** - charakteristika paleolitu, neolitu a doby kovů (nástroje, způsob obživy, společenská organizace, umění)	

	– uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů.		
Nejstarší civilizace a kořeny lidské kultury			
D-9-3-01: rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací D-9-3-02: uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví D-9-3-03: demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem D-9-3-04: porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	– charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací; – na mapě lokalizuje oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi; – uvede příklady nejvýznamnějších kulturních a technických památek starověkých civilizací; – na vybraných příkladech charakterizuje rozvrstvení starověké společnosti; – uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací; - zhodnotí kulturní odkaz starověkých států; - s porozuměním používá odbornou terminologii; – chronologicky uspořádá vybrané mezníky řeckých a římských dějin; - vysvětlí a demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury; - efektivně využívá internetové vyhledavače jako zdroj historických informací; dokáže je přiměřeně kriticky využívat;	**Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz** - Mezopotámie, Egypt - kultura starověkých států - přínos starověkých států pro rozvoj světové kultury Antické Řecko - nejstarší období – Velká řecká kolonizace – Athény, Sparta – říše Alexandra Makedonského - helénismus, přínos řecké kultury pro evropskou civilizaci Antický Řím – nejstarší období – království – republika a její instituce – expanze Říma – císařství - vznik a podstata křesťanství - římská kultura (věda, umění, náboženství) - rozpad a pád Římské říše **Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím**	

	- na základě získaných informací je schopen vytvořit vhodnou prezentaci v programech k tomu určených (zejména PowerPoint); - objasní vznik a šíření křesťanství v Římské říši; - rozlišuje Kelty a Germány; - zdůvodní pohyb Keltů a Germánů v souvislosti se stěhováním národů, jejich útoky na Římskou říši; - zhodnotí kulturní význam Keltů a Germánů.	- naše země ve starověku (Keltové, Germáni)	
Křesťanství a středověká Evropa			
D-9-4-01: popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku státu	– časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj; – popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států.	**Nový etnický obraz Evropy** – stěhování národů; – romanizace a christianizace barbarských kmenů, zakládání nových států.	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- pochopení změny ve světě, která nastala příchodem nových etnických skupin;
- seznámení s dějinami evropských států a s českými dějinami po stránce politické, ekonomické, sociální a kulturní;
- pochopení úlohy křesťanství ve středověké společnosti a problémů vedoucích ke kritice církve;
- objasnění pojmů renesance, humanismus, a reformace a k pochopení změny myšlení v tomto období;
- seznámení s důvody válečných konfliktů a jejich důsledky pro další vývoj v Evropě.

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Křesťanství a středověká Evropa			
D-9-4-01: popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku státu	- popíše byzantskou říši a její kulturu; - popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států; - představí osobnost Karla Velikého a kulturní odkaz jeho doby; - vyjádří svými slovy úlohu raně středověkých států; - zhodnotí podíl Vikingů na utváření středověké Evropy; - zhodnotí význam arabských a tureckých výbojů do Evropy; - ukáže na mapě rozsah a postup těchto výbojů, popíše jejich důsledky; - zhodnotí přínos arabské kultury pro Evropu; - využívá k orientaci v historické realitě středověkých dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze,	**Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj** - byzantská říše (dědictví římské říše, územní rozsah, kultura) - franská říše (germánská minulost, christianizace společnosti) - Karel Veliký a karolinská renesance - Vikingové **Islám a islámské říše ovlivňující Evropu** - vznik islámu - arabská říše a její pokusy o podmanění Evropy - arabská kultura - turecké nebezpečí v evropském středověku a novověku	

	výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí.		
D-9-4-02: objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	- charakterizuje první státní útvary na našem území (Sámova říše); - charakterizuje postavení velkomoravské říše v evropských souvislostech; - objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie; - charakterizuje postavení českého státu v evropských souvislostech v 10. století; - popíše postavení českého státu za vlády posledních Přemyslovců ve 13. a na počátku 14. století; - popíše postavení českého státu za vlády Lucemburků; - charakterizuje dobu vlády Karla IV. a její kulturní a politický odkaz.	**Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě** - Sámova říše - velkomoravská říše a její kultura - působení Konstantina a Metoděje na Velké Moravě - počátky českého státu za prvních Přemyslovců - vrchol českého státu za Přemyslovců a Lucemburků	
D-9-4-03: vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	- zhodnotí úlohu křesťanství pro středověkého člověka a středověkou společnost; - zdůvodní církevní rozkol v 11. století; - popíše úlohu mnišských řádů, zhodnotí jejich význam pro evropskou kulturu; - charakterizuje konflikty mezi světskou a církevní mocí;	**Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy** - počátky křesťanské církve a šíření křesťanství - mnišské řády, církevní kultura - papežství a císařství - konfliktní vztah světské a církevní moci - Svatá říše římská - vznik a průběh křížových výprav do Svaté země	

D-9-4-04: ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	- nastíní vznik a vývoj Svaté říše římské a její cíle; - uvede příčiny křížových výprav; - zhodnotí výsledky střetu křesťanů s jinou kulturou. - rozdělí středověkou společnost na jednotlivé vrstvy; - popíše postavení jednotlivých vrstev společnosti; - porovná způsob života na vesnici a městech v období středověku; - popíše sociální strukturu agrární a městské středověké společnosti v našich zemích v období do 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní; - zhodnotí význam měst a hradů; - charakterizuje románskou a gotickou kulturu a časově je vymezí; - rozpozná románské a gotické kulturní památky; - uvede konkrétní příklady románských a gotických kulturních památek v Evropě, v českých zemích a v místním regionu; - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace románských a gotických památek architektury, které se	**Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev** - struktura středověké společnosti a způsob života jednotlivých vrstev (šlechta, rytíři, měšťanstvo, poddaní, kněžstvo, mnišské řády) - způsob života ve městech a na vesnici - zemědělství, řemeslná výroba a obchod, cechy a městská privilegia **Kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost** - obnovení a zachování antické kultury a vzdělanosti ve středověku - románská kultura – typické rysy architektury a umění (písemnictví) - gotická kultura – typické rysy gotické architektury - románské a gotické památky u nás a v Evropě	

	staly součástí světového kulturního dědictví a příklady předmětů denní potřeby středověkého člověka;		
Objevy a dobývání, počátky nové doby			
D-9-5-01: vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve D-9-5-02: vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	- charakterizuje pojmy renesance a humanismus ve vztahu k antice; - vysvětlí příčiny snah reformovat katolickou církev; - popíše postoj církve k reformním snahám; - objasní rozdíly mezi gotikou a renesancí; - uvede na příkladech významné osobnosti spojené s renesanční a humanistickou kulturou; - pojmenuje úspěchy a problémy v období vlády Karla IV. a Václava IV. v zemích Koruny české; - uvede na příkladech názory reformního církevního hnutí; - jmenuje hlavní body programu husitského hnutí; - uvede nejvýznamnější události husitského hnutí; - popíše, jak byl vnímán mistr Jan	**Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou** - nový evropský umělecký styl - renesance - humanismus jako obnovení antického ideálu člověka - sochařství, architektura a písemnictví renesance - osobnosti a díla renesance a humanismu - osobnost Jana Husa a jeho dílo - husitství – průběh, výsledky, významné osobnosti - hodnocení husitství v českých novověkých a moderních dějinách - krize evropské církve (Martin Luther a vznik reformních církví)	

D-9-5-03: popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	Hus a husitské tradice v našich dějinách. - uvede období a příčiny zámořských objevů; - popíše v základních rysech průběh zámořských objevů; - uvede politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět; - jmenuje významné cestovatele a dobyvatele.	**Zámořské objevy a počátky dobývání světa** - počátky novověku, objevné cesty - politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět - dobývání Ameriky (conquistadoři) - americké předkolumbovské kultury	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- pochopení nerovnoměrnosti vývoje v Evropě a ve světě;
- poznání vývoje v českých a evropských zemích po třicetileté válce a postavení našich zemí v habsburské monarchii;
- orientace na mapě a v kontaktech mezi jednotlivými státy, kontinenty;
- uvědomění si změn v politice, hospodářství, řízení společnosti ovlivněných osvícenectvím;
- seznámení s přínosem moderních věd, rozvojem průmyslu a kultury v tomto období;
- pochopení důvodů národně osvobozeneckých hnutí velkých a malých národů;
- pochopení problémů Evropy a světa v předválečném období.

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Počátky nové doby			
D-9-5-04: objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie D-9-5-05: objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	- uvede zlomové události třicetileté války**;** - popíše situaci v českých zemích po skončení třicetileté války; - zhodnotí vládu Habsburků na konci 17. a v 18. století; - porovná společenský, hospodářský a politický vývoj českých zemí a vybraných evropských států;	**Český stát a velmoci v 15.–18. století** - třicetiletá válka - postavení českého státu po třicetileté válce - politika Habsburské monarchie (Marie Terezie, Josef II.) - cesta od absolutismu ke konstituci na příkladu vybraných evropských států	
D-9-5-06*:* rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	- popíše barokní kulturu v českých zemích a v Evropě, uvede významné kulturní památky této doby; **-** zhodnotí vliv osvícenství na politický vývoj v českých zemích, v Evropě a na americkém kontinentu.	**Barokní kultura a osvícenství** - baroko - vznik a šíření osvícenství, hlavní představitelé	

Modernizace společnosti			
D-9-6-02: objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě	- zhodnotí význam a důsledky francouzské revoluce a napoleonských válek na evropský vývoj; - vysvětlí společenské změny, které nastaly vydáním dokumentů – Deklarace lidských práv a Prohlášení nezávislosti; - uvede do souvislosti události Francouzské revoluce a válku za nezávislost v britských koloniích v Severní Americe (vznik USA);	**Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA** - Francouzská revoluce - napoleonské války - vznik USA	
D-9-6-01: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-6-04: vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	- porovná hospodářskou vyspělost států a uvede příklady nerovnoměrného vývoje států; - popíše vliv rozvoje průmyslu na změny ve společnosti; - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z etap novověkých dějin - využívá k orientaci v historické realitě novověkých dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje,	**Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka** - průmyslová revoluce - nové vědecké objevy a vynálezy - podstatné politické a společenské změny v evropských státech v 1. polovině 19. století	

D-9-6-03: porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů D-9-6-01: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí. - popíše vznikající národní touhu po osvobození proti cizí nadvládě; -popíše počátky a vývoj českého národního obrození a hnutí; - zhodnotí význam sjednocení Itálie a Německa - popíše průběh a výsledky revolucí; - zhodnotí požadavky českého národního hnutí. - popíše proměny společnosti v 2. polovině 19. století; - objasní politický vývoj v Habsburské monarchii; - určí příčiny vzniku a zhodnotí následky občanské války v USA; - představí hlavní umělecké směry 19. století, charakterizuje je a rozliší.	**Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa** - revoluční a národně osvobozenecká hnutí v 19. století, sjednocení Itálie a Německa - české národní obrození **Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů** - revoluce roku 1848 v Habsburské monarchii, požadavky českého národního hnutí - rok 1848/1849 v Evropě **Politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva** - politický vývoj v Habsburské monarchii v 2. polovině 19. století	

D-9-6-04: vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	- uvědomí si pojem kolonialismus a jeho dopady; - vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje geografické oblasti jejich zájmů; - popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století; - objasní postavení českých zemí v Rakousku-Uhersku.	- politické proudy - občanská válka v USA **Kulturní rozrůzněnost doby** - hlavní umělecké směry konce 19. století **Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus** - kolonialismus - postavení českých zemí v Rakousku-Uhersku, - růst velmocí - mezinárodní vztahy (Trojspolek, Trojdohoda)	
Moderní doba			
D-9-7-01: na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- popíše příčiny a průběh první světové války; - uvědomí si vliv vstupu USA do války;	**První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky** - první světová válka - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - politické, sociální	

	- zhodnotí výsledky a dopad 1. světové války, nové uspořádání Evropy. - dokáže efektivně pracovat ve vybraných vzdělávacích aplikace (mj. tvorba kvízů pro mladší spolužáky v aplikaci Kahoot)	a kulturní důsledky války	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- pochopení důsledků první světové války pro poválečné uspořádání Evropy a světa;
- porozumění historickému vývoji ČSR v jednotlivých etapách 20. století;
- vnímání důležitosti světové hospodářské krize pro nárůst extrémistických hnutí (fašismu, nacismu a komunismu);
- uvědomění si zhoubného působení rasových teorií v soužití společnosti;
- pochopení souvislostí vedoucích k vypuknutí druhé světové války a změn v rozdělení světa po jejím skončení;
- uvědomění si negativního působení komunismu pro společnost a změn spojených s jeho pádem po roce 1989;
- vnímání globálních problémů současné společnosti.

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Moderní doba			
D-9-7-05: zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	- uvede zlomové události vzniku Československa**;** - charakterizuje postavení Československa v Evropě; - objasní mezinárodní postavení Československé republiky a cíle její zahraniční politiky; - uvede národnostní složení v meziválečném období Československa a příklady problémů s tím spojených; - popíše průběh dějin v Československu od únorového převratu do roku 1989; - s porozuměním používá odbornou terminologii;	**Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy** - role USA ve světové politice - vznik a postavení Československa v nové Evropě **Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989; vznik České republiky** - Československo v období totality - rok 1968 – normalizace - rok 1989 – sametová revoluce	
D-9-7-02: rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů D-9-7-03: charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná	- demonstruje na konkrétních příkladech zápas demokratických sil s komunismem a fašismem; - rozpozná znaky totalitní společnosti;	**Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo** - totalitní systémy (komunismus, fašismus, nacismus) - Československo a svět ve 20. a	

destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu D-9-7-01: na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky D-9-7-04: na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	- popíše příčiny a průběh druhé světové války; - uvědomí si nebezpečnost totality; - diskutuje o projevech rasismu a antisemitismu; - uvědomí si hrůznost holocaustu; - využívá k orientaci v historické realitě moderních dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje a portály;	30. letech - hospodářská krize - Mnichovská konference **Druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války** - 2. světová válka - Protektorát Čechy a Morava, domácí a zahraniční odboj - holocaust - důsledky 2. světové války	
Rozdělený a integrující svět			
D-9-8-01: vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků	- charakterizuje situaci u nás a ve světě po skončení druhé světové války; - pochopí nemožnost porozumění mezi zeměmi Východu a Západu po skončení druhé světové války; - vysvětlí na příkladech pojem studená válka; - ukáže na mapě bipolární rozdělení světa; - uvede na příkladech střety obou bloků;	**Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření** - poválečné uspořádání světa - postupné začleňování Československa do sféry vlivu SSSR - studená válka	

	- využívá k orientaci v historické realitě moderních dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí, například webové stránky HistoryLab, Moderní dějiny, Paměť národa, ÚSTR apod.		
D-9-8-02: vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	- popíše dopad pomoci USA Evropě na její vývoj po druhé světové válce; - vysvětlí důvody vzniku NATO a Varšavské smlouvy;	**Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)** - situace v západních zemích, obrana proti komunismu - vnitropolitická situace v zemích východního bloku - rozšiřování sovětského bloku **-** Marshallův plán **-** úloha NATO a zemí Varšavské smlouvy	
D-9-8-03: posoudí postavení rozvojových zemí	- zhodnotí postavení zemí třetího světa po rozpadu koloniálního systému; - na příkladech upozorní na problémy rozvojových zemí.	**Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět** - dekolonizace - třetí svět **Problémy současnosti** - Evropská unie	

D-9-8-04: prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- diskutuje o problémech dnešního světa, zhodnotí technický pokrok; - propojuje poznatky z jiných předmětů a navrhne možné způsoby řešení.	- NATO - globalizace - integrace - ekologické a environmentální problémy dneška - současná ohniska napětí - světový terorismus - technický průlom 20. století, vliv na vývoj společnosti - pandemie Covid-19	

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vyučovací předmět:	**Fyzika**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu Fyzika je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Předmět se vyučuje v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky. Je realizován formou vyučovacích hodin /45 min/.

Časová dotace: 6. ročník 2 hodiny
7. ročník 1 hodina
8. ročník 2 hodiny
9. ročník 2 hodiny

Posílení disponibilními hodinami: 1 hodina v 9. ročníku

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti vede žáky k:

- Zkoumání přírodních faktů a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- Potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správné formulaci otázek, hledání adekvátních odpovědí
- Přesnému vyjadřování s využitím odborných pojmů, osvojování dovedností společného hledání řešení problémů, posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovených závěrů
- Poznávání současných možností rozvoje i zneužití přírodovědného poznání a učí odpovědnosti za zachování životního prostředí

- Porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- Zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- Poznávání důležitosti různých přírodních systémů jako nezbytného základu pro optimální vývoj lidského jedince a rozvoj lidské komunity
- Využívání dovedností z přírodovědných oborů (plánování a provádění pozorování, měření, zpracování a vyhodnocování dat) k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Výchovně a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Nabízí různé formy učení. - Objasňuje žákům cíl konkrétního učebního úkolu. - Učí žáky vyhledávat vhodné informační zdroje. - Zadává drobné výzkumné úkoly (pokusy). - Individuálně věnuje pozornost přípravě žáků na olympiády.	- Učí se samostatnému získávání, zpracování a vyhodnocování informací vhodnými metodami, dokáže vyvodit souvislosti mezi jevy, učí se správně užívat odbornou terminologii. - Řeší úkoly ve formě problému. Analyzuje jednotlivé situace, pozoruje přírodní jevy, samostatně zpracovává vhodná témata.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Klade problémové otázky. - Vytváří pro žáky praktické problémové úlohy. - Umožňuje žákům pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek a zvážit jeho uplatnění v praxi. - Ukazuje žákům, jak mají formulovat hypotézy a jak mají ověřovat jejich pravdivost pokusem či pozorováním.	- Kriticky myslí, dokáže na základě získaných poznatků provést analýzu problému, hledá různé varianty řešení. - Správně klade otázky, vyvozuje příčinné souvislosti. - Řeší praktické úkoly týkající se běžných životních situací.

- Zařazuje do výuky laboratorní práce.	
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k samostatnému myšlení. - Třídí se žáky informace a povzbuzuje je k interpretaci hlavních myšlenek. - Vede žáky k reprodukci uložené informace.	- Dokáže formulovat své myšlenky a názory. - Prezentuje výsledky svých porovnávání a experimentů. - Přesně a logicky uspořádaně se vyjadřuje a argumentuje. - Zapojuje se do diskuse, obhajuje svůj názor. - Využívá komunikační prostředky a technologie pro komunikaci s okolním světem.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Využívá metody skupinové práce. - Vede žáky k vytváření a dodržování pravidel. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění. - Vytváří příležitosti k tomu, aby si žáci vyzkoušeli různé role v týmu. - Nechává hodnotit členy skupiny svou práci.	- Aktivně pracuje ve skupině, spoluvytváří pravidla pro práci v týmu, zapojí se do dělby práce a následné kooperace. - Respektuje názory druhých, objektivně hodnotí vlastní práci ve skupině.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Oceňuje tolerantní přístup žáků k názorům a postojům druhých. - Buduje u žáka pocit zodpovědnosti zadáváním konkrétních úkolů. - Podporuje aktivity směřující k ochraně životního prostředí.	- Poznává možnosti rozvoje a zneužití výsledků lidského poznání, učí se zodpovědnosti za zachování životního prostředí. - Respektuje požadavky na kvalitu životního prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Poskytuje žákům vhodné pomůcky, materiály a postupy k provádění pozorování a experimentů.	- Učí se plánovat a provádět pozorování a experimenty.

- Důsledně vede žáky k dodržování bezpečnosti práce při experimentech. - Na viditelném místě umístí přehled stanovených pravidel bezpečnosti práce (uč. F).	- Získává informace pozorováním, matematickými výpočty a měřením. - Používá různé typy materiálů (texty, grafy, diagramy). - Řeší praktické úkoly. - Při práci dodržuje stanovená pravidla, řídí se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví. - Zachází šetrně se svěřenými pomůckami.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů - Podporuje využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat - Vede žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů - Vede žáky efektivnímu používání digitálních komunikačních prostředků (při týmové práci, řešení problémů, diskuzi, při distančním vzdělávání) - Vede žáky k ukládání vytvořených nebo získaných výukových materiálů do jejich elektronického portfolia	- Používá efektivně při experimentech digitální měřidla a měřicí přístroje - Používá efektivně k záznamu naměřených dat a jejich zpracování výpočetní techniku - Zkoumá fyzikální jevy pomocí počítačových simulací - Vyhledává v otevřených zdrojích data k řešení zadaného problému, třídí je a vyhodnocuje - Sestavuje počítačové prezentace výsledků svých řešení a hledá ve výsledcích vzájemné souvislosti fyzikálních jevů - Vyhledává v otevřených zdrojích data dokumentující aplikace fyzikálních jevů v jiných oblastech vědy a v technice - Při řešení problémů a při práci v týmu využívá ke komunikaci efektivně digitální zařízení - Vytváří a při dalším vzdělávání využívá vlastní digitální portfolio

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- seznámení se základními pojmy fyziky jako součásti přírodních věd
- získávání dovedností pozorovat fyzikální vlastnosti, jevy a procesy a měřit fyzikální veličiny
- dovednosti převádět jednotky délky, objemu, hmotnosti a hustoty
- pochopení poznatků, že jednotlivé látky mají různé vlastnosti z hlediska jejich hustoty a k dovednosti tyto vlastnosti změřit nebo vypočítat

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Stavba látek			
F-9-1-02: uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	DV: rozliší pojmy látka a těleso DV: vyjmenuje vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek DV: popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek DV: vysvětlí rozdíl mezi pevnou, kapalnou a plynnou látkou z hlediska částicového složení	Látky a tělesa Vlastnosti látek Částicové složení látek, atomy a molekuly	
Elektrické vlastnosti látek			
	DV: uvede příklady elektrování těles DV: popíše model atomu a uvede znaménko elektrického náboje jeho částí DV: vysvětlí elektrování těles DV: definuje elektrické pole jako místo, kde působí elektrická síla	Elektrování těles Model atomu Elektrické pole	
Magnetické vlastnosti látek			
F-9-6-04: využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet	DV: popíše části tyčového magnetu DV: uvede příklad magnetizace látky DV: definuje magnetické pole jako místo, kde působí magnetická síla DV: popíše magnetické pole Země DV: uvede příklady použití magnetu v praxi	Magnety, póly magnetu Magnetizace látky Magnetické pole Magnetické pole Země	

Měření fyzikálních veličin			
F-9-1-01: změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa F-9-1-04: využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů F-9-1-03: předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	DV: definuje fyzikální veličiny jako vlastnosti látek, které lze změřit DV: uvede značku a jednotky délky, převede jednotku délky na jinou jednotku délky DV: změří délku a zapíše výsledek včetně přesnosti měření DV: uvede značku a jednotky objemu, převede jednotku objemu na jinou jednotku objemu DV: změří objem tělesa a zapíše výsledek včetně přesnosti měření DV: uvede značku a jednotky hmotnosti, převede jednotku hmotnosti na jinou jednotku hmotnosti DV: změří hmotnost tělesa a zapíše výsledek DV: uvede značku a jednotky hustoty DV: změří hustotu kapaliny hustoměrem a výsledek zapíše v různých jednotkách hustoty DV: uvede vztah mezi hmotností, objemem a hustotou DV: uvede značku a jednotku teploty DV: vysvětlí podstatu použití kapalinového teploměru	Fyzikální veličiny Měření délky – jednotky, měřidla, přesnost měření Měření objemu kapalného i pevného tělesa – jednotky, měřidla, přesnost měření Měření hmotnosti pevného i kapalného tělesa – jednotky, měřidla Měření hustoty – jednotky, měřidla Výpočty Měření teploty, změna délky či objemu těles při zahřívání nebo ochlazování, teploměry, změna teploty vzduchu v závislosti na čase	

	DV: uvede příklady objemové či délkové roztažnosti látek při změně teploty DV: zapisuje naměřené hodnoty teplot do tabulky, zpracuje v programu Excel, vytvoří graf závislosti teploty na čase		

Pohyb tělesa			
F-9-2-01: rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	DV: definuje pohyb tělesa jako změnu polohy vzhledem k jinému tělesu DV: rozhodne, zda se těleso v daném případě pohybuje nebo je v klidu DV: vysvětlí na příkladu, co je trajektorie a co je dráha DV: uvede značku a jednotky dráhy DV: rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, přímočarý a křivočarý pohyb DV: uvede značku a jednotky rychlosti rovnoměrného pohybu DV: uvede značku a jednotky času DV: vysvětlí, jak závisí dráha rovnoměr.pohybu na čase DV: objasní pojem průměrná rychlost	Klid a pohyb tělesa Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb tělesa, přímočarý a křivočarý pohyb tělesa Rychlost a dráha rovnoměrného pohybu Měření času – jednotky, měřidla Průměrná rychlost pohybu tělesa	
F-9-2-02: využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	DV: uvede vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu		
Síla			

F-9-2-03: určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	DV: uvede značku a jednotky síly, převede jednotku síly na jinou jednotku síly DV: uvede příklady sil a v jednoduchých případech sílu znázorní (velikost, směr) DV: uvede vztah mezi hmotností tělesa a gravitační silou působící na těleso DV: vysvětlí význam činitele g ve vztahu $F_g=m.g$ DV: definuje těžiště jako působiště gravitační síly a v jednoduchých případech určí polohu těžiště tělesa DV: vyjmenuje účinky síly na těleso	Síla Znázornění síly Skládání sil stejného a opačného směru Gravitační síla a hmotnost tělesa Rovnováha sil, těžiště tělesa Účinky síly na těleso	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- samostatnému pozorování a popisování okolního prostředí z hlediska fyzikálních procesů pomocí fyzikálních veličin pohyb, síla, tlak, vztlaková síla
- upevnění si poznatků o šetrném a bezpečném zacházení s tlakovými zařízeními a přístroji

Očekávané výstupy v 7. ročníku

Otáčivé a deformační účinky síly			
	DV: rozliší páky a kladky DV: uvede vztah mezi tlakem, působící tlakovou silou a obsahem plochy, na kterou tlaková síla působí DV: vyhledá na internetu příklady zmenšení a zvětšení tlaku	Páky, kladky Tlaková síla, tlak	
Tření			
	DV: uvede příklady tření v praxi	Třecí síla - smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi	
Mechanické vlastnosti kapalin			
F-9-3-01: využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	DV: rozliší mezi tlakem v kapalině vyvolaným vnější silou a hydrostatickým tlakem DV: vysloví znění Archimédova zákona pro kapaliny a s porozuměním jej použije při řešení praktických problémů	Opakování z 6. ročníku (vlastnosti kapalin) Tlak v kapalině Pascalův zákon - hydraulická zařízení Hydrostatický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny Archimédův zákon – vztlaková síla, potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách	
Mechanické vlastnosti plynů			
F-9-3-01: využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných	DV: vysvětlí existenci atmosférického tlaku	Opakování z 6. ročníku (vlastnosti plynů) Atmosférický tlak –souvislost s některými procesy v atmosféře	

tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů			

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- samostatnému pozorování a popisování okolního prostředí z hlediska fyzikálních procesů pomocí fyzikálních veličin práce, výkon, energie, teplo
- samostatnému pozorování a popisování okolního prostředí z hlediska změn skupenství látek
- osvojení si zásad dodržování bezpečnosti při práci s vybranými elektrickými přístroji
- osvojení si zásad bezpečné práce s elektrickými zařízeními používanými v domácnosti

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Práce, výkon			
F-9-4-01: využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	DV: definuje konání práce DV: definuje výkon jako práci vykonanou za jednotku času	Práce Výkon	
Pohybová a polohová energie a jejich přeměny			
	DV: uvede, na čem a jak závisí velikost pohybové a polohové energie tělesa DV: vysvětlí na příkladu, jak se přeměňuje polohová energie tělesa na pohybovou energii a naopak	Pohybová energie tělesa Polohová energie tělesa Vzájemná přeměna polohové a pohybové energie tělesa	
Vnitřní energie, teplo			
F-9-4-02: zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	DV: objasní pojem vnitřní energie tělesa jako součet polohové a pohybové energie částic látky DV: definuje teplo jako energii, která při tepelné výměně přechází z teplejšího tělesa na chladnější	Vnitřní energie, změna vnitřní energie Teplo, měrná tepelná kapacita látky Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	
Změny skupenství látek			
	DV: uvede různé změny skupenství látek včetně příkladů z praxe	Tání a tuhnutí Vypařování a var, kapalnění Sublimace, desublimace	

	DV: vyhledá příklady změn skupenství (obrázky) na internetu		
Elektrické jevy			
F-9-6-03: rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností F-9-6-01: sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu F-9-6-02: změří elektrický proud a elektrické napětí F-9-4-02: zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	DV: rozliší vodič a izolant DV: zapíše schematické značky některých částí elektrického obvodu DV: rozliší nositele el. proudu v kovech, kapalinách a plynech DV: uvede znění Ohmova zákona DV: uvede pravidla pro napětí, proud a odpor v nerozvětveném a rozvětveném el. obvodu DV: vysvětlí použití reostatu DV: uvede vztah pro výpočet el. práce a výkonu el. proudu a s porozuměním umí tyto vztahy použít při řešení některých praktických problémů DV: objasní význam některých údajů na štítku el. spotřebičů DV: uvede, která bezpečnostní pravidla je nutné dodržovat při zacházení s el. spotřebiči	Vodič a izolant v elektrickém poli Elektrický náboj Elektrický proud, elektrické napětí Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech Ohmův zákon, elektrický odpor Spojování rezistorů, reostat Elektrická práce, elektrická energie Výkon elektrického proudu Elektrické spotřebiče v domácnosti Ochrana před úrazem el. proudem První pomoc při zásahu el. p.	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- samostatnému pozorování a popisování okolního prostředí z hlediska fyzikálních jevů a procesů z oboru optiky, elektřiny, magnetismu, jaderné fyziky a astronomie
- samostatnému pozorování a popisování zdrojů zvuku, šíření zvuku v různých prostředích a využití daných poznatků při ochraně sluchu před nadměrným hlukem
- využití získaných poznatků o alternativních zdrojích energie k propagaci těchto zdrojů
- seznámení se s možností vzniku mimořádných situací a chováním za těchto situací
- osvojení si zásad bezpečné práce s elektrickými zařízeními používanými v domácnosti

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Elektromagnetické jevy			
		Opakování látky 6. a 8. ročníku (elektrické a magnetické vlastnosti látek, el. obvod, el. proud a napětí)	
F-9-6-04: využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	DV: určí magnetické póly cívky s proudem	Magnetické pole cívky s proudem	
	DV: porovná vlastnosti trvalého magnetu a elektromagnetu	Elektromagnet a jeho užití	
	DV: vysvětlí princip stejnosměrného elektromotoru	Elektromotor, elektromagnetická indukce	
F-9-6-02: rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí		Střídavý proud – vznik, měření	
	DV: popíše složení transformátoru a uvede transformační poměr a jeho význam	Transformátory, rozvodná elektrická síť	
	DV: uvede, která bezpečnostní opatření je nutné dodržovat při zacházení s el. spotřebiči	Ochrana před úrazem el. proudem a první pomoc při zasažení el. proudem	
Polovodiče			
F-9-6-03: rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	DV: charakterizuje polovodič typu P polovodič typu N	Polovodiče	
		Polovodičová dioda a její užití	
	DV: uvede příklady praktického použití polovodičů	Další polovodičové součástky	

Jaderná energie			
F-9-4-02: zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	DV: vysvětlí význam pojmu izotop DV: uvede druhy radioaktivního záření a porovná jejich vlastnosti DV: uvede příklady jaderných reakcí, při kterých se uvolňuje energie DV: podle obrázku stručně popíše hlavní části jaderného reaktoru a vysvětlí jejich význam DV: zpracuje a prezentuje vybrané téma v programu PowerPoint	Opakování látky 6. ročníku (částice látky) Izotopy Radioaktivita, využití jaderného záření Jaderné reakce, štěpení a slučování jader Jaderný reaktor, jaderná elektrárna Ochrana lidí před radioaktivním zářením	
Zvukové jevy			
F-9-5-01: rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku F-9-5-02: posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	DV: uvede podmínky, za kterých uslyšíme zvuk (zdroj zvuku o slyšitelné frekvenci, vhodné prostředí a zdravý sluch) DV: vyhledá a rozpozná zdroje zvuků města Olomouce DV: uvede rychlost šíření zvuku ve vzduchu při teplotě 20 °C	Zdroje zvuku Vlastnosti zvuku Šíření zvuku	
Světelné jevy			
F-9-6-05: využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu při řešení problémů a úloh F-9-6-06: rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých	DV: uvede příklady zdrojů světla a příklady průhledných a průsvitných prostředí DV: uvede rychlost světla ve vakuu DV: uvede zákon odrazu a lomu světla	Zdroje světla, šíření světla Rychlost světla ve vakuu Stín, zatmění Slunce a Měsíce Odraz světla, zrcadla Lom světla, čočky	

prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	DV: vysvětlí na příkladu, jak můžeme bílé světlo rozložit na barevné složky DV: vyjmenuje optické přístroje	Rozklad bílého světla Optické přístroje, oko	
Země a vesmír			
F-9-7-01: objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	DV: vyjmenuje tělesa, která tvoří sluneční soustavu	Sluneční soustava, její hlavní složky, měsíční fáze	

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vyučovací předmět:	**Chemie**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu chemie je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Předmět se vyučuje v 8. a 9. ročníku. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky. Je realizován formou vyučovacích hodin / 45 min /.

Časová dotace: 8. ročník 2 hodiny
9. ročník 2 hodiny

Posílení disponibilními hodinami: 1 hodina v 9. ročníku.

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi;
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby;
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;

- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí;
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí;
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy;
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí.

Společné výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Nabízí různé formy učení. - Volí takové učiva, které je svým obsahem pro žáka uplatnitelné v životní praxi a v dalším studiu. - Realizuje se žáky projektové vyučování. - Objasňuje žákům význam vzdělávání pro profesionální kariéru. - Učí žáky vyhledávat vhodné informační zdroje (ve školní knihovně, na internetu…) a vede je k jejich využívání v praktickém životě. - Učí žáky správně citovat informace. - Zadává ústní i písemné úlohy, které podněcují žáky k vyjadřování myšlenek vlastními slovy.	- Učí se samostatně i ve skupině. - Porozumí podstatě učebního úkolu. - Chápe smysl učení a jeho nezbytnost pro celoživotní rozvoj vlastní osobnosti. - Vyhledává a využívá materiály vhodné pro samostatné učení. - Využívá různých zdrojů informací včetně ict. - Vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací. - Se poučí z přímého pozorování. - Rozpoznává silné a slabé stránky svého učení, diskutuje o nich. - Projevuje ochotu se učit. - Nachází způsoby vedoucí k odstranění nedostatků.

- Organizuje tematicky zaměřené exkurze, kde si může žák ověřit využitelnost poznatků v praxi. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu. - Oceňuje pozitivní přístup k učení. - Rozebírá se žákem jeho chyby, navrhuje možnosti jejich odstranění. - Vede žáka k sebehodnocení tak, že jej nechá hodnotit svůj výkon i výkon ostatních.	- Účinně používá hodnocení a sebehodnocení.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Klade problémové otázky. - Vytváří pro žáky praktické problémové úlohy a situace, při nichž je nutné řešit praktické problémy. - Vede žáka k práci s vhodnými informačními zdroji a ke kritickému hodnocení informací. - Oceňuje dílčí úspěchy při řešení problému a motivuje žáky k další činnosti. - Diskutuje se žáky o průběhu jejich práce. - Umožňuje žákům pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi. - Zařazuje do výuky laboratorní práce, při kterých se žáci metodou experimentu učí aplikovat teoretické poznatky v praxi a řešit problémy. - Vede žáky k sebehodnocení. - Vede žáky k vyjadřování jejich názorů a dbá na to, aby je	- Rozpozná problémovou situaci. - Posoudí, zda může vyřešit problém na základě předem získaných poznatků a zjistí, které další informace je třeba pro jeho řešení získat. - Analyzuje příčiny neúspěchu a navrhuje možnosti jejich odstranění. - Provádí experiment a zaznamenává postup a výsledky zkoumání. - Posoudí, zda jeho výsledná řešení dává smysl.

vždy podložili argumenty pro svá tvrzení.	
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k samostatnému myšlení. - Rozvíjí u žáků slovní zásobu a vybízí je k vyjádření vlastními slovy. - Oceňuje u žáků schopnost naslouchat a dále ji u žáků rozvíjí.	- Zařazuje informace do systému. - Vyjadřuje se tak, aby mu všichni rozuměli. - Dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Využívá metody skupinové práce. - Mění pracovní skupiny tak, aby si žák vyzkoušel pracovat v různých skupinách a poznal tak, čím do skupinové práce přispívá. - Projevuje úctu k názorům svých žáků. - Oceňuje poskytnutí pomoci nebo žádosti o ní, zdůrazňuje její důležitost.	- Formuluje společná pravidla práce v týmu, dodržuje a poukáže na jejich porušování. - Je zodpovědný za splnění své části úkolu. - Respektuje odlišnost názorů. - Využívá konzultaci s učiteli - Respektuje základní pravidla slušné komunikace.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Procvičuje se žáky pravidla první pomoci. - Podporuje aktivity směřující k ochraně životního prostředí.	- Kultivovaně vyjadřuje své vlastní názory a pocity. - Přivolá pomoc v případě krizové situace. - Aplikuje základní záchranné postupy v krizových situacích - Třídí odpad. - Účastní se sběrových akcí. - Poukáže na jevy a činy poškozující životní prostředí, snaží se jim aktivně zabraňovat.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák

- Poskytuje žákům vhodné nástroje, materiály a postupy, seznamuje je s jejich bezpečným využitím. - Důsledně vede žáky k dodržování bezpečnosti práce. - Na viditelném místě umístí přehled stanovených pravidel bezpečnosti práce, zejména v učebně chemie.	- Dodržuje stanovená pravidla bezpečnosti. - Pracuje podle návodu. - Dodržuje stanovená pravidla bezpečnosti. - Pracuje podle návodu. - Zaznamenává svůj pracovní postup. - Plní úkoly ve stanoveném termínu. - Dodržuje pravidla bezpečnosti práce.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k využívání digitálních technologií při realizaci pokusů a při získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a naměřených dat. - Vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí. - Vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi. - Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klade důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním. - Seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vede je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňoval právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.	- Vyhledává informace o chemické problematice v elektronických zdrojích, porovnává je s informacemi z dalších informačních zdrojů, kriticky hodnotí obsah materiálů a srovnává jej s vlastní zkušeností. Třídí získané informace podle obsahu ve vhodných formátech. Prostřednictvím digitálních technologií může lépe porozumět chemickým dějům, které lze obtížně pozorovat v reálných podmínkách, pozorovat je a zaznamenávat jejich průběh. - Aktivně využívá digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání vlastností látek, chemických procesů a jevů. - Na základě osvojených poznatků z chemie kriticky hodnotí informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci.

	- Pracuje s videoexperimenty obtížně realizovatelných chemických pokusů. - Zapisuje vzorce a názvy jednoduchých anorganických sloučenin a rovnice chemických reakcí v grafickém programu či aplikaci.

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- uvědomění si významu chemie jako přírodní vědy pro společnost, poznávání mnohostranného využití chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti;
- poznávání vybraných chemických látek a chemických reakcí, osvojování si dovednosti spojené s jejich pozorováním a s prováděním jednoduchých chemických pokusů;
- přecházení od zkušenostního poznávání přírodních faktů k jejich poznávání pojmovému;
- plánování a provádění pozorování, měření a experimentování;
- zpracování dat, jejich hodnocení, nalézání souvislostí, vyhledávání informací, vyvozování závěrů, uplatňování pracovních dovedností v životě;
- pochopení významu vody a vzduchu pro život na Zemi;
- uvědomění si a předvídání vlivu různých praktických aktivit člověka na životní prostředí – využití v každodenním životě.

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
CH-9-1-01: určí společné a rozdílné vlastnost látek CH-9-1-02: pracuje bezpečně s vybranými a běžně dostupnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	DV: uvede zásady bezpečné práce v laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazech DV: rozliší pojmy látka a těleso DV: popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek DV: vysvětlí na příkladech význam chemie pro život	Vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě Chemie jako jedna z přírodních věd, alchymie, charakteristika, význam pro společnost, příklady výrobků chemického průmyslu Nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	
Směsi			
CH-9-2-01: rozlišuje směsi a chemické látky CH-9-2-03: navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi CH-9-2-04: rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	DV: rozlišuje různé druhy směsí DV: navrhne postup a oddělí složky běžných směsí; uvede příklady oddělování složek v praxi DV: využívá digitální technologie při realizaci pokusů a při získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a naměřených dat DV: zná složení vzduchu DV: rozliší druhy vod, výskyt a použití	Směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) Vzduch - složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva Voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody	

Částicové složení látek a chemické prvky			
CH-9-3-01: používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenin ve správných souvislostech CH-9-3-02: orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	DV: používá správně a v souvislostech základní pojmy DV: používá značky a názvy nej-známějších prvků DV: uvede příklady praktického využití kovů a nekovů DV: orientuje se v periodické soustavě prvků DV: vyhledává informace v elektronických zdrojích, porovnává je s informacemi z dalších informačních zdrojů, kriticky hodnotí obsah materiálů, třídí získané informace podle obsahu ve vhodných formátech, aktivně využívá digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat	Částicové složení látek - atomy, molekuly, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony Prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo Periodická soustava – historie, popis tabulky, orientace Ionty v chemii Chemické sloučeniny Vodík Kyslík, ozón, ozónová vrstva – význam pro život na Zemi Kovy, nekovy – vlastnosti, využití v praxi	
Anorganické sloučeniny			

CH-9-5-01: porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí CH-9-5-02: orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	DV: určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech a halogenidech DV: zapíše ze vzorců názvy a naopak DV: popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a halogenidů DV: popíše společné vlastnosti kyselin DV: uvede příklady důležitých kyselin, použití, ředění DV: osvojí si zásady názvosloví kyselin DV: osvojí si názvosloví hydroxidů DV: uvede společné vlastnosti hydroxidů DV: uvede důležité hydroxidy– použití DV: umí poskytnout první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy DV: prakticky určí kyselost a zásaditost pomocí indikátorů na stupnici pH DV: uvede př. praktického využití neutralizace DV: osvojí si zásady názvosloví běžných solí DV: uvede př. prakticky významných solí a jejich použití DV: Zapisuje vzorce a názvy jednoduchých anorganických sloučenin v aplikaci	Halogenidy - vlastnosti, zástupci, názvosloví Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů Neutralizace a její praktický význam Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

• uvědomění si významu chemie jako přírodní vědy pro společnost,
• přecházení od zkušenostního poznávání přírodních faktů k jejich poznávání pojmovému;
• plánování a provádění pozorování, měření a experimentování;
• zpracování dat, jejich hodnocení, nalézání souvislostí, vyhledávání informací, vyvozování závěrů, uplatňování pracovních dovedností v životě;
• poznávání složení a popis vlastností organických látek;
• kvalitativní a kvantitativní popis jevů a klasifikace
• aplikace přírodovědných poznatků v praxi
• odpovědné jednání s ohledem na budoucnost
• šetrné chování k přírodním systémům, ke svému zdraví, ke zdraví ostatních
• porozumění souvislostem mezi činností lidí a stavem životního prostředí, aktivizace způsobů uvažování, které preferují využívání obnovitelných zdrojů energie v praxi.

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Směsi			
CH-9-2-02: vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	DV: vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	Směsi – hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	
Chemické reakce			
CH-9-4-01: rozliší a zapíše rovnicí výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání CH-9-4-02: aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	DV: vhodně používá pojem látkové množství DV: uvede a vysvětlí zákon zachování hmotnosti DV: vypočítá molární hmotnost sloučeniny DV: pracuje s videoexperimenty obtížně realizovatelných chemických pokusů	Chemické reakce - zákon zachování hmotnosti, reaktanty, produkty, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah výchozích látek, katalýza	
Organické sloučeniny			

CH-9-6-01: rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-02: zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy CH-9-6-03: rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-04: uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	DV: rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a praktické využití DV: zhodnotí pohonné látky z hlediska péče o životní prostředí DV: rozliší a uvede zástupce nejjednodušších derivátů uhlovodíků DV: uvede jejich vlastnosti a použití DV: rozliší sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka	Uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	
Chemie a společnost			
CH-9-7-01: zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi CH-9-7-02: aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe CH-9-7-03: orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	DV: rozliší mezi běžně používanými látkami hořlaviny, žíraviny, jedy; uvede zásady bezpečné práce s nimi včetně postupu při hašení požáru DV: uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog, popíše příklady následků, kterým se konzument vystavuje DV: vyhledává informace v el. zdrojích, porovnává je s informacemi z dalších inf. zdrojů, kriticky hodnotí obsah materiálů, třídí získané informace podle obsahu ve vhodných formátech, aktivně využívá digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat	Chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze Průmyslová hnojiva Tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace Detergenty, pesticidy a insekticidy Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti Léčiva a návykové látky	

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vyučovací předmět:	**Přírodopis**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu **přírodopis** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Předmět se vyučuje ve všech ročnících. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky. Je realizován formou vyučovacích hodin / 45 min /.

Časová dotace: 6. ročník 2 hodiny
7. ročník 2 hodiny
8. ročník 2 hodiny
9. ročník 1 hodina

Posílení disponibilními hodinami: 1 hodina v 8. ročníku

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti vede žáky k:

- Zkoumání přírodních faktů a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- Potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správné formulaci otázek, hledání adekvátních odpovědí
- Přesnému vyjadřování s využitím odborných pojmů, osvojování dovedností společného hledání řešení problémů, posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovených závěrů

- Poznávání současných možností rozvoje i zneužití přírodovědného poznání a učí odpovědnosti za zachování životního prostředí
- Porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- Zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- Poznávání důležitosti různých přírodních systémů jako nezbytného základu pro optimální vývoj lidského jedince a rozvoj lidské komunity
- Využívání dovedností z přírodovědných oborů (plánování a provádění pozorování, měření, zpracování a vyhodnocování dat) k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Výchovně a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Nabízí různé formy učení. - Volí takové učivo, které je svým obsahem pro žáka uplatnitelné v životní praxi a v dalším studiu. - Realizuje se žáky projektové vyučování. - Objasňuje žákům význam vzdělávání pro profesionální kariéru. - Učí žáky vyhledávat vhodné informační zdroje (ve školní knihovně, na internetu…) a vede je k jejich využívání v praktickém životě. - Učí žáky správně citovat informace. - Zadává ústní i písemné úlohy, které podněcují žáky k vyjadřování myšlenek vlastními slovy. - Organizuje tematicky zaměřené exkurze, kde si	- Učí se samostatně i ve skupině. - Porozumí podstatě učebního úkolu. - Chápe smysl učení a jeho nezbytnost pro celoživotní rozvoj vlastní osobnosti. - Vyhledává a využívá materiály vhodné pro samostatné učení. - Využívá různých zdrojů informací včetně ict. - Vyjádří vlastními slovy obsah získaných informací. - Se poučí z přímého pozorování. - Rozpoznává silné a slabé stránky svého učení, diskutuje o nich. - Projevuje ochotu se učit. - Nachází způsoby vedoucí k odstranění nedostatků.

může žák ověřit využitelnost poznatků v praxi. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu. - Oceňuje pozitivní přístup k učení. - Rozebírá se žákem jeho chyby, navrhuje možnosti jejich odstranění. - Vede žáka k sebehodnocení tak, že jej nechá hodnotit svůj výkon i výkon ostatních.	- Účinně používá hodnocení a sebehodnocení.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Klade problémové otázky. - Vede žáka k práci s vhodnými informačními zdroji a ke kritickému hodnocení informací. - Oceňuje dílčí úspěchy při řešení problému a motivuje žáky k další činnosti. - Diskutuje se žáky o průběhu jejich práce. - Umožňuje žákům pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi. - Zařazuje do výuky laboratorní práce, při kterých se žáci metodou experimentu učí aplikovat teoretické poznatky v praxi a řešit problémy. - Vede žáky k sebehodnocení. - Vede žáky k vyjadřování jejich názorů a dbá na to, aby je vždy podložili argumenty pro svá tvrzení.	- Kriticky myslí, dokáže na základě získaných poznatků provést analýzu problému, hledá různé varianty řešení. - Analyzuje příčiny neúspěchu a navrhuje možnosti jejich odstranění. - Provádí experiment a zaznamenává postup a výsledky zkoumání. - Řeší praktické úkoly týkající se běžných životních situací. - Posoudí, zda jeho výsledná řešení dává smysl.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k samostatnému myšlení.	- Dokáže formulovat své myšlenky a názory.

- Rozvíjí u žáků slovní zásobu a vybízí je k vyjádření vlastními slovy. - Oceňuje u žáků schopnost naslouchat a dále ji u žáků rozvíjí.	- Zařazuje informace do systému. - Vyjadřuje se tak, aby mu všichni rozuměli. - Dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Využívá metody skupinové práce. - Mění pracovní skupiny tak, aby si žák vyzkoušel pracovat v různých skupinách a poznal tak, čím do skupinové práce přispívá. - Projevuje úctu k názorům svých žáků. - Oceňuje poskytnutí pomoci nebo žádosti o ní, zdůrazňuje její důležitost.	- Formuluje společná pravidla práce v týmu, dodržuje a poukáže na jejich porušování. - Je zodpovědný za splnění své části úkolu. - Respektuje názory druhých, objektivně hodnotí vlastní práci ve skupině. - Využívá konzultaci s učiteli. - Respektuje základní pravidla slušné komunikace.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Procvičuje se žáky pravidla první pomoci. - Podporuje aktivity směřující k ochraně životního prostředí. - Se zapojuje se žáky do třídění odpadů a sběru starého papíru či pet lahví, sběru baterií.	- Kultivovaně vyjadřuje své vlastní názory a pocity. - Přivolá pomoc v případě krizové situace. - Aplikuje základní záchranné postupy v krizových situacích. - Třídí odpad. - Účastní se sběrových akcí. - Poukáže na jevy a činy poškozující životní prostředí, snaží se jim aktivně zabraňovat.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Poskytuje žákům vhodné nástroje, materiály a postupy, seznamuje je s jejich bezpečným využitím. - Důsledně vede žáky k dodržování bezpečnosti práce.	- Dodržuje stanovená pravidla bezpečnosti. - Získává informace pozorováním, matematickými výpočty a měřením. - Používá různé typy materiálů. - Pracuje podle návodu.

	- Zachází šetrně se svěřenými pracovními pomůckami. - Zaznamenává svůj pracovní postup. - Plní úkoly ve stanoveném termínu.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích. - Vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi. - Nabízí možnost volby vhodných programů a aplikací při řešení zadaného problému.	- Vyhledává informace na internetu, třídí je a porovnává. - Aktivně využívá digitální technologie (vhodné programy a aplikace) za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání živé a neživé přírody.

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

Vzdělávání v předmětu přírodopis v 6. ročníku směřuje k:

- objasnění vzniku Země, sfér a významu fotosyntézy.
- zacházení s lupou a mikroskopem.
- objasnění stavby těla a života virů, bakterií, řas, prvoků, hub, lišejníků, žahavců, ploštěnců, měkkýšů, kroužkovců a členovců.
- vysvětlení pojmu predátor, konzument, producent, destruent, vnější a vnitřní cizopasník, symbióza na konkrétních příkladech.
- popsání biologické ochrany, potravního řetězce a hospodářského významu bezobratlých.
- zdůraznění ochrany přírody.

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Obecná biologie			
P-9-1-01: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam P-9-1-07: uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	DV: vysvětlí význam podmínek života na Zemi DV: vysvětlí základní projevy života a doložit je příklady DV: dokáže popsat základní vztahy mezi organismy a uvádí je na konkrétních příkladech DV: charakterizuje viry, bakterie a sinice z hlediska jejich významu v přírodě DV: rozliší jednobuněčné organismy žijící ve vodním prostředí	podmínky života na Zemi, fotosyntéza projevy živých organismů vztahy mezi organismy viry, bakterie a sinice - výskyt, význam a praktické využití rozlišení organismů na rostliny, živočichy, houby prvoci	
Biologie hub			
P-9-2-01: rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	DV: pozná jedlé a smrtelně jedovaté druhy hub DV: popíše stavbu těla houby DV: vysvětlí význam lišejníků a uvede jejich výskyt	jednobuněčné, nižší a vyšší druhy hub nejznámější druhy jedlých a jedovatých hub, zásady sběru lišejníky	

Biologie živočichů			
P-9-4-01: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	DV: dokáže na modelových příkladech popsat stavbu organismu DV: vysvětlí pojmy predátor a cizopasník na konkrétních příkladech DV: charakterizuje stručně znaky, stavbu a život vybraných živočichů DV: objasní otázku "škodlivosti a užitečnosti" organismů DV: dokáže poznat a pojmenovat vybrané živočichy DV: s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající vybraných skupin živočichů	žahavci ploštěnci hlísti kroužkovci měkkýši členovci ostnokožci	

Cílové zaměření předmětu přírodopis v 7. ročníku

Vzdělávání v předmětu přírodopis v 7. ročníku směřuje k:

- seznámení se se základními orgány vyšších rostlin.
- získávání dovednosti pozorovat lupou a mikroskopem.
- poznávání stavby těla a zástupců mechorostů, kapraďorostů a vysvětlení jejich významu pro vznik černého uhlí.
- objasnění nahosemenných, krytosemenných, jednoděložných, dvouděložných rostlin a uvedení charakteristických příkladů.
- vysvětlení významu ekosystému lesa a fotosyntézy.
- vysvětlení rozdílů mezi strunatci.
- srovnávání znaků ryb, obojživelníků, plazů, ptáků.
- poznávání vybraných zástupců tříd strunatců.
- zhodnocení významu živočichů v přírodě i pro člověka.
- uplatňování zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a zásady ochrany přírody.

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Biologie rostlin			
P-9-3-01: odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	DV: rozliší stélku a kormus	základní rozdíly mezi nižšími a vyššími rostlinami	
	DV: popíše společné a rozdílné znaky vybraných rostlin		
	DV: chápe změny ve stavbě těl a funkcích vlivem evoluce	vývoj vyšších rostlin	
P-9-3-04: rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	DV: odvodí význam mechů a kapraďorostů pro přírodu	mechorosty	
	DV: charakterizuje kapraďorosty z hlediska evoluce a vzniku černého uhlí	kapraďorosty	
	DV: popíše tělo a rozmnožování kapradiny, přesličky, plavuně		
	DV: pozoruje a formuluje rozdíl mezi semennými rostlinami (nahosemenné, krytosemenné)	rostliny semenné	
	DV: charakterizuje stavbu a funkci rostlinných orgánů (kořen, stonek, listy, květ plod).	rostlinné orgány (kořen, stonek, list, květ, plod)	
P-9-1-05: vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	DV: dokáže rozlišit pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin	pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin	

P-9-3-03: vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin P-9-8-01: aplikuje praktické metody poznávání přírody	DV: pozná vybrané jehličnany DV: vysvětlí důležitost ochrany lesů DV: chápe rozdíly mezi dvouděložnými a jednoděložnými rostlinami DV: rozlišuje čeledi, zástupce, význam a uplatnění rostlin. DV: s využitím tištěných i online určovacích klíčů a mobilních aplikací pro identifikaci rostlin určuje v regionu běžně se vyskytující rostliny	nahosemenné rostliny krytosemenné rostliny (dvouděložné, jednoděložné) třídění krytosemenných rostlin práce s určovacími klíči a aplikacemi	
Biologie živočichů			
P-9-4-01: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy,	DV: charakterizuje společné znaky strunatců DV: vysvětlí přizpůsobení těla a funkce orgánů danému prostředí DV: dokáže na modelových příkladech jednotlivých tříd popsat stavbu organismu v životním prostředí DV: rozliší vybrané zástupce skupin obratlovců	strunatci (pláštěnci, bezlebeční, obratlovci) obratlovci: - kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci	

zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-04: zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	DV: s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající se vybraných skupin živočichů		
Základy ekologie			
P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	DV: uvede příklady rostlin v daných společenstev DV: uvede příklady znečištění ekosystémů	společenstvo lesa, luk a pastvin, vod a mokřadů, polí a sídelní aglomerace ochrana přírody	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělávání v předmětu přírodopis v 8. ročníku směřuje k:

- charakteristice savců (orgánové soustavy, zástupci řádů a biomů, přizpůsobení prostředí, jejich výživa s ohledem na potravní řetězec).
- seznámení se s příklady názorů na vznik člověka a hlavními etapami jeho vývoje.
- rozpoznání druhů tkání.
- objasnění stavby a funkce soustav člověka.

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Savci – stavba těla savců			
P-9-1-01: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů P-9-4-01: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-1-05: vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	DV: objasní vývoj organismů DV: stanoví typické znaky a vysvětlí odlišnosti těla vlivem životního prostředí DV: popíše orgánové soustavy savců na vybraném zástupci DV: vysvětlí pohlavní a nepohlavní rozmnožování, mimotělní a vnitrotělní oplození	vývoj savců vnější stavba těla savců a soustava tělního pokryvu vnitřní stavba těla: soustavy savců	
Zjednodušený přehled třídění savců			
P-9-1-01: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob	DV: charakterizuje jednotlivé řády savců a jejich postavení ve vývoji DV: pozoruje části těl savců na modelech a vybraných videích DV: s využitím digitálních technologií vyhledá, zpracuje, vyhodnotí a prezentuje relevantní informace týkající se vybraných skupin živočichů	vejcorodí vačnatci hmyzožravci letouni chudozubí hlodavci šelmy ploutvonožci kytovci chobotnatci	

života a přizpůsobení danému prostředí P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam		sudokopytníci lichokopytníci primáti	
Savci našich ekosystémů			
P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému P-9-4-04: zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	DV: charakterizuje naše ekosystémy a uvádí savce zde žijící DV: vypráví o životě vybraných druhů savců, jejich přizpůsobení prostředí nebo domestikaci a o jejich výživě popř. užitku DV: vysvětlí funkci zoologických zahrad a zdůvodní nutnost ochrany přírody DV: odsuzuje týrání zvířat a navrhuje postupy proti němu	savci žijící u nás domestikace a hospodářská zvířata	
Biomy a jejich savci			
P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04: zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	DV: charakterizuje jednotlivé biomy a zkouší určit typické obyvatele – savce	savci světových biomů (tropický deštný les, savana a step, moře a oceány, poušť a polopoušť, lesy mírného pásu, tajga a tundra)	

P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému			
Biologie člověka			
P-9-5-02: orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	DV: uvede příklady názorů na vznik člověka a stručně charakterizuje hlavní etapy jeho vývoje	původ a vývoj člověka	
P-9-5-01: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby P-9-5-03: objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	DV: rozlišuje jednotlivé tkáně a uvádí příklady DV: posuzuje kosti z hlediska tvaru, stavby a uložení v těle DV: pozná stavbu svalů a pojmenuje některé z nich DV: osvojí si stavbu a funkce oběhové soustavy DV: seznámí se stavbou a funkcí dýchací soustavy DV: rozlišuje jednotlivé orgány trávicí soustavy, zná jejich funkce a vlivy	druhy tkání soustava kosterní/opěrná soustava svalová soustava oběhová soustava mízní soustava dýchací soustava trávicí	

	DV: popíše stavbu soustavy a chápe prevenci onemocnění ledvin, močového měchýře DV: syntetizuje učivo o nervové soustavě a endokrinních žlázách a chápe jejich řídící funkce DV: objasní stavbu orgánů a opatření k jejich ochraně DV: chápe tělesné a duševní změny způsobené činností hormonů, orientuje se ve žlázách a jejich funkcích DV: osvojí si stavbu a funkce rozmnožovací soustavy DV: aplikuje učivo při objasnění vývinu jedince od početí až do stáří	soustava vylučovací soustava kožní soustava nervová soustava smyslová soustava endokrinní soustava rozmnožovací vývin člověka	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu přírodopis v 9. ročníku směřuje k:

- pochopení rozdílu mezi nerostem a horninou, určování nerostů podle fyzikálních a chemických vlastností.
- odlišení hornin vyvřelých, usazených, přeměněných.
- rozlišení vnitřních a vnějších geologických dějů.
- seznámení se vznikem půd, pramenů, koloběhu vody a významem pro lidské aktivity.
- vytvoření představy o geologickém vývoji – éry Země, Český masiv a Západní Karpaty.
- v oblasti ekologie rozlišení a vlivu podmínek života.
- orientaci v ekologických kategoriích a jejich propojenosti, poznávání stavu životního prostředí a zaujímání stanovisek.
- pochopení základů genetiky.

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Biologie člověka			
P-9-5-01: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby		opakování soustav člověka	
Obecná biologie a genetika			
P-9-1-05: vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti P-9-1-06: uvede příklady dědičnosti v praktickém životě P-9-1-01: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	DV: vysvětlí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním DV: objasní princip pohlavního rozmnožování i přenosu dědičných vlastností a jeho důsledků ve šlechtitelství, chovatelství (s uvedením příkladů) DV: orientuje se v pojmech chromozom, gen, genotyp, fenotyp, mutace	základy genetiky	
Neživá příroda			

P-9-6-02: rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty s použitím určovacích pomůcek P-9-6-03: rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	DV: chápe, že vnitřní uspořádání nerostů, podmiňuje jejich vnější tvar i vlastnosti DV: ověří si fyzikální vlastnosti na předložených nerostech DV: pozná a charakterizuje předložené nerosty DV: ovládá modelové příklady hlubinných a výlevných vyvřelin na našem území DV: popíše vznik usazených hornin a pozná základní druhy DV: vysvětlí vznik přeměněných hornin a pozná je	rozdíl mezi nerostem a horninou fyzikální vlastnosti nerostů chemické vlastnosti nerostů a třídění do skupin vyvřelé horniny usazené horniny přeměněné horniny	
Základy ekologie			
P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí P-9-1-01: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů P-9-6-06: uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy,	DV: zná rozložení vody na Zemi a uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí DV: rozlišuje podmínky života a vysvětlí vliv na organismy	ochrana přírodních zdrojů abiotické podmínky života (světlo, teplo, vzduch, voda, minerální látky) podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, vlivy znečištěného ovzduší a	

jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi P-9-1-06: uvede příklady dědičnosti v praktickém životě P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-7-02: objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	DV: orientuje se v ekologických kategorií a chápe jejich vzájemnou propojenost DV: zaznamenává poznatky o životním prostředí, zpracovává je a předkládá spolužákům DV: doloží fakty závislost člověka na přírodě DV: zaujímá stanoviska k ekologickým problémům současného světa a k ochraně přírody DV: hodnotí získané poznatky z jiných než školních zdrojů, zpracovává je a předkládá spolužákům	klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy přírodní katastrofy ve světě a v ČR a ochrana před nimi biotické složky životního prostředí (jedinec, populace, společenstvo, ekosystém) stav životního prostředí člověk a biosféra ochrana přírody	

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Člověk a příroda**
Vyučovací předmět:	**Zeměpis**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu zeměpis je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Předmět se vyučuje v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky. Je realizován formou vyučovacích hodin / 45 minut /.

Časová dotace: 6. ročník 2 hodiny
7. ročník 2 hodiny
8. ročník 2 hodiny
9. ročník 1 hodina

Posílení disponibilními hodinami: 1 hodina v 6. a 7. ročníku

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti vede žáky k:

- Zkoumání přírodních faktů a jejich souvislosti s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- Potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správné formulaci otázek, hledání adekvátních odpovědí
- Přesnému vyjadřování s využitím odborných pojmů, osvojování dovedností společného hledání řešení problémů, posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovených závěrů
- Poznávání současných možností rozvoje i zneužití přírodovědného poznání a učení odpovědnosti za zachování životního prostředí

- Porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- Zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- Poznávání důležitosti různých přírodních systémů jako nezbytného základu pro optimální vývoj lidského jedince a rozvoj lidské komunity
- Využívání dovedností z přírodovědných oborů (plánování a provádění pozorování, měření, zpracování a vyhodnocování dat) k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Výchovně a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Nabízí různé formy učení. - Objasňuje žákům cíl konkrétního učebního úkolu. - Vede žáky k plánování činností. - Podporuje cílevědomost žáků. - Učí žáky vyhledávat vhodné informační zdroje. - Činí stručné výtahy formou poznámek. - Vede žáky k objasňování pojmů. - Zadává úkoly, které vedou k vyjadřování vlastních myšlenek.	- Učí se samostatnému získávání, zpracování a vyhodnocování informací z různých zdrojů. - Plánuje své činnosti. - Pozoruje přírodní jevy. - Pracuje s texty, grafy, diagramy. - Správně užívá odbornou terminologii.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Klade problémové otázky. - Zadává problémové úlohy. - Vede žáky k hledání tvrzení a argumentů. - Vede žáky k sebehodnocení.	- Rozpozná problém. - Dokáže vyvodit souvislosti mezi jevy. - Řeší praktické úkoly týkající se běžných životních situací. - Dokáže na základě poznatků provést analýzu problému.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k třídění informací. - Vede žáky k interpretaci hlavní myšlenky. - Vede žáky k reprodukci uložené informace. - Stanoví se žáky pravidla diskuze.	- Dokáže klást otázky. - Prezentuje výsledky své práce. - Přesně se vyjadřuje a argumentuje. - Zapojuje se do diskuze, obhajuje svůj názor. - Rozliší v textu hlavní myšlenku.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Využívá metody skupinové práce. - Vede žáky k vytváření a dodržování pravidel. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich plnění. - Vytváří příležitosti k tomu, aby si žáci vyzkoušeli různé role v týmu. - Nechává hodnotit členy skupiny svou práci. - Respektuje názory svých žáků. - Oceňuje poskytnutí pomoci.	- Aktivně pracuje ve skupině. - Spoluvytváří pravidla pro práci v týmu. - Pracuje podle pravidel týmové práce. - Respektuje názory druhých - Objektivně hodnotí práci ve skupině. - Poskytne pomoc spolužákovi, pokud ji potřebuje. - Přijímá návrhy ostatních.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Oceňuje tolerantní přístup žáků k názorům druhých. - Objasňuje žákům zabraňovat negativním společenským jevům. - Podporuje aktivity směřující k ochraně životního prostředí.	- Respektuje názory druhých. - Učí se zodpovědnosti za zachování životního prostředí. - Rozpozná společenské předsudky a snaží se jich vyvarovat.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k plnění úkolů ve stanoveném termínu. - Vede žáky k důslednému dodržování pravidel bezpečnosti práce.	- Učí se plánovat a provádět pozorování. - Při práci dodržuje stanovená pravidla, řídí se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví.

	- Zachází šetrně se svěřenými pomůckami. - Plní úkoly ve stanoveném termínu.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy. - Seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi. - Klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě.	- Používá geoinformační technologie ve výuce i v běžném životě. - Využívá výhody tištěných i digitálních map pro znázornění, analýzu a hodnocení geografických objektů, jevů a procesů v krajině. - Používá mapy, mapové aplikace a globální družicové navigační systémy k orientaci v terénu, k pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny a sběru geografických dat a informací.

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

- objasnění stavby zemského tělesa
- získávání dovedností práce s mapou a atlasem
- zpracování dat, provádění měření, nalézání souvislostí, vyhledávání informací v oblasti krajinné sféry
- uvědomění si vlivu člověka na životní prostředí

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Přírodní obraz Země			
Z-9-1-01: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-2-01: prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	DV: prokáže tvar zemského tělesa na základě výsledků pozorování určitých jevů a důkazů získaných vědeckými metodami DV: popisuje stavbu Země DV: vysvětlí vliv pohybů Země na život – změny v přírodě během roku, délka dne a noci DV: vysvětlí pojem hlavní poledník, světový čas, dělí Zemi na časová pásma, podle návodu vypočítá časový rozdíl mezi místy v odlišných časových pásmech	**Země jako vesmírné těleso:** Tvar, velikost Země Pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období Světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Z-9-1-01: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-02 :používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	DV: čte z mapy DV: vyjmenuje základní mapové prvky DV: rozlišuje, čte a používá bodové, liniové a plošné mapové značky	**Komunikační geografický a kartografický jazyk** Vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy Základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace, sítě, povrchy, ohniska – uzly	

	DV: vysvětlí rozdíl mezi plánem a mapou DV: čte z mapy DV: pracuje s daty DV: používá glóbus jako model Země, objasní pojem zmenšení DV: dělí mapy podle měřítka a obsahu, vypočítává vzdálenost mezi zadanými místy, pracuje se školním atlasem DV: rozliší na příkladech rozdíl mezi digitální a analogovou mapou, uvede výhody a nevýhody jednotlivých druhů DV: objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality přírodního prostředí DV: uvádí příklady užití geoinformačních technologií v geografii i v běžném životě	Hlavní kartografické produkty: plán, mapa Jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky Statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky Základní informační geografická média a zdroje dat **Geografická kartografie a topografie:** Glóbus, měřítko glóbusu Měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám	

	DV: rozlišuje síť zeměpisných souřadnic, užívá pojmy rovnoběžka, poledník DV: pomocí sítě souřadnic určí polohu daného místa na Zemi DV: orientuje se v uživatelském rozhraní vybraných mapových serverů, vyhledává s jejich pomocí místa a trasy DV: hodnotí význam navigačních přístrojů a aplikací pro orientaci na Zemi v rámci života lidí, uvádí konkrétní příklady jejich využití	Zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice Určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti Praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
Přírodní obraz Země, Životní prostředí			
P-9-6-02: rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů včetně geologického oběhu hornin a oběhu vody Z-9-2-02 : rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu Z-9-2-03: porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost Z-9-5-01: porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na	DV: vysvětlí pojem litosféra DV: popíše vznik zemětřesení DV: popíše sopečnou činnost DV: objasní vznik pohoří a pojmenuje procesy, které vedou k zarovnávání povrchu Země DV: objasní složení atmosféry DV: vysvětlí rozdíl mezi podnebím a počasím DV: podle návodu vypočítá průměrnou denní teplotu DV: objasní význam předpovědi počasí DV: rozlišuje podnebná pásma DV: vysvětlí význam vody pro život DV: porovná zásoby vody v přírodě v různých podobách,	**Krajinná sféra:** Litosféra, procesy v litosféře Atmosféra, procesy v atmosféře Hydrosféra, procesy v hydrosféře	

konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin Z-9-5-02: uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	objasní nutnost šetření s pitnou vodou DV: vysvětlí význam půdy pro výživu člověka DV: v mapě lokalizuje oblasti s nejúrodnější a nejméně úrodnou půdou, odvodí nebezpečí, která půdu ohrožují DV: vysvětlí co je biosféra DV: charakterizuje jednotlivé geografické pásy a výškové stupně DV: rozlišuje podmínky vzniku různých vegetačních oblastí DV: správně přiřadí krajiny k podnebným pásům, hodnotí, jak jsou rostliny a živočichové uzpůsobeni k životu v různých typech krajin DV: ve Wordu připraví referát na vybranou přírodní oblast DV: vysvětlí dopad působení člověka na původní ráz krajiny	 Pedosféra, význam pedosféry, příklady devastace a rekultivace Biosféra **Systém přírodní sféry na planetární úrovni:** geografické pásy geografická (šířková) pásma, výškové stupně **Systém přírodní sféry na regionální úrovni:** přírodní oblasti **Krajina**: přírodní a společenské prostředí typy krajin	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
Z-9-7-01: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-02: aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	DV: zorientuje mapu okolí školy, na mapě vyhledá orientační body DV: aplikuje dovednosti s buzolou DV: efektivně využívá digitální mapy a GPS navigaci při	**Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze:** Orientace v krajině, pohyb podle mapy, pohyb podle navigace	

Z-9-7-03*:* uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	orientaci v krajině a plánování tras DV: vytvoří plán trasy DV: respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině DV: objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí	Odhad vzdáleností a výšek v terénu Situační plán a schematický náčrtek Hodnocení přírodních jevů a ukazatelů Geografické exkurze **Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života:** Živelní pohromy, opatření proti nim Chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

- chápání odlišností prostředí, kultury a způsobu života v různých oblastech světa
- zpracování dat, vyhledávání informací týkajících se těchto oblastí, jejich vyhodnocování

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Regiony světa			
Z-9-1-01: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-02: používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-3-01: lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-02: porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál, a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	DV: porovná rozlohu Světového oceánu a pevniny, porovná rozlohu světadílů a jejich rozmístění na Zemi DV: vyvodí význam Tichého, Indického, Atlantského a Severního ledového oceánu, porovná jejich rozlohu DV: rozezná činnosti člověka, které oceán nejvíc poškozují DV: hodnotí s pomocí dostupných digitálních map, mapových portálů a atlasu přírodní prostředí Afriky DV: porovná povrch jednotlivých částí DV: správně přiřadí krajiny k jednotlivým podnebným pásům a vysvětlí, proč ubývá vody od rovníku směrem k obratníkům DV: vyhledá informace o ochraně africké přírody	**Světadíly, oceány, makroregiony světa:** Světový oceán a jeho části Afrika: poloha, rozloha, členitost, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, přírodní zdroje	

Z-9-3-03: zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Z-9-4-06: lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	DV: lokalizuje hustě a řídce osídlené oblasti, lokalizuje pásmo Sahelu jako jednu z nejchudších oblastí světa DV: porovná oblasti Afriky z hlediska odlišnosti přírodních podmínek, obyvatelstva, hospodářské situace a možností cestovního ruchu DV: používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států DV: analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů DV: vyhledává na internetu aktuální demografická a ekonomická data států DV: lokalizuje na mapě světadíl Austrálie a porovná jeho rozlohu s ostatními světadíly DV: hodnotí přírodní prostředí, objasní pojem endemit DV: hodnotí ekonomické postavení Austrálie ve světě DV: vyhledá informace o obyvatelstvu Austrálie	Obyvatelstvo Afriky **Modelové regiony světa:** Oblasti Afriky – sever, střed, jih **Světadíly, oceány, makroregiony světa:** <u>Austrálie</u>: poloha, rozloha, členitost, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo	

	DV: používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států DV: popíše způsob vzniku ostrovů DV: vymezí Oceánii, DV: objasní příčiny rozvoje cestovního ruchu DV: lokalizuje světadíl, vysvětlí pojem pevninský ledovec DV: hodnotí význam mezinárodního vědeckého výzkumu v Antarktidě DV: lokalizuje na mapě světadíl a porovná z hlediska polohy a rozlohy s ostatními světadíly DV: porovná povrch jednotlivých částí Ameriky DV: zdůvodní zastoupení všech podnebných pásem, vyhledá krajiny nejvíce využívané člověkem a uvede příklady jejich využití DV: rozlišuje původní a přistěhovalé obyvatelstvo Ameriky, vysvětlí, proč zde žije velký počet míšenců, podle úředních jazyků určí oblasti Evropy, ze kterých přišlo nejvíce přistěhovalců DV: podle jazyků a polohy dělí Ameriku na Severní, Střední a Jižní	<u>Oceánie</u> <u>Antarktida</u> <u>Amerika</u> - poloha, rozloha, členitost, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, přírodní zdroje Obyvatelstvo **Modelové regiony světa:** Státy Severní Ameriky Státy Střední Ameriky	

	DV: zjistí hlavní zdroje obživy obyvatel, vyhledá informace o vybrané zemi DV: používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států DV: vyhledává na internetu aktuální demografická a ekonomická data států DV: analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů DV: lokalizuje na mapě Euroasii, vymezí hranice mezi Evropou a Asií, porovná rozlohu s ostatními světadíly DV: hodnotí přírodní podmínky Asie, popíše povrchové tvary DV: uvede význam velkých asijských řek DV: správně přiřadí krajiny k jednotlivým podnebným pásům, vysvětlí význam monzunových dešťů DV: vysvětlí rozmístění obyvatel v souvislosti s přírodními podmínkami	Státy Jižní Ameriky **Světadíly, oceány, makroregiony světa:** Asie: poloha, rozloha, členitost, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, přírodní zdroje Obyvatelstvo	

	DV: z hlediska přírodních, ekonomických a kulturních zvláštností dělí Asii do několika oblastí DV: vyhledá informace o vybraných zemích DV: používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států DV: vyhledává na internetu aktuální demografická a ekonomická data států DV: analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů	**Modelové regiony světa:** Oblasti Asie, vybrané státy	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělání v předmětu v osmém ročníku směřuje k:

- chápání odlišnosti prostředí, kultury a způsobu života v různých částech Evropy
- zpracování dat, vyhledávání informací týkajících se těchto oblastí, jejich vyhodnocování a prezentaci
- uvědomění si významu Evropské unie pro její členy i ostatní evropské státy
- uvědomění si postavení ČR na mapě Evropy
- hodnocení přírodních podmínek naší země
- porovnání ekonomiky s ostatními zeměmi
- rozlišení specifických prostředí jednotlivých krajů ČR
- získání informací vztahujících se k místnímu regionu
- získání dovedností práce s mapou ČR

Očekávané výstupy předmětu zeměpis 8. ročník

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Pomůcky
Regiony světa			
Z-9-1-01: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-02: používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-3-01: lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-02: porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-03: zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou	DV: člení Euroasii na dva světadíly DV: na mapě lokalizuje hlavní povrchové útvary a důležité vodní toky DV: porovnává podnebí a povrch jednotlivých částí Evropy DV: v souvislosti s podnebnými pásy odvodí typy krajin a hodnotí jejich využití člověkem DV: analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů DV: prezentuje poznatky ze setkání s rozdílností obyvatel z jiných evropských zemí DV: charakterizuje věkovou, národnostní a náboženskou strukturu obyvatel DV: porovná státy z hlediska vyspělosti, chápe význam Evropské unie DV: dělí Evropu na oblast jihu, severu, středu, východu a západu	**Světadíly, oceány, makroregiony světa:** Evropa poloha, rozloha, členitost, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, přírodní zdroje Obyvatelstvo Hospodářství **Modelové regiony světa**: Politické rozdělení	

nastat a co je příčinou zásadních změn v nich Z-9-4-06: lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	DV: vyhledá na internetu informace o některých evropských státech, lokalizuje oblasti cestovního ruchu DV: analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů		
Česká republika			
Z-9-6-03: hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu Z-9-4-04: porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Z-9-6-04: lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	DV: lokalizuje území České republiky na mapě Evropy, vymezí polohu ČR, porovná rozlohu s ostatními státy, objasní vznik současného území z historického hlediska DV: analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky konkrétních geografických míst, lokalit a regionů v České republice DV: dělí povrch ČR do několika hlavních oblastí, hlavní	**Česká republika:** Zeměpisná poloha a rozloha ČR Členitost, přírodní poměry a zdroje	

Z-9-6-01: vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy Z-9-6-02: hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	povrchové tvary lokalizuje na mapě DV: objasní pojem hlavní evropské rozvodí a zařadí území ČR k jednotlivým úmořím DV: pojmenuje hlavní vodní toky a jejich důležité přítoky a vyhledá je v mapách DV: rozlišuje mezi přírodními a umělými vodními plochami DV: lokalizuje na našem území oblasti nejúrodnějších půd, chápe nutnost ochrany půdního fondu DV: objasní výškovou stupňovitost, vysvětlí pojem monokultura DV: vysvětlí nutnost ochrany přírody, vyhledá informace o nejdůležitějších chráněných územích, vymezí na mapě oblasti s nejpoškozenějším životním prostředím a pátrá po příčinách poškození, snaží se hledat řešení pro zmírnění znečištění životního prostředí DV: charakterizuje věkovou, národnostní a náboženskou strukturu obyvatel DV: lokalizuje největší sídla na území ČR DV: lokalizuje na mapě vybraná centra hospodářství DV: charakterizuje význam jednotlivých sektorů hospodářství	Obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky Sídelní poměry Hospodářství: průmysl, zemědělství, doprava a spoje	

	z pohledu zaměstnanosti a podílu na tvorbě HDP DV: chápe význam zemědělství pro výživu obyvatel, vymezí hlavní zemědělské oblasti na základě přírodních podmínek, uvádí příklady výrobků potravinářského průmyslu DV: rozliší hlavní druhy dopravy ČR, charakterizuje síť dopravních cest DV: uvádí příklady dovozu a vývozu výrobků, objasní nutnost ekonomické spolupráce mezi státy, vysvětlí roli Evropské unie DV: používá vybraný geografický informační systém pro znázorňování a hodnocení vybraných společenských a hospodářských jevů DV: dělí území ČR na kraje, předchozí poznatky využije k jejich charakteristice, v jednotlivých krajích lokalizuje turistické cíle DV: lokalizuje na mapě polohu své obce a vymezí ji z hlediska umístění v kraji DV: charakterizuje vztahy k okolním regionům DV: charakterizuje svoji obec podle různých kritérií, pracuje s mapou místní oblasti	Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě **Regiony České republiky:** Administrativní členění Kraje ČR **Místní region:** Zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu Vztahy k okolním regionům Základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu	

	DV: analyzuje s pomocí dostupných digitálních map a mapových portálů vybrané složky a prvky místního regionu	důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělání v předmětu v devátém ročníku směřuje k:

- uvědomění si souvislostí mezi socioekonomickými jevy v jednotlivých částech světa
- porovnání států v jednotlivých oblastech
- získání dovednosti práce s politickou mapou světa
- pochopení nutnosti ochrany životního prostředí
- hodnocení funkce mezinárodních organizací

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Pomůcky
Společenské a hospodářské prostředí			
Z-9-1-01: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-02: používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-4-01: posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace Z-9-4-02: posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	DV: popíše vývoj počtu obyvatel DV: porovná rozdíly v rozmístění a základních charakteristikách obyvatelstva různých částí světa DV: objasní význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel DV: srovnává specifika života na venkově a ve městě DV: svými slovy vysvětlí vzájemný vztah mezi venkovem a městem	**Obyvatelstvo světa**: Vývoj počtu obyvatel Biologické a kulturní znaky Prostorové rozmístění **Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy:** Aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy Urbanizace, suburbanizace	

Z-9-4-03: zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-04: porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Z-9-4-05: porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Z-9-4-06: lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	DV: hodnotí význam průmyslu pro život lidí, odvodí nutnost spolupráce mezi jednotlivými odvětvími DV: na praktických příkladech ukáže nutnost šetření surovinami DV: hodnotí dopad průmyslové výroby na životní prostředí DV: lokalizuje nejprůmyslovější oblasti světa DV: na příkladech vysvětlí význam zemědělství pro život lidí DV: objasní závislost zemědělství na přírodních podmínkách DV: rozlišuje rostlinnou a živočišnou výrobu, přiřadí některé plodiny do oblastí DV: porovná jednotlivé druhy dopravy z různých hledisek DV: vyhledá dopravní spojení DV: na mapě lokalizuje příklady dopravních cest, uzlů, DV: na příkladech objasní rostoucí význam služeb v životě člověka, hodnotí bydliště z hlediska zastoupení služeb DV: v PowerPointu připraví návrh pobytu v zahraničí	**Světové hospodářství**: Průmysl Zemědělství Doprava Služby Cestovní ruch	

	DV: porovnává a kategorizuje státy světa podle různých kritérií DV: popisuje praktické příklady spolupráce mezi zeměmi, uvádí některé mezinárodní organizace a vysvětlí příčiny vzniku těchto organizací DV: lokalizuje na mapách vybraná ohniska napětí a konfliktů ve světě, objasní jejich příčiny a důsledky pro obyvatele.	**Regionální společenské, politické a hospodářské útvary:** Národní a mnohonárodnostní státy Typy států podle formy vlády a územního členění Města, aglomerace Jádrové a periferní hospodářské oblasti světa Politická a hospodářská seskupení (integrace) států Hlavní světová konfliktní ohniska	
Životní prostředí			
Z-9-5-02: uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-03: uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	DV: na mapě lokalizuje oblasti s nejvíce a s nejméně zasaženým životním prostředím, u vybraných oblastí hodnotí příčiny narušení, popíše činnost organizací zabývajících se ochranou životního prostředí	**Vztah přírody a společnosti:** trvale udržitelný život a rozvoj principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí chráněná území přírody globální ekologické a environmentální problémy lidstva	

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Umění a kultura**
Vyučovací předmět:	**Hudební výchova**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Předmět se vyučuje v 6. - 9. ročníku . Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky.Je realizován formou vyučovacích hodin /45 min /.

Časová dotace: 6. ročník 1 hodina
7. ročník 1 hodina
8. ročník 1 hodina
9. ročník 1 hodina

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k:

- Pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace.
- Chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot.
- Spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním

hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností.

- Uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života.
- Zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Společné výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ – HV	
Učitel	Žák
- Nabízí různé formy učení. - Vede žáky k plánování svých činností. - Podporuje cílevědomost žáků. - Realizuje se žáky mezipředmětové projekty. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu.	- Učí se samostatně i ve skupině. - Vytváří optimální podmínky pro své učení. - Chápe smysl učení a jeho nezbytnost pro rozvoj vlastní osobnosti. - Realizuje mezipředmětové projekty.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Vede žáka k hledání tvrzení a argumentů k nim. - Vytváří pro žáky praktické problémové úlohy. - Vede žáka k různým řešením. - Vede žáky k sebehodnocení. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění. - Diskutuje s žáky o průběhu jejich práce.	- Identifikuje jednotlivé složky problému a určí vztahy mezi nimi. - Navrhuje možnosti řešení problému, zvolí podle svého názoru nejefektivnější způsob, svoji volbu obhájí.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Třídí se žáky informace a povzbuzuje je k interpretaci hlavních myšlenek.	- Uspořádá informace do logické struktury podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí.

- Rozvíjí u žáků slovní zásobu a vybízí je k vyjádření vlastními slovy. - Oceňuje u žáků schopnost naslouchat a dále ji u žáků rozvíjí. - Stanoví se žáky pravidla diskuse. - Seznamuje žáky s různými typy informačních a komunikačních prostředků. - Upozorňuje žáky na nebezpečí manipulace ze strany médií.	- Vyjadřuje se tak, aby mu ostatní rozuměli. - Respektuje pravidla účinné diskuse, která si diskutující skupina stanovila. - Stručně shrne hlavní myšlenky textu. - Rozpozná manipulativně použité informace. - S ostatními lidmi komunikuje podle zásad slušného chování a jednání.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Využívá metody skupinové práce. - Vede žáky k vytváření a dodržování pravidel. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění. - Přistupuje k žákům jako partnerům a vede k takovému chování i žáky. - Řeší případné třídní problémy a konflikty společnou diskusí se žáky. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu. - Vede žáka k hodnocení jeho činností.	- Pracuje podle společně stanovených pravidel týmové práce. - Poskytne ostatním pomoc, pokud ji potřebují. - Využívá konzultací s učiteli. - Využívá zpětnou vazbu pro své další jednání.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Využívá prožitkového učení k poznání mezilidských vztahů. - Vytváří společně se žáky školní pravidla a podněcuje je k jejich dodržování. - Připomíná a seznamuje žáky s významnými osobnostmi regionu a národa. - Rozvíjí u žáků představivost a kreativitu. - Informuje žáky o možnostech působení ve školním pěveckém sboru.	- Orientuje se v našich kulturních tradicích. - Respektuje v kritické situaci pokyny kompetentních osob. - Je kreativní.

KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Důsledně vede žáky k dodržování bezpečnosti práce. - Oceňuje kreativitu žáků a konstruktivní nápady podporuje, případně je umožní realizovat. - Poskytuje žákům vhodné nástroje, materiály a postupy. - Zajišťuje podmínky pro poznání různých praktických činností.	- Dodržuje pravidla bezpečnosti. - Přichází s novými neotřelými nápady a je schopen je realizovat.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Umožňuje žákovi aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny. - Dává příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů. - Poskytuje žákům možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům. - Pravidelně zařazuje pro žáky úkoly, které přímo vyžadují vyhledávání informací pomocí digitálních prostředků.	- Používá digitální zařízení, vhodné aplikace a služby k poslechu hudby, k záznamu vlastního hudebního projevu. - Používá aktivně a účelně dostupné digitální technologie, portály a dostupné online hudební kanály a pořady k orientaci v dané problematice. - Žák získává, vyhledává data, informace a skladby pro práci s prezentací hudebních témat. - Aktivně využívá digitální technologie za účelem získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat. - V digitálním prostředí přiměřeně uplatňuje svá práva a dodržuje právní ustanovení, která se vztahují k práci s uměleckými díly s respektem k autorským právům. - Rozpoznává protiprávní jednání, plagiátorství a neetické chování v digitálním prostředí.

- Trvá u žáků na dodržování autorských práv, uvádění zdrojů a etického chování v online prostředí, seznamuje žáky s pojmem plagiátorství a jeho nelegálností. - Připomíná žákům nutnost dodržovat zásady bezpečného chování při používání digitálních nástrojů a seznamuje žáky s případným rizikem a nebezpečím, které může internet přinášet	

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- používání pěveckého dýchání a správně tvořeného tónu
- rozšiřování hlasového rozsahu
- získávání intonačních a rytmických schopnosti
- správnému vyslovování a frázování ve zpěvu
- dodržování hlasové hygieny
- zvládnutí čistého jednohlasu a lidového dvojhlasu
- hraní na jednoduché rytmické nástroje
- naslouchaní hudbě nejvýznamnějších hudebních období a nejvýznamnějších českých a světových skladatelů
- improvizaci pohybu na poslouchanou hudbu

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	DV: rozšiřuje hlasový rozsah DV: dodržuje pravidla hlasové hygieny DV: využívá svůj hlasový potencionál DV: získává pěvecké návyky DV: orientuje se v daných hudebních rytmech DV: vnímá střídání 2/4 a 3/4 taktu DV: orientuje se v taktu 4/4 a dokáže ho dirigovat DV: orientuje se v notovém záznamu nacvičované písně DV: rozpozná durovou a mollovou tóninu DV: rozliší tóny vyšší a nižší DV: určuje počet slyšených tónů	- vokální činnosti - základy hlasové hygieny - hudební rytmus 2/4, 3/4, 4/4 a jejich střídání - dirigování 4/4 taktu - noty a pomlky (celá až šestnáctinová) - orientace v notovém zápisu - rozlišení durové a mollové tóniny - souzvuk (akord)	
HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	DV: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně	- reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev - zpěv ve vícehlasech a v kánonu - státní hymna	

HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	DV: dle svých dispozic zahraje doprovod na nástroje Orffova instrumentáře DV: zdokonaluje se ve hře na Orffovy nástroje DV: pokusí vytvořit jednoduchý doprovod ke známé písni	- hra na Orffovy nástroje - tvorba doprovodů ke známým písním na rytmické a jednoduché melodické nástroje	
HV-9-1-04: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	DV: dokáže taktovat 2/4, 3/4 a 4/4 takt DV: předvede taneční kroky polky, mazurky a valčíku DV: podle svých představ předvede pantomimu	- taktování a dirigování 2/3, 3/3 a 4/4 taktů - taneční kroky a pohybový doprovod k polce, valčíku a mazurce - pohybové vyjádření hudby (pantomima, výrazový tanec)	
HV-9-1-05: orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	DV: vyjmenuje lidové kapely a jejich složení DV: vysvětlí rozdíl mezi symfonickou a komorní hudbou DV: seznámí se s hudebními nástroji jednotlivých hudebních těles	- hudební výrazové prostředky - hudební nástroje vybraných hudebních těles - píseň (vznik, tvorba, vývoj) - malá a velká písňová forma	

	DV: vnímá užité výrazové prostředky a snaží se pochopit jejich význam v hudbě DV: vysvětlí pojem lidová a umělá píseň DV: rozliší předvětí a závětí DV: seznámí se s dvojdílnými a trojdílnými písňovými formami DV: vysvětlí rozdíl mezi malou a velkou písňovou formou DV: s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady nejznámějších českých oper a jejich autory DV: seznámí se s některým z českých muzikálů DV: vyjmenuje základní rysy vybraného uměleckého období	- lidová hudba, lidová kapela - komorní hudba, symfonická hudba - opera, opereta, muzikál - hudba v pravěku a starověku	
HV-9-1-06: zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	DV: rozpoznává některé hudební styly a žánry DV: vyjadřuje vlastní názor	- vybrané hudební styly a žánry vážné i populární hudby - interpretace znějící hudby	
HV-9-1-07: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	DV: zamyslí se nad vlivem hudby v životě	- hudební dílo a jiné druhy umění (melodram, scénická hudba)	

		- poslech a působení hudby na každého z nás	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- používání pěveckého dýchání a správně tvořeného tónu
- rozšiřování hlasového rozsahu
- získávání intonačních a rytmických schopnosti
- správnému vyslovování a frázování ve zpěvu
- dodržování hlasové hygieny
- zvládnutí čistého jednohlasu a lidového dvojhlasu
- doprovodu písně na nástroje z Orffova instrumentáře
- naslouchaní hudbě nejvýznamnějších hudebních období a nejvýznamnějších českých a světových skladatelů
- improvizaci pohybu na poslouchanou hudbu
- dirigování v základních taktech
- návštěvě hudebního koncertu a k hodnocení poslouchané hudby
- poslechu hudebních pořadů rozhlasu a televize

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	DV: rozšiřuje hlasový rozsah DV: dodržuje pravidla hlasové hygieny DV: využívá svůj hlasový potencionál DV: upevňuje pěvecké návyky DV: orientuje v daných hudebních rytmech DV: orientuje se v notovém záznamu nacvičované písně DV: rozliší počet slyšených tónů	- pěvecký a mluvní projev (tvoření hlasu, dýchání, artikulace, mutace, pravidla hlasové hygieny) - intonace a vokální improvizace - hudební rytmus 2/4, 3/4, 4/4 - orientace v notovém záznamu (základní délky not, pomlk, stupnice durová a mollová) - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti (akord, trojzvuk, interval)	
HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	DV: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně DV: upevňuje si znalosti o české státní hymně DV: procvičuje zpěv v lidovém dvojhlase	- reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev - státní hymna - lidový dvojhlas, kánon	

	DV: pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce a podílí se na utváření příjemné atmosféry		
HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	DV: dle svých dispozic zahraje doprovod na nástroje Orffova instrumentáře DV: zdokonaluje se ve hře na Orffovy nástroje DV: vytvoří jednoduchý doprovod ke známé písni	- hra na hudební nástroje s využitím Orffova instrumentáře a hry na tělo - tvorba doprovodů ke zpívaným písním na rytmické a jednoduché melodické nástroje	
HV-9-1-04: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	DV: zdokonaluje se v taktování DV: pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků DV: dokáže využít získaných znalostí a dovedností	- pohybový doprovod (taktování-střídání taktu v písni, taktování písní s předtaktím, zrychlování a zpomalování, dynamika, tempo) - pohybové vyjádření hudby (pantomima, balet, lidový tanec, výrazový tanec, společenské tance) - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby	
HV-9-1-05: orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje		- hudebně výrazové prostředky	

k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	DV: popíše užité výrazové prostředky a jejich význam v hudbě DV: s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady hudebních nástrojů jednotlivých hudebních těles DV: vysvětlí rozdíly mezi skladbami a uvede příklady DV: vysvětlí rozdíl mezi světskou a duchovní hudbou DV: pokusí se o polyfonní zpěv DV: pojmenuje jednotlivé části sonátové formy DV: seznámí se se schematickým uspořádáním symfonie DV: vysvětlí rozdíl mezi symfonií a symfonickou básní DV: seznámí se s některými slavnými světovými muzikály DV: s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a základní rysy vybraného uměleckého období,	- hudební nástroje - hudební skladba (koncert) - světská hudba, duchovní hudba - chorál, oratorium, kantáta - polyfonie (kánon, fuga) - sonáta, sonátová forma - symfonie, symfonické básně - muzikál - hudba, skladatelé a díla středověku a renesance	

	vyjmenuje významné autory a jejich díla		
HV-9-1-06: zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	DV: rozpoznává nové hudební styly a žánry DV: zařadí hudební styl do časové přímky DV: dokáže vyjádřit vlastní názor	- vybrané hudební styly a žánry ve vážné i populární hudbě - interpretace znějící hudby	
HV-9-1-07: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	DV: zamyslí se nad vlivem hudby v životě	- hudební dílo a jiné druhy umění - lidské nešvary v hudbě - vliv literárního díla v hudbě	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- rozvíjení hudebních dovedností
- získávání základních poznatků o vývoji hudby a hudebních stylů
- vytvoření zásoby naučených písní
- dodržování hlasové hygieny
- prohlubování základních poznatků v oblasti hudební nauky
- naslouchaní hudbě nejvýznamnějších hudebních období a nejvýznamnějších českých a světových skladatelů
- pochopení role posluchače a respektování projevu druhých
- návštěvě hudebního koncertu a k hodnocení poslouchané hudby poslechu hudebních pořadů rozhlasu a televize

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	DV: upevňuje pěvecké, hlasové, rytmické a intonační dovednosti DV: dodržuje hlasovou hygienu v době mutace DV: zachytává rytmus popřípadě i melodie zpívané (hrané) pomocí notového záznamu	- pěvecký a mluvní projev s ohledem na intonační čistotu - pravidla hlasové hygieny, mutace - orientace v notovém záznamu (délky not, pomlk, čtení notového zápisu)	
HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	DV: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně DV: zazpívá intonačně a rytmicky správně státní hymnu DV: pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce a podílí se na utváření příjemné atmosféry	- reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev - státní hymna - náprava hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie)	
	DV: interpretuje dle svých dispozic vybrané skladbičky jednotlivých hudebních slohů a některých žánrů populární hudby	- zpěv a poslech písní lidových a umělých (českých i světových)	
HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních	DV: doprovodí vybrané písně	- hra na Orffovy nástroje, hra na tělo	

hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	DV: zdokonaluje se ve hře na Orffovy nástroje		
HV-9-1-04: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	DV: připomene si taktování DV: zopakuje si taneční kroky DV: pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků	- taktování a dirigování 2/4, 3/4, 4/4 taktu - společenské tance, moderní disko tance - pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace na poslouchanou hudbu, relaxace s hudbou)	
HV-9-1-05: orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	DV: popíše užité výrazové prostředky a vysvětlí jejich význam v hudbě DV: s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady hudebních nástrojů a uvědomí si vývoj hudebních nástrojů během staletí DV: vysvětlí rozdíl mezi vážnou a populární hudbou	- hudebně výrazové prostředky - moderní hudební nástroje - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby (vážná hudba, populární hudba) - hudba, skladatelé a díla baroka, klasicismu, romantismu a 2. pol. 19. století	

	DV: seznámí spolužáky s oblíbeným skladatelem, interpretem nebo skupinou DV: s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a základní rysy vybraného uměleckého období, vyjmenuje významné autory a jejich díla		
HV-9-1-06: zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	DV: poslouchá různé hudební žánry, srovnává je a pojmenuje DV: pokusí se zařadit díla ke správným autorům a do správného stylového období DV: vyjádří své hodnotící soudy o hudbě	- vybrané hudební styly a žánry ve vážné i populární hudbě - interpretace znějící hudby	
HV-9-1-07: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	DV: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- hudební dílo a jiné druhy umění - hodnocení hudby - individuální hodnocení krásy uměleckého díla	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- správnému pěveckému návyku a k dodržování hlasové hygieny
- orientaci v oblasti hudebních pojmů, značek
- orientaci v dějinách hudebního umění, k přehledu hudebních stylů minulosti i současnosti
- rozpoznávání některých z tanců různých stylových období
- respektování pěveckého, instrumentálního a hudebně pohybového projevu ostatních
- vyjádření svých pocitů a prožitků
- vyhledávání souvislostí mezi hudbou a jinými druhy umění

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	DV: dodržuje pěvecké návyky a hlasovou hygienu	- vokální činnosti - lidský hlas a dodržování zásad hlasové hygieny	
HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	DV: využívá svého pěveckého potenciálu při zpěvu DV: vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje	- reflexe vokálního projevu (vlastního i druhých) - artikulace, intonace, rytmus při zpěvu - zpěv a poslech písní lidových a umělých (českých i světových) - státní hymna, hymna EU	
HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	DV: dokáže doprovodit vybrané písně na rytmické i melodické nástroje DV: zdokonaluje se ve hře na Orffovy nástroje	- hra na hudební nástroje s využitím Orffova instrumentáře a hry na tělo - tvorba jednoduchých i složitějších doprovodů k poslouchané hudbě	

HV-9-1-04: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	DV: dokáže vyjádřit vnímání hudby tanečními kroky, jednoduchou pohybovou vazbou	- taneční kroky vybraných společenských i moderních tanců - pohybová improvizace na poslouchanou hudbu, relaxace s hudbou	
HV-9-1-05: orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	DV: vysvětlí rozdíl mezi vážnou a populární hudbou, mezi světskou a duchovní hudbou DV: připomene si hudebně výrazové prostředky DV: uvědomí si vývoj hudebních nástrojů během staletí DV: s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady hudebních děl a rozpozná ukázky z nejznámějších děl české a světové hudby DV: s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a základní rysy vybraného uměleckého období, vyjmenuje významné autory a jejich díla	- orientace v hudebním prostoru (vážná hudba, populární hudba, duchovní hudba, světská hudba) - hudebně výrazové prostředky - moderní hudební nástroje, technika v hudbě - skladatelé a hudba 20. století	

HV-9-1-06: zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	DV: rozlišuje hudební slohy podle charakteristických znaků na základě historických a kulturních kontextů DV: pokusí se zařadit díla ke správným autorům a do správného stylového období DV: sleduje rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých stylových obdobích	- vybrané hudební styly a žánry ve vážné i populární hudbě	
HV-9-1-07: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	DV: vnímá hudbu v kontextu ostatních druhů umění	- hudební dílo a jiné druhy umění	

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Umění a kultura**
Vyučovací předmět:	**Výtvarná výchova**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu **výtvarná výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti umění a kultura.

Předmět se vyučuje ve všech ročnících. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky. Je realizován formou vyučovacích hodin /45 min/.

Časová dotace: 6. ročník 2 hodiny
7. ročník 1 hodina
8. ročník 1 hodina
9. ročník 1 hodina

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k:

- Pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace.
- Chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot.
- Spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností.

- Uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života.
- Zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Společné výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Nabízí různé formy učení. - Vede žáky k plánování svých činností. - Podporuje cílevědomost žáků - Realizuje se žáky mezipředmětové projekty. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu.	- Učí se samostatně i ve skupině. - Vytváří optimální podmínky pro své učení. - Chápe smysl učení a jeho nezbytnost pro rozvoj vlastní osobnosti. - Realizuje mezipředmětové projekty.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Vede žáka k hledání tvrzení a argumentů k nim. - Vytváří pro žáky praktické problémové úlohy. - Vede žáka k různým řešením. - Vede žáky k sebehodnocení. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění. - Diskutuje s žáky o průběhu jejich práce.	- Identifikuje jednotlivé složky problému a určí vztahy mezi nimi. - Navrhuje možnosti řešení problému, zvolí podle svého názoru nejefektivnější způsob, svoji volbu obhájí .
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Třídí se žáky informace a povzbuzuje je k interpretaci hlavních myšlenek. - Rozvíjí u žáků slovní zásobu a vybízí je k vyjádření vlastními slovy.	- Uspořádá informace do logické struktury podle časových, místních, příčinných a dějových souvislostí. - Vyjadřuje se tak, aby mu ostatní rozuměli.

- Oceňuje u žáků schopnost naslouchat a dále ji u žáků rozvíjí. - Stanoví se žáky pravidla diskuse. - Seznamuje žáky s různými typy informačních a komunikačních prostředků. - Upozorňuje žáky na nebezpečí manipulace ze strany médií.	- Respektuje pravidla účinné diskuse, která si diskutující skupina stanovila. - Stručně shrne hlavní myšlenky textu. - Rozpozná manipulativně použité informace. - S ostatními lidmi komunikuje podle zásad slušného chování a jednání.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Využívá metody skupinové práce. - Vede žáky k vytváření a dodržování pravidel. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění. - Přistupuje k žákům jako partnerům a vede k takovému chování i žáky. - Řeší případné třídní problémy a konflikty společnou diskusí se žáky. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu. - Vede žáka k hodnocení jeho činností.	- Pracuje podle společně stanovených pravidel týmové práce. - Poskytne ostatním pomoc, pokud ji potřebují. - Využívá konzultací s učiteli. - Využívá zpětnou vazbu pro své další jednání.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Využívá prožitkového učení k poznání mezilidských vztahů. - Vytváří společně se žáky školní pravidla a podněcuje je k jejich dodržování. - Vede žáky k poznání regionálních dějin a kulturních památek. - Připomíná a seznamuje žáky s významnými osobnostmi regionu a národa. - Podporuje aktivity směřující k ochraně životních prostředí. - Rozvíjí u žáků představivost a kreativitu.	- Orientuje se v našich kulturních tradicích. - Respektuje v kritické situaci pokyny kompetentních osob. - Je kreativní. - Třídí odpad.

- Zapojuje žáky do úpravy vzhledu třídy, školy a jejího okolí. - Podporuje aktivity směřující k ochraně životního prostředí. - Zapojuje se s žáky do třídění odpadů.	
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Důsledně vede žáky k dodržování bezpečnosti práce. - Zajišťuje podmínky pro poznání různých praktických činností. - Oceňuje kreativitu žáků a konstruktivní nápady podporuje, případně je umožní realizovat. - Poskytuje žákům vhodné nástroje, materiály a postupy.	- Dodržuje pravidla bezpečnosti. - Přichází s novými neotřelými nápady a je schopen je realizovat.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení. - Vede žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace. - Vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům. - Pravidelně zařazuje úkoly, které přímo vyžadují vyhledávání	- Prohlíží a vyhledává obrazové materiály, tvoří vlastní databázi uměleckých děl potřebných pro výuku dějin umění. - Sdílí s ostatními žáky vytvořené digitální obsahy a získaná data prostřednictvím digitálních technologií, správu digitální identity např. virtuální galerie, profilů na sociálních sítích apod.. - Vytváří a upravuje digitální obsah; s nezbytným uplatněním znalosti autorského práva. - Využívá digitálních technologií, např. digitálních editorů a kreslicích programů. - Při vytváření digitálního obsahu rozvíjí schopnost vytvářet digitální obsah v různých oblastech nových médií,

informací pomocí digitálních prostředků. - Trvá na dodržování autorských práv, uvádění zdrojů a etického chování v online prostředí, seznamuje žáky s pojmem plagiátorství a jeho nelegálností. - Připomíná žákům nutnost dodržovat zásady bezpečného chování při používání digitálních nástrojů a seznamuje žáky s případným rizikem a nebezpečím, které může internet přinášet. -	integrovat obsahy různých médií a také přetvářet stávající digitální obsah. - V digitálním prostředí přiměřeně uplatňuje svá práva a dodržuje právní ustanovení, která se vztahují k práci s uměleckými díly s respektem k autorským právům. - Rozpoznává protiprávní jednání, plagiátorství a neetické chování v digitálním prostředí.

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

Výuka v předmětu výtvarná výchova směřuje k:

- uplatnění výtvarných prostředků – kresby, malby, koláže, mozaiky, textilní aplikace, počítačové grafiky
- využití různých grafických materiálů a technik
- pěstování citu pro barevnost, kompozic

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
VV-9-1-01: vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků.	DV: uplatňuje výrazové vlastnosti linie DV: experimentuje s různými druhy linie DV: orientuje se v prostorových a barevných vztazích	- kresebné studie (linie, tvar, objem, kontrast, rytmus) - plošné kompozice z geometrických tvarů (spirály, elipsy, přímky, křivky..., jejich řazení, prolínání, množení)	
VV-9-1-02: zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie.	DV: rozvíjí smyslovou citlivost DV: propojuje vjemy zrakové s vjemy hmatovými a sluchovými	- reliéfní tvorba (práce s papírem, hlínou, sádrou, drátem...) - výtvarné zpracování hudebních motivů	
VV-9-1-04: vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	DV: používá běžné pojmy z nauky o barvě	- teorie barev (teplé a studené barvy, barvy příbuzné) - uplatňování poznatků o barvách ve vlastní malbě	
VV-9-1-07: ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	DV: projevuje smysl a cit pro prostorové formy a pro jejich výtvarné kvality	- plastická a prostorová tvorba - společná práce na jednom objektu	

OVVv: využívá perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření	DV: výtvarně zobrazuje různé způsoby prostorových jevů a vztahů	- principy perspektivy a její správné využívání při vlastní tvorbě (umístění postav na plochu, velikost objektů...)	
VV-9-1-03: zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	DV: propojuje tradiční metody výtvarného zobrazování s metodami moderními (digitálními), využívá programy pro malování 2D a 3D	- práce s fotografií - práce s PC a internetem	
VV-9-1-05: rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	DV: při výtvarných postupech zapojuje fantazii, pracuje se svými představami	- vyjádření fantazijních představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů (koláž, obrázky z těstovin a koření, rozfoukávaná tuš...)	
	DV: chápe a vyjádří morfologické znaky, tvary, barevnost přírodních objektů	- zpracování přírodních motivů (rostliny, neživá příroda, živočichové) - zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos), detail, polodetail, celek	
VV-9-1-06: interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti;	DV: zobrazuje správně proporce lidského těla	Lidská figura: - tvarová stylizace (Řecko, Řím)	

vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků		Tvarová a barevná kompozice: (např. Babylonská věž- Mezopotámie)	
VV-9-1-04: vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	DV: orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kompozici, řeší úlohy dekorativního charakteru v ploše (symetrická, asymetrická řešení) DV: rozeznává základní tvary lineárního a kresleného písma	- úkoly dekorativního charakteru (vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání...) - písmo užitá grafika (plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis,...)	
OVVv: užívá vizuálně- obrazové vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě	DV: kombinuje expresivní volný výtvarný projev s pozorováním skutečnosti	- subjektivní výtvarné vyjádření reality	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

- využití individuálních, vizuálních, prožitkových zkušeností
- vyjádření originality při výběru barev, výtvarných prostředků
- posílení individuálních prožitků a společné kompozice v prostoru

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
VV-9-1-01: vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	DV: pozoruje a výtvarně zpracovává základní tvarové znaky, používá prostorové principy při zobrazování	- kresebné etudy (využití principů perspektivy) - experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení, symetrie, asymetrie	
VV-9-1-02: zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	DV: uplatňuje expresivní a emocionální funkce barvy, vyjadřuje fyzické a psychické stavy, dojmy a prožitky	- přenášení fantazijních představ, emocí a nálad, zážitků a dojmů pomocí barev (přírodní děje- bouře, mlha, vichřice, mraky, víry, sopky,...)	
OVVv: správně užívá techniku malby, texturu, míchání a vrstvení barvy, výrazové možnosti barev a jejich kombinací	DV: rozvíjí elementární chápání uměleckého vyjadřování DV: osvojí si základy dobrého vkusu a uplatňuje je v praktickém životě	- odstín (sytost, tón, harmonie, kontrast) a jeho využití v tvorbě i praktickém životě (oděv, vzhled interiéru) - využití správně techniky malby	
VV-9-1-05: rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	DV: porozumí nezastupitelnosti umění v životě člověka DV: výtvarně zpracovává své představy a prožitky	- výtvarné zpracování představ, zkušeností a poznatků (náměty exotických zemí Asie, Afriky a Ameriky)	

VV-9-1-02: zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie.	DV: ověřuje výrazové možnosti písma v hravých a experimentálních činnostech DV: porozumí zákonitosti výběru a užití písma, jeho sdělovací, výrazové a estetické funkci, uplatní řazení a kompozici písma v ploše	- písmo (styly, druhy) a užitá grafika - fantazijní variace na základní tvary písmen	
VV-9-1-01: vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	DV: vyjádří v plošné kompozici psychické stavy, dojmy a prožitky.	- vizuální zpracování různorodých pocitů a nálad (gestická kresba, expresivní malba, prvky arteterapie)	
VV-9-1-03: zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění	DV: rozvíjí představivost volným výtvarným přepisem, transpozicí a parafrází	- vyprávění výtvarnými prostředky (originální dokončení situace)	

a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace			
VV-9-1-06: interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	DV: orientuje se v oblasti výtvarné kultury, pozná vybraná základní umělecká díla z národního i světového výtvarného umění	- práce s uměleckým dílem - experimenty s reprodukcemi uměleckých děl (hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou, roláž...)	
VV-9-1-07: ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	DV: chápe význam architektury a její podíl na formování životního prostředí	- výtvarné zpracování architektonických prvků vybraných uměleckých slohů (románský sloh, gotický sloh)	
VV-9-1-03: zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	DV: prakticky využívá ve vlastní tvořivé výtvarné činnosti digitální média, využívá programy pro malování 2D a 3D	- práce s fotografií - práce s PC a internetem	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

- zobrazení vlastních fantazijních představ
- citlivému vnímání umělecké i mimoumělecké skutečnosti
- osvojení si základů dobrého vkusu a uplatnění v praktickém životě

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
VV-9-1-01: vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	DV: uplatňuje představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve vlastním výtvarném projevu DV: správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor	- kresebné etudy a studie - zdokonalování techniky kresby (využití různých nástrojů a materiálů)	
OVVv: orientuje se v základních grafických technikách	DV: tvoří jednoduchá grafická díla	- principy tisku z hloubky a z výšky - realizace jednoduchých grafických technik	
VV-9-1-06: interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	DV: vnímá provázanost proměn umění s historickým vývojem lidské společnosti, při tvorbě se inspiruje historií DV: na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledává a srovnává různé způsoby uměleckého vyjadřování	- práce s uměleckým dílem renesance, baroka a klasicismu - výtvarné zpracování architektonických prvků vybraných slohů (renesance, baroka, klasicismu)	

VV-9-1-07: ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	DV: ověřuje si zákonitosti užité grafiky, vizuální komunikace a písma v experimentálních činnostech a výtvarných studiích	- písmo a užitá grafika (reklama a propagační prostředky)	
VV-9-1-02: zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie.	DV: zkoumá vztah funkce a formy objektu a jeho prostorotvorný výraz na základě experimentace	- práce s netradičními materiály (proměny všedních předmětů)	
OVVv: správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchání a vrstvení barev	DV: poznává expresivní a emocionální funkce barvy a jejího psychologického působení v tvarové a barevné nadsázce	- objemové vyjádření námětu barvami (vrstvení barev, míchání, světlo x stín, ...) - význam barev, subjektivní barevná škála	
VV-9-1-02: zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	DV: při tvorbě správně využívá principy perspektivy	- principy perspektivy a její uplatnění při vlastní tvorbě	
VV-9-1-03: zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	DV: vybírá, kombinuje a provádí variace ve vlastní tvorbě DV: užívá při tvorbě digitální média propojuje tradiční metody výtvarného zobrazování s metodami moderními (digitálními), využívá programy pro malování 2D a 3D	- práce s fotografií - práce s PC a internetem	

VV-9-1-01: vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	DV: využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	- zdokonalování techniky malby, akvarelu a pastelu po vzoru krajinářské školy 19. století	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu výtvarná výchova směřuje k:

- estetickému vztahu k životnímu prostředí, k jeho tvorbě a ochraně
- posílení osobitého přístupu k realitě, k prožitkům, k představám a schopnosti ji vizuálně vyjádřit

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Pomůcky
VV-9-1-01: vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	DV: uspořádává objekty do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu DV: vyjadřuje vztahy, pohyb a proměny uvnitř a mezi objekty	- kresebné studie za použití různých nástrojů a materiálů - dynamická kresba	
VV-9-1-01: vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	DV: využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření DV: vyjadřuje děj a vlastní vztah k němu s důrazem na citový zážitek; fyzické a psychické vztahy, dojmy a prožitky vyjádřené barvou v plošné kompozici	- zdokonalování techniky malby - symbolika barev, jejich míchání, působení barev, vztahy mezi barvami, kontrast	
OVVv: ověřuje si zákonitosti užité grafiky, vizuální komunikace a písma ve výtvarných studiích a uplatňuje poznání těchto zákonitostí v jednoduchých	DV: orientuje se v základních grafických technikách DV: zvládá jednoduchý tisk z výšky a hloubky	- principy tisku z hloubky, tisku z výšky a tisku z plochy - realizace jednoduchých grafických technik	

výtvarných návrzích ve spojení kompozice, motivu a písma v ploše			
VV-9-1-06: interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	DV: rozpoznává hlavní současné trendy výtvarného umění (instalace, performance, videoart, multimedia, akční umění, land-art, happening)	- práce s uměleckým dílem 1. pol. 20. stol a 2. pol. 20. stol. (kubismus, akční umění, surrealismus, pop- art, op- part, naivní umění...)	
VV-9-1-05: rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	DV: při své tvorbě převádí pocity těla na obrazové znaky, hledá vzájemné souvislosti	- kombinované techniky (plastika, asambláž, koláž...)	
VV-9-1-03: zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	DV: využívá digitální média k výtvarnému zobrazování DV: osvojí si základy dobrého vkusu a uplatní je v praktickém životě	- práce s fotografií - práce s PC a internetem - reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, vývěsní štíty, billboardy) a jejich hodnocení	
VV-9-1-02: zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	DV: vyjadřuje představivost, fantazii a výtvarné myšlení ve vlastním výtvarném projevu	- uplatnění fantazie a představ při vlastní tvorbě (dokončení příběhu, pokračování v naznačené kresbě, dotvoření náhodného tvaru...)	

VV-9-1-01: vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	DV: rozvíjí prostorové vidění, cítění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů	- zdokonalování různých výtvarných technik při realizaci krajinomalby, zátiší, architektury	

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět:	**Výchova ke zdraví**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu Výchova ke zdraví je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Předmět se vyučuje v 7., 8. a 9. ročníku. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky. Je realizován formou vyučovacích hodin (45 min.). Časová dotace: v sedmém, osmém a devátém ročníku 1 hodina týdně.

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti vede žáka k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody
- vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu
- upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji
- chápání duševní pohody jako významného předpokladu pro spokojený život
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
▪ Objasňuje cíl konkrétního učebního úkolu. ▪ Zadává úkoly, v nichž žák vyhledává podstatné informace. ▪ Oceňuje pozitivní přístup k učení. ▪ Vede žáka k sebehodnocení, nechá jej hodnotit výkon svůj i ostatních.	▪ Učí se samostatně i ve skupině. ▪ Porozumí podstatě učebního úkolu. ▪ Samostatně i ve skupině zpracovává úkoly. ▪ Využívá různých zdrojů informací. ▪ Hodnotí výkon i míru úsilí svůj i ostatních.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
▪ Vede žáka k různým řešením. ▪ Vede žáky k vyjadřování jejich názorů a dbá na to, aby je podložili argumenty pro svá tvrzení. ▪ Oceňuje dílčí úspěchy při řešení úkolů a motivuje k další činnosti.	▪ Řeší problémy v simulovaných situacích, získává dovednosti pro aplikaci v běžném životě. ▪ Při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat. ▪ Pokračuje v hledání řešení i přes počáteční neúspěch. Posoudí, zda jeho výsledné řešení dává smysl.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
▪ Stanoví se žáky pravidla diskuse. ▪ Rozvíjí u žáka slovní zásobu a vybízí je k vyjadřování vlastními slovy. ▪ Oceňuje u žáka schopnost naslouchat a dále ji u žáků rozvíjí. ▪ Objasňuje nutnost vyslechnout názory jiných, respektovat je a nezkreslovat. ▪ Vede žáka k asertivnímu vystupování.	▪ Diskutuje srozumitelně, věcně. ▪ Respektuje pravidla účinné diskuse. ▪ Vyjadřuje se tak, aby mu ostatní rozuměli. ▪ Rozliší v různých typech textů i obrazových materiálů hlavní myšlenky a formuluje je vlastními slovy. ▪ Vyhledává zdroje, analyzuje získané poznatky, ověřuje pravdivost. ▪ Rozpozná manipulativně použité informace.

▪ Upozorňuje žáky na nebezpečí manipulace médii, na hrozbu anonymity internetu.	▪ S lidmi komunikuje podle zásad slušného chování a jednání.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
▪ Využívá metody skupinové práce. Nechává členy skupiny hodnotit svou práci. ▪ Hodnotí žáka za jeho konkrétní práci individuálně i ve skupině za svěřený úkol. ▪ Projevuje respekt k názorům žáků. ▪ Řeší případné třídní problémy a konflikty společnou diskusí se žáky. ▪ Oceňuje poskytnutí pomoci a zdůrazňuje její důležitost.	▪ Učí se přiznat chybu, usilovat o nápravu. ▪ Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je zodpovědný za splnění své části úkolu. ▪ Osvojuje si zdvořilé a kultivované vystupování. ▪ Přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů. ▪ Poskytuje pomoc ostatním a pomoc přijímá.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
▪ Objasňuje žákům potřebu zabraňovat negativním společenským projevům ▪ Vede žáka k pochopení významu demokracie. ▪ Je empatický k potřebám žáků a vede je k empatickému chování. ▪ Oceňuje vnímavý a tolerantní přístup žáků k postojům druhých.	▪ Rozvíjí si emocionální a estetické a empatické vnímání. ▪ Kultivovaně vyjadřuje své vlastní názory a pocity. ▪ Formuluje pravidla pro spolupráci, dodržuje je, nese důsledky plynoucí z jejich porušení. ▪ Respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého. ▪ Spory řeší nenásilným způsobem.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
▪ Vede žáky k plnění úkolů. ▪ Zajišťuje vhodné podmínky pro plnění zadané práce.	▪ Plní úkoly ve stanoveném termínu. ▪ Připravuje a udržuje svůj pracovní prostor.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
▪ Vede žáky k dodržování zásad bezpečného chování na internetu a seznamuje žáky s případným rizikem a nebezpečím, které internet přináší. ▪ Nabízí vhodné postupy a prostředky ke zpracování a prezentaci informací.	▪ Vyhledává informace na internetu, třídí je a porovnává. ▪ Využívá digitální zařízení při zpracování a prezentaci informací.

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- rozvoji dovedností efektivní komunikace, včetně aktivního naslouchání a schopnosti porozumění druhým
- osvojení principů pravdivosti a rozpoznávání manipulace či lži v komunikaci;
- pěstování schopnosti vést konstruktivní dialog a řešit konflikty asertivním a respektujícím způsobem
- prohlubování empatie a schopnosti vcítit se do situace druhých lidí
- posilování schopnosti spolupracovat v různých sociálních skupinách, včetně vrstevnických a třídních kolektivů
- osvojení dovednosti umět odmítnout nevhodné či nebezpečné návrhy a situace (umění říct „ne“)
- pochopení významu přátelství, lásky a zdravých mezilidských vztahů
- seznámení s různými typy rodinných vztahů, včetně rodiny vlastní, nevlastní a náhradní;
- rozpoznání příčin a možností řešení problémů, které mohou nastat v rodině
- posílení respektu k právům a povinnostem dítěte a podpora rovnosti práv všech dětí
- přijetí a respektování odlišností, včetně života s handicapem, a podpora inkluzivního přístupu ve společnosti
- pochopení vztahu mezi příjmem potravy a energetickou spotřebou těla pro udržení zdravé tělesné hmotnosti
- seznámení s různými alternativními způsoby výživy a jejich dopady na zdraví
- rozpoznání normálních a nevhodných stravovacích návyků včetně rizik poruch příjmu potravy

- uvědomění si přítomnosti cizorodých látek v potravinovém řetězci a jejich možných dopadů na zdraví
- kritickému zamyšlení nad rychlým stravováním a jeho vlivem na kvalitu života a zdraví
- osvojení základních principů prevence a řešení zdravotních problémů spojených s nesprávnou výživou
- rozvoji schopnosti uvědomělého a zodpovědného přístupu k vlastnímu jídelníčku a zdraví
- pochopení významu slova zdraví a jeho rozlišení na tělesné a duševní složky
- uvědomění si propojení mezi zdravím a pravidelným pohybem jako základem zdravého životního stylu
- pochopení významu životosprávy, režimu dne a dostatečného spánku pro udržení optimálního zdraví
- orientaci v pojmu biorytmy a jejich vlivu na fyzickou i psychickou pohodu člověka;
- rozpoznání vlivu vnějšího a vnitřního prostředí, jako jsou hluk, ovzduší, osvětlení a teplota, na zdraví a kvalitu života
- osvojení si zásad bezpečného chování v silničním provozu v různých rolích účastníků (chodce, cyklisty, spolujezdce)
- rozvoji schopnosti analyzovat a řešit modelové dopravní situace s důrazem na prevenci nehod
- pochopení správných postupů a chování v případě dopravní nehody
- získání základních znalostí a praktických dovedností v poskytování první pomoci při úrazech a nehodách

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Vztahy mezi lidmi			
VZ-9-1-01: respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě *VZ-9-1-02: vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví*		▪ O dorozumívání ▪ Aktivní naslouchání ▪ O porozumění ▪ Pravda nebo lež ▪ Dialog ▪ Konflikt ▪ Asertivní komunikace, asertivní jednání ▪ Empatie ▪ Spolupráce ▪ Umění říct ne ▪ O přátelství a lásce ▪ Rodinné vztahy, rodina vlastní, nevlastní a náhradní ▪ Když to v rodině neklape ▪ Vrstevnická skupina/Třídní skupina ▪ Práva a povinnosti dítěte/Stejná práva všem? ▪ Život s handicapem	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Člověk a výživa			
VZ-9-1-05: usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví *VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky*		▪ Kolik sníš a kolik spotřebuješ? ▪ Alternativní způsoby výživy ▪ Co je normální? Nevhodné stravovací návyky nebo zlozvyky, včetně poruch příjmu potravy. ▪ Chutná, ale ohrožuje / Cizorodé látky v potravinovém řetězci ▪ Potřebujeme se rychle najíst? ▪ Jak na zdravotní problémy	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Člověk a zdraví			
VZ-9-1-03: vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví *VZ-9-1-05: usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví* *VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje*		▪ Co vyjadřuje slovo zdraví? ▪ Tělesné a duševní zdraví ▪ Zdraví a pohyb ▪ Správné držení těla ▪ Životospráva, režim dne, spánek ▪ Režim dne a biorytmy ▪ Vliv vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví (hluk, ovzduší, osvětlení, teplota)	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí *VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky*			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Dopravní výchova			
VZ-9-1-15: projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc		▪ bezpečné chování v silničním provozu v různých rolích ▪ řešení modelových dopravních situací ▪ chování v případě dopravní nehody ▪ základy první pomoci	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- pochopení a podpoře sociálního vývoje dítěte mladšího školního věku s důrazem na osvojení základních pravidel společenského chování
- osvojení morálně-etických principů, které usměrňují jednání a rozhodování v oblasti psychosexuálních vztahů
- poznání a respektování charakteristických znaků dospívání jako přirozené součásti lidského vývoje
- uvědomění si významu biologického zrání a jeho dopadů na fyzický i psychický stav jedince
- rozvoj schopnosti rozpoznat a adekvátně reagovat na duševní a emoční změny spojené s vývojem
- budování zdravých a respektujících vztahů k sobě samému i k druhým, zejména k vrstevníkům
- posilování vztahu k sobě samému jako základu pro sebeúctu, sebevědomí a osobnostní rozvoj
- pochopení, že životní pohoda neznamená jen pohodlí, ale i schopnost zvládat nepříznivé situace a výzvy
- rozvoji schopnosti přijmout, že výsledky našich činů mohou být nečekané a je potřeba s nimi umět konstruktivně pracovat
- uvědomění si významu okamžiků, které nelze vzít zpět, a rozvíjení zodpovědného přístupu k rozhodování
- rozpoznání a prevenci šikany a kyberšikany a osvojení si dovedností, jak těmto negativním jevům účinně čelit
- uvědomění si dopadů vandalismu, vulgarismu a dalších forem sociálně nežádoucího chování na jednotlivce i komunitu
- osvojení znalostí o rizicích spojených s užíváním drog, návykových látek a návykového chování
- pochopení škodlivých účinků alkoholu na lidské zdraví

- rozvoji schopnosti rozpoznat projevy domácího násilí a nalézt vhodnou pomoc pro sebe či druhé
- budování odvahy a schopnosti vyhledat odbornou pomoc v situacích ohrožení zdraví nebo bezpečí
- pochopení pojmu zdraví jako komplexního stavu zahrnujícího tělesné, duševní, sociální i duchovní aspekty
- osvojení základních principů uchování zdraví a prevence nemocí
- uvědomění si hodnoty zdraví pro kvalitu života a schopnosti aktivně o své zdraví pečovat
- rozvoji povědomí o konceptu wellbeing a jeho významu pro celkovou životní pohodu
- orientaci v možnostech, kde a jak vyhledat odbornou pomoc v oblasti zdraví
- získání základních znalostí a postojů v oblasti sexuální výchovy s důrazem na odpovědné a zdravé chování.

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Změny v životě člověka			
VZ-9-1-01: respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě *VZ-9-1-02: vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví* *VZ-9-1-09: projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce* *VZ-9-1-11: respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví*		▪ Sociální vývoj dítěte mladšího školního věku ▪ Morálně-etické principy/ Psychosexuální vztahy ▪ Charakteristické znaky dospívání ▪ Proces biologického zrání ▪ Duševní vývoj/Emociální změny ▪ Vztahy k sobě a druhým/vztahy k vrstevníkům ▪ Vztah k sobě samým	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Životní styl a sociální rizika			
VZ-9-1-04: posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví *VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí* *VZ-9-1-13: uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým*		▪ Pohoda neznamená pohodlí ▪ Všechno v životě může dopadnout jinak ▪ Šikana/kyberšikana ▪ Trápí nás i něco jiného – vandalizmus, vulgarismus ▪ Drogy/Návykové látky/Návykové chování ▪ Alkohol, jeho dopad na lidské zdraví ▪ Okamžiky, které nelze vzít zpět ▪ Domácí násilí	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Člověk a zdraví			
VZ-9-1-03: vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi		▪ Pojem zdraví: tělesné, duševní, sociální, duchovní ▪ Principy uchování zdraví ▪ Kvalita života a hodnota našeho zdraví	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví *VZ-9-1-05: usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví* *VZ-9-1-08: uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc* *VZ-9-1-10: samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.* *VZ-9-1-12: respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování*		▪ Wellbeing ▪ Kde najdu pomoc? ▪ Sexuální výchova o *biologické aspekty* o *psychosociální aspekty sexuality* o *zdravotní a preventivní oblast* o *etické a právní souvislosti*	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- posilování zdravého vztahu k sobě samému, k rozvoji pozitivního sebepoznání, budování schopnosti sebepoznání jako cesty k osobnímu rozvoji a zdravé sebeúctě
- rozvoji schopnosti respektovat druhé lidi, hodnotit jejich chování a umění ocenit jejich pozitivní stránky
- osvojení si dovedností sebeovládání a zvládání stresových a problémových situací v mezilidských vztazích
- nácviku obrany proti manipulaci a agresi, včetně rozpoznání manipulativních vlivů médií, sekt či vrstevníků
- formování a uvědomování si vlastních postojů, hodnot a schopnosti stanovovat si reálné a smysluplné osobní cíle
- rozvoji schopnosti řešit konflikty a problémy v mezilidských vztazích s důrazem na prosociální chování
- k uplatňování etických principů v reálném životě
- k pěstování empatie a aktivního naslouchání jako základních předpokladů pro kvalitní komunikaci a spolupráci s ostatními;
- rozpoznání rizik spojených s užíváním drog, návykových látek a návykového chování, a pochopení jejich dopadů na zdraví a život
- osvojení si preventivních strategií pro předcházení závislostním jevům a schopnosti vyhledat pomoc v případě potřeby
- poznání různých forem šikany a rozvoji dovedností, jak se bránit a jak pomoci ostatním obětem
- pěstování zdravých postojů k sexualitě a osvojování zásad odpovědného sexuálního chování
- zvládnutí základních znalostí a dovedností v poskytování první pomoci při úrazech a náhlých zdravotních stavech

- budování schopnosti efektivní komunikace a spolupráce v situacích ohrožení zdraví či bezpečnosti
- seznámení se s principy a fungováním Integrovaného záchranného systému (IZS) a jeho rolí při řešení mimořádných událostí
- pochopení základních úkolů civilní ochrany a schopnosti reagovat na situace ohrožující život a zdraví obyvatel
- orientaci v činnosti ozbrojených sil a jejich významu pro obranu státu a bezpečnost občanů;
- osvojení si základních pravidel chování a opatření v případě mimořádných událostí a krizových situací

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Rozvoj osobnosti			
VZ-9-1-01: respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě *VZ-9-1-02: vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví* *VZ-9-1-04: posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví* *VZ-9-1-09: projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce*		▪ Vztah k sobě samému ▪ Jediný člověk, před kterým se neschováme, jsme my sami ▪ Vztah k druhým lidem, respekt druhého ▪ Hodnocení druhého/pozitivní x negativní ▪ Umění pochválit ▪ Sebepoznání ▪ Obrana proti manipulaci a agresi (rozpoznání manipulativního vlivu médií, sekt, vrstevníků) ▪ Sebeovládání ▪ Zvládání problémových situací ▪ Stanovení osobních cílů ▪ Mé postoje a hodnoty ▪ Příběhy s mravním obsahem ▪ Řešení problémů v mezilidských vztazích ▪ Prosociální chování	

VZ-9-1-14: vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Životní styl, sociální rizika			
VZ-9-1-04: posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví *VZ-9-1-05: usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví* *VZ-9-1-08: uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc* *VZ-9-1-10: samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci*		▪ Drogy/Návykové látky/Návykové chování ▪ Dopady a rizika závislostního chování ▪ Formy šikany. Jak pomoci, jak se bránit? ▪ Zdravé sexuální chování, sexuální výchova o *biologické aspekty* o *psychosociální aspekty sexuality* o *zdravotní a preventivní oblast* o *etické a právní souvislosti* ▪ Wellbeing	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím. *VZ-9-1-12: respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování* *VZ-9-1-13: uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým* *VZ-9-1-14: vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi*			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Ochrana člověka za mimořádných událostí			
VZ-9-1-16: uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožením nebezpečí i mimořádných událostech		▪ Modelové situace – úrazy a náhle vzniklé stavy ▪ První pomoc ▪ Ochrana člověka za mimořádných událostí ▪ Integrovaný záchranný systém ▪ Civilní ochrana ▪ Ozbrojené síly, obrana státu	

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Člověk a zdraví**
Vyučovací předmět:	**Tělesná výchova**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu Tělesná výchova je realizován obsah vzdělávací bososti Člověk a zdraví. Předmět se vyučuje v 6., 7., 8 a 9. ročníku. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Je realizován formou vyučovacích hodin (45 min.).

Časová dotace: v 6. ročníku 3 hodiny týdně, v 7. 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně.

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané oblasti vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody
- vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu

- upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Nabízí různé formy učení. - Podporuje cílevědomost žáků a vysvětluje, co pro splnění svých cílů musí žáci udělat. - Vede žáky k objasňování pojmů prostřednictvím vhodně zvoleného zdroje. - Oceňuje pozitivní přístup k učení. - Rozebírá se žákem jeho chyby, navrhuje možnosti jejich odstranění. - Sleduje činnosti jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok.	- Seznamuje se základními způsoby motorického učení (kultivace pohybu) způsoby ovlivňování tělesné a duševní zdatnosti. - Vyhledává radu a podporu. - Užívá jednotnou terminologii pro daný obor lidské činnosti. - Projevuje ochotu se učit - Nachází způsoby vedoucí k odstranění nedostatků. - Účinně používá hodnocení a sebehodnocení.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák
- Organizuje výuku ve skupinách a zajišťuje tak optimální podmínky pro uplatnění takových metod výuky, při kterých se žáci učí řešit problémy.	- Rozvíjí motorickou paměť k rychlému i účelnému využití pohybových dovedností v různých životních situacích. - Pokračuje v hledání řešení i přes počáteční neúspěch.

- Oceňuje dílčí úspěchy při řešení problému a motivuje žáky k další činnosti. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění.	- Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a učí se zhodnotit výsledky svých výkonů.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Rozšiřuje komunikaci o způsoby jednání spojené s podporou a ochranou zdraví, o neverbální způsoby komunikace spojené s pohybovými činnostmi a bezpečností (smluvená gesta, signály). - Předává žákům v určitých situacích odpovědnost. - Vytváří příležitosti k tomu, aby si žáci vyzkoušeli různé role v týmu. - Hodnotí žáka za jeho konkrétní výkony jak individuální, tak ve skupině. - Oceňuje poskytnutí pomoci nebo žádosti o ní, zdůrazňuje její důležitost. - Poskytuje žákům zpětnou vazbu. - Vede žáka k poznání jeho silných a slabých stránek tím, že mu umožňuje různorodé činnosti ve školní práci. - Trénuje se žáky zvládání emocí.	- Rozšiřuje komunikaci o způsoby jednání spojené s podporou a ochranou zdraví, o neverbální způsoby komunikace spojené s pohybovými činnostmi a bezpečností (smluvená gesta, signály). - Pracuje podle společně stanovených pravidel týmové práce. - Přijme ve skupině roli. - Je zodpovědný za splnění své části úkolu. - Umí snášet úspěch i neúspěch. - Poskytne ostatním pomoc, pokud ji potřebují. - Nese společnou odpovědnost za splnění úkolu i při možném nezdaru. - Usiluje o zdokonalování svých dovedností. - Používá jednoduché postupy jak zvládat své emoce.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Využívá metody skupinové práce. - Vede žáky k vytváření a dodržování pravidel.	- Formuluje společná pravidla práce v týmu, dodržuje je a poukáže na jejich porušování.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Objasňuje žákům potřebu zabraňovat negativním společenským projevům.	- Řeší spory nenásilným způsobem.

KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Na viditelném místě v tělocvičně umístí přehled stanovených pravidel bezpečnosti práce. - Vede žáky k důslednému dodržování pravidel bezpečnosti práce.	- Dodržují hlavní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech i v běžném životě. - Učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Seznamuje žáky s digitálními zařízeními pro měření sportovního výkonu a s následným zpracováním výsledků. - Poskytuje žákům informace o možnostech měření své pohybové aktivity (intenzita, doba trvání) pomocí různých digitálních přístrojů.	- Využívá digitální technologie k zaznamenávání výsledků tělocvičných aktivit. - Dokáže zapsat, porovnat a sestavit tabulku svých výkonů. - Používá digitální zařízení, aplikace a služby k osobnímu rozvoji tělesné kondice.

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- seznámení s vlastním tělem – jeho funkce, schopnost ovládat vlastní tělo a měnit jej
- ověřování své výkonnosti, fyzických možností a psychické odolnosti
- přijetí různých sociálních rolí – sportovec, rozhodčí, divák, outsider, vítěz
- zvládnutí vypjatých situací v týmu – prohra, výhra
- podpora členů v týmu
- účinná a včasná záchrana při cvičení
- přijetí pravidel jednotlivých sportů a her
- chování v duchu fair – play

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Atletika			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-2-02: Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	DV: Seznámí se s prvky běžecké abecedy a zvládne je po technické stránce. DV: Uplatní jednotlivých prvků SBC v běhu. DV: Seznámí se startovními povely. DV: Předvede a uplatní odrazová cvičení – diferencuje odraz pro skok vysoký a daleký. DV: V technických disciplínách – spojí stupňovaný rozběh s odrazem či odhodem. DV: Dokáže změřit, zapsat a porovnat své výkony pomocí digitálních technologií. DV: Sestaví tabulku rekordů.	Sprint na krátké vzdálenosti Vytrvalostní běh v terénu Skok daleký – základy – stupňovaný rozběh spojený s odrazem Skok vysoký – základy techniky – nůžky, flop Hod kriketovým míčkem - technika	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace
Činnost ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01: Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. TV-9-1-02: Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	DV: Seznámí se s kompenzační mi cvičeními. DV: Vhodně zkombinuje vyrovnávací cvičení, protahující a posilující cvičení.	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	OSV 4: Psychohygiena
Sportovní hry			

TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-3-03: Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. TV-9-3-04: Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	DV: Seznámí se s taktikou a uplatní ji ve hře spolu s rozhodností a pohotovostí. DV: Uplatní pravidla jednotl. Her. DV: Zvládá driblink oběma rukama bez očního kontaktu, ovládne driblinkovou abecedu, správný postoj při hře, střelbu z místa.	Vybíjená Minikopaná Florbal Košíková Házená Přehazovaná	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace
Gymnastika			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	DV: Seznámí se s různými obměnami kotoulů, výskoků obratů a rovnovážných poloh s následným spojením v gymn. řadu. DV: Vyzkouší odraz z můstku – a zvládne správnou techniku odrazu. DV: Testuje sílu drobnými hrami a cvičeními. DV: Rozvíjí sílu na hrazdě. DV: Vyzkouší si různé druhy a kombinace skoků přes švihadlo – dvojice, trojice a vícečlenných družstev a spojí různé druhy přeskoků.	Kotoul vpřed, vzad do roznožení Stoj na lopatkách a jiné gymnastické polohy Kruhy – kotouly – vpřed, vzad, houpání, rotace kolem své osy. Hrazda – vzpor na rukách, kotoul před, vzpor na rukách přešvihem únožmo – pravou a levou, seskok. Moderní gymnastika – cvičení se švihadlem Přeskok přes kozu- roznožka, skrčka	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace

	DV: Pomocí digitálního záznamu posoudí provedení pohybové činnosti u sebe i jiných.		
Úpoly			
TV-9-1-05: Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předpovídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	DV: Vyzkouší si sílu a obratnost v souboji prostřednictvím her.	Přetahy, přetlaky, úpolové odpory, pády	
Pohybové hry			
TV-9-3-02: Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	DV: Seznámí se s hrami na rozvoj rychlosti, obratnosti, síly a na spolupráci v týmu.	Různá cvičení – netradiční aktivity Hry, soutěže v družstvech	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- seznámení se s dalšími atletickými disciplínami a jejich technikou
- ovládnutí základních pravidel sportovních her a dalších aktivit
- schopnosti posoudit nedovolený zákrok nebo osobní chybu při hře
- zvládnutí daných prvků a gymnastického nářadí a náčiní
- zvyšování své fyzické zdatnosti
- schopnosti sám se připravit na fyzickou zátěž
- zodpovědnosti za své zdraví a zdraví svých spolucvičících
- zařazuje sportovní aktivity do svého volného času
- přijímá nápravná cvičení za nutná a prospěšná

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Atletika			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-2-02: Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	DV: Zdokonaluje prvky běžecké abecedy. DV: Automaticky zařazuje jednotlivé prvky SBC do rozcvičení a do techniky běhu. DV: Vyzkouší a zvládne různé druhy startů. DV: Seznámí se se startovními povely. DV: Zdokonalí se v odrazových cvičeních – rozliší techniku provedení odrazu pro skok vysoký a daleký. DV: Spojí stupňovaný rozběh s odrazem či odhodem. DV: Dokáže změřit, zapsat a porovnat své výkony pomocí digitálních technologií. DV: Sestaví tabulku rekordů.	Sprint na krátké vzdálenosti Vytrvalostní běh v terénu Skok daleký – stupňovaný rozběh spojený s odrazem Skok vysoký – nůžky, základy flopu, flop z místa Hod kriketovým míčkem – technika, výkon Základy evidence a vyhodnocení výkonů	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace
Činnost ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01: Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. TV-9-1-02: Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	DV: Seznámí se s dalšími kompenzačními a posilovacími cvičeními. DV: Vhodně zkombinuje vyrovnávací cvičení, protahující a posilující cvičení. DV: Automaticky je zařazuje do rozcvičky.	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	OSV 4: Psychohygiena

TV-9-1-03: Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.			
Sportovní hry			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-3-03: Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. TV-9-3-04: Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	DV: Seznámí se s dalšími taktikami a uplatní je ve hře spolu s rozhodností a pohotovostí. DV: Uplatní pravidla jednotl. Her. DV: Zdokonalí a zautomatizuje driblink oběma rukama bez očního kontaktu, driblinkovou abecedu, správný postoj při hře, střelbu z místa. DV: Zvládne základy dvojtaktu a trijtaktu z místa a v chůzi. DV: Seznámí se s osobní obranou. DV: Osvojí si HČJ - obranný pohyb, rychlou přesnou přihrávku. DV: Hraje podle zjednodušených a upravených pravidel.	Vybíjená Košíková Minikopaná Florbal Přehazovaná Házená	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace
Gymnastika			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	DV: Seznámí se s různými obměnami kotoulů, výskoky, obraty a rovnovážnými polohami s následným spojením v gymn. řadu. DV: Vyzkouší odraz z můstku – a zvládne správnou techniku odrazu. DV: Testuje sílu drobnými hrami a cvičeními. DV: Rozvíjí sílu na hrazdě.	Kotoul vpřed, vzad Stoj na hlavě s dopomocí, stoj na rukách s dopomocí Kruhy – kotouly – vpřed, vzad, houpání, rotace kolem své osy, svisy, sestava Hrazda – vzpor na rukách, kotoul před, vzpor na rukách přešvihem únožmo – pravou a levou, spád	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace

	DV: Vyzkouší si různé kombinace skoků přes švihadlo – dvojice, trojice a vícečlenných družstev a spojí různé druhy přeskoků. DV: Pomocí digitálního záznamu posoudí provedení pohybové činnosti u sebe i jiných.	v podkolení svis střemhlav, seskok. Moderní gymnastika – cvičení se švihadlem, obručí Přeskok přes kozu – skrčka, roznožka	
Úpoly			
TV-9-1-05: Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předpovídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	DV: Vyzkouší si sílu a obratnost v souboji prostřednictvím her.	Přetahy, přetlaky, úpolové odpory, pády	
Pohybové hry			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	DV: Seznámí se s hrami na rozvoj rychlosti, obratnosti, síly a na spolupráci v týmu.	Různá cvičení – netradiční aktivity Hry, soutěže v družstvech	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- soustavnému zařazování pohybových aktivit do svého volného času
- uplatnění zvládnutých pohybových dovedností v závodě
- využití vyrovnávacích, protahovacích a posilovacích cvičení ke zlepšení svého zdravotního stavu – sport jako relaxační prostředek
- pochopení základních pravidel sportovních her
- získávání pohybových dovedností v různých sportovních odvětvích

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Atletika			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-2-02: Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny. TV-9-3-05: Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	DV: Zdokonaluje prvky běžecké abecedy. DV: Automaticky zařazuje jednotlivé prvky SBC do rozcvičení a do techniky běhu. DV: Zvládá různé druhy běžeckých startů. DV: Užívá startovní povely. DV: Zdokonalí se v odrazových cvičeních – rozliší techniku provedení odrazu pro skok vysoký a daleký. DV: Spojí stupňovaný rozběh s odrazem či odhodem. DV: Zvládne základní techniku vrhu koulí – odhod zády, čelem, odhod se sunem. DV: Dokáže změřit, zapsat a porovnat své výkony pomocí digitálních technologií. DV: Sestaví tabulku rekordů.	Sprint na krátké vzdálenosti Vytrvalostní běh v terénu Skok daleký – stupňovaný rozběh spojený s odrazem, výkon Skok vysoký – nůžky, flop, flop z místa, rozběhu Hod kriketovým míčkem, – technika, výkon Vrh koulí – technika, výkon Základy evidence a vyhodnocení výkonů	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace
Činnost ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01: Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	DV: Seznámí se s dalšími kompenzačními a posilovacími cvičeními. DV: Vhodně zkombinuje vyrovnávací cvičení, protahující a posilující cvičení.	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí a oslabení	OSV 4: Psychohygiena

TV-9-1-02: Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. TV-9-1-03: Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. ZTV-9-1-01: Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení. ZTV-9-1-02: Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení. ZTV-9-1-03: Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení.	DV: Automaticky je zařazuje do rozcvičky a do svého volného času.		
Sportovní hry			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-3-03: Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice	DV: Seznámí se s dalšími taktikami a uplatní je ve hře spolu s rozhodností a pohotovostí. DV: Uplatní pravidla jednotl. Her. DV: Zdokonalí a zautomatizuje driblink levou i pravou rukou bez očního kontaktu, driblinkovou abecedu, správný postoj při hře, střelbu z místa.	Vybíjená Košíková Minikopaná Florbal Házená	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace

vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. TV-9-3-04: Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	DV: Zvládne dvojtakt v poklusu. DV: Seznámí se s osobní obranou a využívá ji při hře. DV: Osvojí si HČJ - obranný pohyb, rychlou přesnou přihrávku. DV: Seznámí se se spodním odbytím obouruč, vrchním odbitím a podáním spodem ve volejbale. DV: Hraje podle upravených pravidel.	Přehazovaná Volejbal	
Gymnastika			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-3-01: Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	DV: Seznámí se s různými obměnami kotoulů, výskoky, obraty a rovnovážnými polohami s následným spojením v gymn. řadu. DV: Vyzkouší odraz z můstku – a zvládne správnou techniku odrazu. DV: Testuje sílu drobnými hrami a cvičeními. DV: Rozvíjí rovnováhu a tvořivost při sestavě. DV: Rozvíjí sílu na hrazdě. DV: Vyzkouší si různé kombinace skoků přes švihadlo – dvojice,	Kotoul vpřed, vzad Kotoul plavmo přes gymball, švédskou bednu – nižší - s odrazem z můstku, z trampolíny Stoj na lopatkách, stoj na rukách s dopomocí Kladina – rovnovážné polohy, poskoky a skoky vertikální i horizontální Kruhy – kotouly – vpřed, vzad, houpání, rotace kolem své osy, svisy Hrazda – výmyk s dopomocí, vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo – pravou a levou, spád	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace

	trojice a vícečlenných družstev a spojí různé druhy přeskoků. DV: Pomocí digitálního záznamu posoudí provedení pohybové činnosti u sebe i jiných.	v podkolení svis střemhlav, seskok. Moderní gymnastika – cvičení se švihadlem, obručí	
Pohybové hry			
TV-9-3-02: Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	DV: Seznámí se s hrami na rozvoj rychlosti, obratnosti, síly a na spolupráci v týmu.	Různá cvičení – netradiční aktivity Soutěže, hry v družstvech	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- soustavnému zařazování pohybových aktivit do svého volného času
- uplatnění zvládnutých pohybových dovedností v závodě
- využití vyrovnávacích, protahovacích a posilovacích cvičení ke zlepšení svého zdravotního stavu – sport jako relaxační prostředek
- dovednosti a schopnosti uspořádat, řídit a rozhodovat sportovní utkání, turnaj, závod

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Atletika			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-3-07: Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. TV-9-2-02: Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	DV: Zdokonaluje prvky běžecké abecedy. DV: Automaticky zařazuje jednotlivé prvky SBC do rozcvičení a do techniky běhu. DV: Zvládá různé druhy běžeckých startů. DV: Užívá startovní povely. DV: Zdokonalí se v odrazových cvičeních – rozliší techniku provedení odrazu pro skok vysoký a daleký. DV: Spojí stupňovaný rozběh s odrazem. DV: Zvládne základní techniku vrhu koulí – odhod zády, čelem, odhod se sunem. DV: Dokáže změřit, zapsat a porovnat své výkony pomocí digitálních technologií. DV: Sestaví tabulku rekordů.	Sprint na krátké vzdálenosti Vytrvalostní běh v terénu-výkon Skok daleký – stupňovaný rozběh spojený s odrazem, výkon Skok vysoký – nůžky, flop-technika, výkon Vrh koulí – technika, výkon Hod míčkem – technika, výkon Základy evidence a vyhodnocení výkonů	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace
Činnost ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01: Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. TV-9-1-02: Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	DV: Seznámí se s dalšími kompenzačními a posilovacími cvičeními. DV: Vhodně zkombinuje vyrovnávací cvičení, protahující a posilující cvičení. DV: Zařazuje automaticky cvičení do svého volného času.	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí a oslabení Protahovací cvičení	OSV 4: Psychohygiena

TV-9-1-03: Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. TV-9-1-04: Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.			
Sportovní hry			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-3-03: Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. TV-9-3-04: Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. TV-9-3-06: Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	DV: Seznámí se s dalšími taktikami a uplatní je ve hře spolu s rozhodností a pohotovostí. DV: Uplatní pravidla jednotl. her. DV: Zdokonalí a zautomatizuje driblink levou i pravou rukou bez očního kontaktu, driblinkovou abecedu, správný postoj při hře, střelbu z místa DV: Zvládne dvojtakt a trojtakt v poklusu a ve hře DV: Seznámí se s osobní obranou a využívá ji při hře DV: Osvojí si HČJ - obranný pohyb, rychlou přesnou přihrávku DV: Seznámí se se spodním odbytím obouruč, vrchním odbitím a podáním spodem ve volejbale. DV: Hraje podle upravených pravidel.	Vybíjená Košíková Minikopaná Florbal Přehazovaná Volejbal Házená	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace
Gymnastika			

TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	DV: Seznámí se s různými obměnami kotoulů, výskoky, obraty a rovnovážnými polohami s následným spojením v gymn. řadu. DV: Vyzkouší odraz z můstku – a zvládne správnou techniku odrazu. DV: Testuje sílu drobnými hrami a cvičeními. DV: Rozvíjí rovnováhu a tvořivost při sestavě. DV: Rozvíjí sílu na hrazdě. DV: Vyzkouší si různé kombinace skoků přes švihadlo – dvojice, trojice a vícečlenných družstev a spojí různé druhy přeskoků. DV: Pomocí digitálního záznamu posoudí provedení pohybové činnosti u sebe i jiných.	Kotoul vpřed, vzad Kotoul plavmo z trampolíny Stoj na hlavě, stoj na rukách Přemet stranou Různé druhy poskoků Prostná-sestava Kladina – rovnovážné polohy, poskoky a skoky vertikální i horizontální, sestava Kruhy – kotouly – vpřed, vzad, houpání, rotace kolem své osy, svisy Hrazda – výmyk, vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo – pravou a levou, spád v podkolení svis střemhlav, seskok. Moderní gymnastika – cvičení se švihadlem Přeskok přes kozu- skrčka, roznožka	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace
Pohybové hry			
TV-9-3-02: Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	DV: Seznámí se s hrami na rozvoj rychlosti, obratnosti, síly a na spolupráci v týmu.	Různá cvičení – netradiční aktivity pro rozvoj důvěry v týmu Soutěže v družstvech	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Atletika			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-2-02: Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny. TV-9-3-05: Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	DV: Zdokonaluje prvky běžecké abecedy. DV: Automaticky zařazuje jednotlivé prvky SBC do rozcvičení a do techniky běhu. DV: Zvládá různé druhy běžeckých startů. DV: Užívá startovní povely. DV: Zdokonalí se v odrazových cvičeních – rozliší techniku provedení odrazu pro skok vysoký a daleký. DV: Spojí stupňovaný rozběh s odrazem či odhodem. DV: Zvládne základní techniku vrhu koulí – odhod zády, čelem, odhod se sunem. DV: Dokáže změřit, zapsat a porovnat své výkony pomocí digitálních technologií. DV: Sestaví tabulku rekordů.	Sprint na krátké vzdálenosti Vytrvalostní běh v terénu Skok daleký – stupňovaný rozběh spojený s odrazem, výkon Skok vysoký – nůžky, flop, flop z místa, rozběhu Hod kriketovým míčkem, – technika, výkon Vrh koulí – technika, výkon Základy evidence a vyhodnocení výkonů	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace
Činnost ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01: Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové	DV: Seznámí se s dalšími kompenzačními a posilovacími cvičeními.	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí a oslabení	OSV 4: Psychohygiena

činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. TV-9-1-02: Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. TV-9-1-03: Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. ZTV-9-1-01: Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení. ZTV-9-1-02: Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení. ZTV-9-1-03: Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení.	DV: Vhodně zkombinuje vyrovnávací cvičení, protahující a posilující cvičení. DV: Automaticky je zařazuje do rozcvičky a do svého volného času.		
Sportovní hry			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře,	DV: Seznámí se s dalšími taktikami a uplatní je ve hře spolu s rozhodností a pohotovostí.	Vybíjená Košíková Minikopaná	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace

soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-3-03: Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. TV-9-3-04: Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	DV: Uplatní pravidla jednotl. Her. DV: Zdokonalí a zautomatizuje driblink levou i pravou rukou bez očního kontaktu, driblinkovou abecedu, správný postoj při hře, střelbu z místa. DV: Zvládne dvojtakt v poklusu. DV: Seznámí se s osobní obranou a využívá ji při hře. DV: Osvojí si HČJ - obranný pohyb, rychlou přesnou přihrávku. DV: Seznámí se se spodním odbytím obouruč, vrchním odbitím a podáním spodem ve volejbale. DV: Hraje podle upravených pravidel.	Florbal Házená Přehazovaná Volejbal	
Gymnastika			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-3-01: Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	DV: Seznámí se s různými obměnami kotoulů, výskoky, obraty a rovnovážnými polohami s následným spojením v gymn. řadu. DV: Vyzkouší odraz z můstku – a zvládne správnou techniku odrazu. DV: Testuje sílu drobnými hrami a cvičeními. DV: Rozvíjí rovnováhu a tvořivost při sestavě.	Kotoul vpřed, vzad Kotoul plavmo přes gymball, švédskou bednu – nižší - s odrazem z můstku, z trampolíny Stoj na lopatkách, stoj na rukách s dopomocí	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace

	DV: Rozvíjí sílu na hrazdě. DV: Vyzkouší si různé kombinace skoků přes švihadlo – dvojice, trojice a vícečlenných družstev a spojí různé druhy přeskoků. DV: Pomocí digitálního záznamu posoudí provedení pohybové činnosti u sebe i jiných.	Kladina – rovnovážné polohy, poskoky a skoky vertikální i horizontální Kruhy – kotouly – vpřed, vzad, houpání, rotace kolem své osy, svisy Hrazda – výmyk s dopomocí, vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo – pravou a levou, spád v podkolení svis střemhlav, seskok. Moderní gymnastika – cvičení se švihadlem, obručí	
Pohybové hry			
TV-9-3-02: Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	DV: Seznámí se s hrami na rozvoj rychlosti, obratnosti, síly a na spolupráci v týmu.	Různá cvičení – netradiční aktivity Soutěže, hry v družstvech	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- soustavnému zařazování pohybových aktivit do svého volného času
- uplatnění zvládnutých pohybových dovedností v závodě
- využití vyrovnávacích, protahovacích a posilovacích cvičení ke zlepšení svého zdravotního stavu – sport jako relaxační prostředek
- dovednosti a schopnosti uspořádat, řídit a rozhodovat sportovní utkání, turnaj, závod

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Atletika			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-3-07: Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. TV-9-2-02: Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	DV: Zdokonaluje prvky běžecké abecedy. DV: Automaticky zařazuje jednotlivé prvky SBC do rozcvičení a do techniky běhu. DV: Zvládá různé druhy běžeckých startů. DV: Užívá startovní povely. DV: Zdokonalí se v odrazových cvičeních – rozliší techniku provedení odrazu pro skok vysoký a daleký. DV: Spojí stupňovaný rozběh s odrazem. DV: Zvládne základní techniku vrhu koulí – odhod zády, čelem, odhod se sunem. DV: Dokáže změřit, zapsat a porovnat své výkony pomocí digitálních technologií. DV: Sestaví tabulku rekordů.	Sprint na krátké vzdálenosti Vytrvalostní běh v terénu-výkon Skok daleký – stupňovaný rozběh spojený s odrazem, výkon Skok vysoký – nůžky, flop-technika, výkon Vrh koulí – technika, výkon Hod míčkem – technika, výkon Základy evidence a vyhodnocení výkonů	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace
Činnost ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01: Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	DV: Seznámí se s dalšími kompenzačními a posilovacími cvičeními. DV: Vhodně zkombinuje vyrovnávací cvičení, protahující a posilující cvičení.	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí a oslabení Protahovací cvičení	OSV 4: Psychohygiena

TV-9-1-02: Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. TV-9-1-03: Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. TV-9-1-04: Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	DV: Zařazuje automaticky cvičení do svého volného času.		
Sportovní hry			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. TV-9-3-03: Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. TV-9-3-04: Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. TV-9-3-06: Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce	DV: Seznámí se s dalšími taktikami a uplatní je ve hře spolu s rozhodností a pohotovostí. DV: Uplatní pravidla jednotl. her. DV: Zdokonalí a zautomatizuje driblink levou i pravou rukou bez očního kontaktu, driblinkovou abecedu, správný postoj při hře, střelbu z místa DV: Zvládne dvojtakt a trojtakt v poklusu a ve hře DV: Seznámí se s osobní obranou a využívá ji při hře DV: Osvojí si HČJ - obranný pohyb, rychlou přesnou přihrávku DV: Seznámí se se spodním odbytím obouruč, vrchním	Vybíjená Košíková Minikopaná Florbal Přehazovaná Volejbal Házená	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace

na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	odbitím a podáním spodem ve volejbale. DV: Hraje podle upravených pravidel.		
Gymnastika			
TV-9-2-01: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	DV: Seznámí se s různými obměnami kotoulů, výskoky, obraty a rovnovážnými polohami s následným spojením v gymn. řadu. DV: Vyzkouší odraz z můstku – a zvládne správnou techniku odrazu. DV: Testuje sílu drobnými hrami a cvičeními. DV: Rozvíjí rovnováhu a tvořivost při sestavě. DV: Rozvíjí sílu na hrazdě. DV: Vyzkouší si různé kombinace skoků přes švihadlo – dvojice, trojice a vícečlenných družstev a spojí různé druhy přeskoků. DV: Pomocí digitálního záznamu posoudí provedení pohybové činnosti u sebe i jiných.	Kotoul vpřed, vzad Kotoul plavmo z trampolíny Stoj na hlavě, stoj na rukách Přemet stranou Různé druhy poskoků Prostná-sestava Kladina – rovnovážné polohy, poskoky a skoky vertikální i horizontální, sestava Kruhy – kotouly – vpřed, vzad, houpání, rotace kolem své osy, svisy Hrazda – výmyk, vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo – pravou a levou, spád v podkolení svis střemhlav, seskok. Moderní gymnastika – cvičení se švihadlem Přeskok přes kozu- skrčka, roznožka	OSV 3: seberegulace a sebeorganizace
Pohybové hry			

TV-9-3-02: Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	DV: Seznámí se s hrami na rozvoj rychlosti, obratnosti, síly a na spolupráci v týmu.	Různá cvičení – netradiční aktivity pro rozvoj důvěry v týmu Soutěže v družstvech	

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast:	**Člověk a svět práce**
Vyučovací předmět:	**Praktické činnosti**

Organizační a časové vymezení předmětu

V předmětu praktické činnosti je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Předmět se vyučuje v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Při výuce se využívají metody a postupy, které pomáhají žákům v praktickém životě. Ve vyučovacích hodinách se využívá interaktivní tabule a jiné názorné pomůcky. Je realizován formou vyučovacích hodin /45 min./ v těchto tematických okruzích.

Časová dotace:

6. ročník 1 hodina - pěstitelské práce
7. ročník 1 hodina - práce s technickými materiály /příprava pokrmů
8. ročník 1 hodina - pěstitelské práce, chovatelství / svět práce
9. ročník 1 hodina - svět práce / využití digitálních technologií

Posílení disponibilními hodinami: 1 hodina v 9. ročníku.

Obsahové vymezení vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- Pozitivnímu a osobní vztahu k chápání odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce, adaptace na nové technologie, profesní kariéra
- Rozvíjení a osvojení pracovních dovedností a návyků z různých sfér pracovních oblastí, používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek,

rozvíjení paměti a pochopení technických pojmu, plánování a organizování pracovní činnosti

- Schopnost obhájit svoji práci a pracovní metody, odborná a technická komunikace
- Vede k utváření postojů a vztahu k práci a pracovním činnostem, správné pochopení řízení a dělby práce, učí osobní odpovědnosti za splnění dílčích úkolů i za celkový výsledek činnosti
- Pochopení vlastních možností uplatnění v budoucím profesnímu uplatnění v životě
- Vede k objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- Rozvoj manuální a duševní činnosti, zdravotní aspekty pracovního zatížení, chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci
- Zaujetí odpovědného a etického přístupu, pochopení rozdílu v možnostech člověka (manuální práce, intelektuální práce)
- Poznání vlastních možností, profesní orientace

Výchovně a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

KOMPETENCE K UČENÍ	
Učitel	Žák
- Objasňuje žákům význam vzdělávání pro profesionální kariéru. - Podporuje cílevědomost žáků a vysvětluje, co pro splnění svých cílů musí žáci udělat. - Zástupcům možnost konzultací a schůzek.	- Chápe smysl učení a jeho nezbytnost pro celoživotní rozvoj vlastní osobnosti. - Vyhledává radu a podporu.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	
Učitel	Žák

- Organizuje výuku ve skupinách a zajišťuje tak optimální podmínky pro uplatnění takových metod výuky, při kterých se žáci učí řešit problémy. - Oceňuje dílčí úspěchy při řešení problému a motivuje žáky k další činnosti. - Při zadávání úkolů stanoví se žáky kritéria jejich splnění.	- Rozvíjí motorickou paměť k rychlému i účelnému využití pohybových dovedností. V různých životních situacích - Pokračuje v hledání řešení i přes počáteční neúspěch. - Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a učí se zhodnotit výsledky svých výkonů.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	
Učitel	Žák
- Hodnotí žáka za jeho konkrétní výkony jak individuální, tak ve skupině. - Oceňuje poskytnutí pomoci nebo žádosti o ní, zdůrazňuje její důležitost.	- Je zodpovědný za splnění své části úkolu. - Umí snášet úspěch i neúspěch. - Poskytne ostatním pomoc, pokud ji potřebují.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Vede žáka k poznání jeho silných a slabých stránek tím, že mu umožňuje různorodé činnosti ve školní práci. - Vede žáka k hodnocení jeho činnosti.	- Usiluje o zdokonalování svých dovedností.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	
Učitel	Žák
- Objasňuje žákům potřebu zabraňovat negativním společenským projevům.	- Řeší spory nenásilným způsobem.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	
Učitel	Žák
- Poskytuje žákům vhodné nástroje, materiály a postupy, seznamuje je s jejich bezpečným využitím. - Důsledně vede žáky k dodržování bezpečnosti práce. - Na viditelném místě umístí přehled. - Stanovených pravidel bezpečnosti práce.	- Navrhne takové materiály, nástroje a postupy, které nejlépe odpovídají jeho pracovnímu úkolu a připraví je. - Dodržuje stanovená pravidla bezpečnosti. - Naplánuje si práci do jednotlivých kroků. - Pracuje podle návodu.

- Zejména v učebně chemie, informatiky. - V tělocvičně, žákovské kuchyňce a na školním pozemku, školních dílnách. - Nabízí podmínky pro manuální práci během vyučování. - Seznamuje žáky s novými technologiemi. - Zajišťuje podmínky pro poznání různých praktických činností. - Vede žáky k důslednému dodržování pravidel bezpečnosti práce. - Zajišťuje podmínky pro efektivní a úsporné činnosti. - Seznamuje žáky s ekonomicky přínosnými obory. - Seznamuje žáky s regionální infrastrukturou. - Posuzuje reálné možnosti žáků a diskutuje s nimi o jejich možné profesní profilaci. - Informuje žáky o možnostech budoucího studia. - Doporučuje žákům konzultace s výchovnou poradkyní. - Seznamuje žáky se základními formami podnikání. - Seznamuje žáky se základními principy hospodaření. - Realizuje se žáky tematicky zaměřené exkurze do různých firem.	- Analyzuje situace s využitím předchozích zkušeností, určí podobnosti a rozdílnosti. - Plní úkoly ve stanoveném termínu. - Pracuje úsporně a efektivně. - Dodržuje pravidla bezpečnosti práce. - Používá doporučené ochranné pomůcky. - Posoudí kvalitu plnění zadaného úkolu. - Odhalí příčiny případného neúspěchu. - Navrhne jejich možné řešení. - Volí pracovní postupy a prostředky šetrné k životnímu prostředí. - Reálně odhadne své možnosti. - Diskutuje o svých profesních plánech. - Získává potřebné informace o případné budoucí profesi. - Zvažuje volbu své budoucí profese vzhledem ke svým předpokladům a možnostem. - Má základní znalost právních předpisů. - Rozpozná manipulaci. - Účastní se podle zájmu tematicky zaměřených exkurzí do firem.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	
Učitel	Žák
- Pomáhá žákům utvářet profesní orientace. - Vede žáky k používání digitálních technologií a digitálních vzdělávacích zdrojů při volbě budoucího povolání a profesní přípravy. - Vede žáky k využití digitálních technologií při plánování jejich	- Vybere vhodné digitální zařízení a digitální nástroj ke komunikaci a spolupráci s ostatními ve vztahu k zadanému úkolu a složení skupiny. - Ovládá základní funkce digitální techniky, pracuje uživatelským způsobem s

vzdělávací dráhy (na základě volby budoucího povolání). - Zařazuje do výuky aktivity, které motivují žáky k užívání digitálních technologií tvůrčím a inovativním způsobem, k nalézání, porovnávání a vyhodnocování různých variant řešení a k prezentování a sdílení záměrů, postupů a výsledků samostatné i skupinové práce. - Motivuje žáky ke komunikaci v týmu při společných úkolech prostřednictvím různých digitálních technologií, k využívání online konferencí a sdíleného virtuálního pracovního prostoru. - Vede žáky k záměrnému a promyšlenému využívání vhodných digitálních technologií k samostatné práci i práci v týmech při pracovních činnostech a projektech. - Vede žáky k vědomému utváření digitální identity vzhledem k budoucímu uplatnění na trhu práce; učí je vnímat, že každou svou akcí v digitálním prostředí zanechávají stopu.	webovými i mobilními technologiemi, propojuje jednotlivá digitální zařízení. - Používá sdílené dokumenty, tabulky a sdílený prostor pro spolupráci. - Vyhledává na specializovaných portálech informace o vybraných profesích/povoláních a profesních dovednostech, interaktivně se seznamuje s pracovními činnostmi, nástroji a prostředím vybraných profesí. - Využívá testy, hry a speciální aplikace k sebepoznávání a k hodnocení svých schopností a dovedností. - Vyhledává informace o tom, jaká kvalifikace (a další vzdělávání) je předpokladem pro vybranou profesi/povolání, orientuje se v online databázích středních a vysokých škol (a kurzů celoživotního učení). - Používá vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se poradenských služeb pro výběr povolání a souvisejícího studia (kariérové poradenství), včetně portálu úřadu práce. - Sestavuje své osobní portfolio dovedností (kompetencí), zkušeností a úspěchů. - Využívá digitální nástroje k prezentaci své osoby, svých dovedností a zkušeností v modelových situacích ze světa práce.

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku

Vzdělávání v předmětu v šestém ročníku směřuje k:

- zvládání jednoduchých pracovních postupů práce na zahradě i při pěstování okrasných rostlin doma
- správnému zacházení s používaným nářadím
- pozitivnímu vztahu k přírodě a k životnímu prostředí
- chápání práce jako příležitosti k seberealizaci

Očekávané výstupy předmětu v 6. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Bezpečnost			
ČSP-9-3-05: dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu ČSP-9-3-03: používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu		hygiena při práci bezpečnost při práci	
Praktická práce na pozemku			
ČSP-9-3-01: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	DV: uvědomuje si sled podzimních prací na zahradě a zahrádce, důležitost správného zpracování půdy na podzim pro úspěšné pěstování rostlin v příštím roce DV: dokáže uskladnit základní zeleninu	správná technika pletí, kypření, okopávání a zalévání sklizeň podzimní zeleniny způsob uskladnění a zazimování jiřin řízkování muškátů hrabání listí zakládání kompostu zpracování půdy na podzim, rytí	
Půda			
ČSP-9-3-01: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	DV: zná různé druhy půd DV: uvědomuje si vhodnost nebo nevhodnost jednotlivých druhů pro pěstování DV: zvládá jednoduché pracovní postupy práce s půdou	půda a její vlastnosti zpracování půdy výživa rostlin přirozená a umělá hnojiva ochrana rostlin a půdy	

	DV: získá základní znalosti o výživě a ochraně rostlin a ochraně půdy, upřednostňuje ekologická hlediska a správnou agrotechniku DV: dokáže si plánovat a organizovat svou činnost		
Vazba			
ČSP-9-3-02: Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	DV: umí použít živé a suché rostliny pro vazbu DV: dokáže vytvořit svícen nebo jednoduchý adventní věnec	vánoční vazba	
Zelenina			
ČSP-9-3-01: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	DV: zná význam zeleniny pro zdraví člověka DV: dokáže rozdělit zeleninu – podle doby vegetace podle doby potřebné ke sklizňové zralosti podle užitkové části zeleniny podle nároků na hnojení DV: žák ví, která zelenina se přímo vysévá na záhon, a která se sází z předpěstovaných sazenic DV: zvládne péči o zeleninu v době vegetace DV: dokáže ji chránit před škodlivými činiteli	význam pěstování zeleniny pro člověka rozdělení zeleniny poznávání osiva osivo, sadba, výpěstky	
Ovocnářství			

ČSP-9-3-01: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	DV: zvládá jednoduché pracovní postupy při pěstování ovocných rostlin (např. výsadba, ochrana ovocných rostlin před škodlivými činiteli, péče o ovocné rostliny během vegetace, sklizeň	význam pěstování ovocných rostlin druhy ovocných rostlin postup při pěstování ovocných rostlin sklizeň a uskladnění	
Praktická práce na pozemku			
ČSP-9-3-01: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	DV: ví, jak zpracovat půdu před setím a sázením DV: dokáže se postarat o vzešlá semena a sazenice DV: umí zeleninu ochránit před škodlivými činiteli	zpracování půdy na jaře před setím a sázením setí základních druhů zeleniny sázení předpěstované sadby pletí, okopávání, zalévání ochrana rostlin proti škodlivým činitelům	
Léčivé rostliny			
	DV: orientuje se v nejznámějších léčivých rostlinách DV: zná zásady sběru, sušení a uchovávání DV: v klíči si dokáže vyhledat použití jednotlivých léčivých rostlin	význam léčivých rostlin pro člověka zásady sběru a sušení rostlin léčivé účinky rostlin	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku - práce s technickými materiály

Vzdělávání v předmětu v sedmém ročníku směřuje k:

- Organizování a plánování činnosti
- Dodržování zásad bezpečnosti a technologické kázně
- Pozitivnímu vztahu k práci
- Vytrvalosti a soustavnosti
- Chápání pracovní činnosti jako příležitosti seberealizaci

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku - příprava pokrmů

Vzdělávání v předmětu v sedmém ročníku směřuje k:

- pozitivnímu vztahu k práci
- soustavnosti při plnění zadaných úkolů
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Úvod			
ČSP-9-1-05: dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu		Seznámení se zařízením školních dílen Řád školní dílny Hygiena při práci Bezpečnost při práci	
Základy zobrazování			
ČSP-9-1-04: užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	DV: orientuje se v pravoúhlém promítání těles DV: umí číst jednoduchý technický výkres (pohled zepředu, pohled zleva, pohled shora)	Pravoúhlé promítání Čtení jednoduchého technického výkresu (popisové pole, měřítko...)	
Práce se dřevem			
ČSP-9-1-01: provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-03: Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	DV: orientuje se v základních materiálech vyráběných ze dřeva s ohledem na jejich užití v praxi DV: umí pracovat podle pracovního postupu (podle technické dokumentace zhotoví výrobek) DV: zvládá v nejjednodušších požadavcích pracovní dovednosti při práci se dřevem (řezání, vrtání, spojování hřebíky a vruty, spojování plátováním, lepení, moření, lakování)	Materiály vyrobené ze dřeva a jejich vlastnosti, užití v praxi Řezání Vrtání Spojování hřebíky a vruty Jednoduché spojování plátováním Povrchová úprava (moření, lakování)	

	DV: rozlišuje spojování dřeva hřebíky a vruty; dokáže je v praxi vhodně používat		
Práce s kovy			
ČSP-9-1-02: Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	DV: orientuje se v základních druzích technických kovů a slitin s ohledem na jejich užití v praxi (ocel, litina; měď, hliník, zinek, cín, olovo; bronz, mosaz, dural)	Druhy technických kovů (ocel, litina; měď, hliník, zinek, cín, olovo) a slitin (bronz, mosaz, dural) - jejich vlastnosti, užití v praxi Rozdělení oceli - jejich vlastnosti, užití v praxi Měření posuvným měřítkem Materiály vyrobené z technických kovů (plech)	

Očekávané výstupy předmětu v 7. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Kuchyně			
ČSP-9-5-01 : používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ČSP-9-5-04: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech kuchyni	DV: používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče DV: provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí, bezpečně zachází se základními čistícími prostředky DV: umí udržovat pořádek v kuchyni, umí se v kuchyni bezpečně pohybovat	Organizace a bezpečnost práce Základní vybavení Udržování pořádku a čistoty	
Potraviny			
	DV: umí odhadnout množství potravin pro spotřebu DV: orientuje se v základních zásadách ukládání, skladování a konzervace potravin DV: umí porozumět údajům na obalech potravin	Výběr, nákup, skladování potravin Skupiny potravin Potrava a její složky	
Příprava pokrmů			
ČSP-9-5-02: připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	DV: umí připravovat jednoduché pokrmy studené kuchyně DV: ovládá základní způsoby tepelné úpravy pokrmů DV: dodržuje hygienické zásady při přípravě pokrmů DV: dovede připravit jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	Úprava pokrmů za studena Zelenina, ovoce, mléčné výrobky,… Základní způsoby tepelné úpravy Základní postupy při přípravě pokrmů Nápoje – rozdělení	

Úprava stolu a stolování			
ČSP-9-5-03: dodržuje základní principy stolování, společenského chování	DV :umí se při stolování kulturně a společensky chovat DV: při stolování uplatňuje estetické cítění	Jednoduché prostírání Slavnostní stolování v rodině	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku – svět práce

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Trh práce			
ČSP-9-8-01: orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	DV: uvede čtyři charakteristické znaky povolání DV: rozdělí svět práce do skupin povolání v závislosti na úrovni dosaženého vzdělání DV: uvede požadavky jednotlivých profesí	Profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní	
Volba profesní orientace			
ČSP-9-8-02: posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy ČSP-9-8-03: využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	DV: uvede charakteristické rysy osobnosti DV: uvede svoje zájmy a cíle DV: posoudí vlastní schopnosti a vlastnosti DV: uvede vlivy na volbu střední školy DV: uvede zdroje informací pro volbu vzdělání a povolání DV: interpretuje úlohu IPS Úřadu práce DV: vyhledá, třídí a využívá potřebné informace o jednotlivých povoláních DV: využívá poradenských služeb	Dotazník zájmů Sebepoznávání – osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace Informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	
Možnosti vzdělávání			
ČSP-9-8-01: orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	DV: orientuje se v základní nabídce středního školství DV: rozliší pojmy učební obor a studijní obor	Náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení	

	DV: vyhledá v materiálech středních škol informace o učebních plánech učebních a studijních oborů a kritéria pro přijímací řízení		

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku - pěstitelské práce, chovatelství

Vzdělávání v předmětu v šestém ročníku směřuje k:

- zvládání jednoduchých pracovních postupů práce na zahradě i při pěstování okrasných rostlin doma
- správnému zacházení s používaným nářadím
- pozitivnímu vztahu k přírodě a k životnímu prostředí
- chápání práce jako příležitosti k seberealizaci

Očekávané výstupy předmětu v 8. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Bezpečnost			
ČSP-9-3-05: dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty ČSP-9-3-03: Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu		hygiena při práci bezpečnost při práci	
Praktická práce na pozemku			
ČSP-9-3-01: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	DV: uvědomuje si sled podzimních prací na zahradě a zahrádce, důležitost správného zpracování půdy na podzim pro úspěšné pěstování rostlin v příštím roce DV: dokáže uskladnit základní zeleninu	správná technika pletí, kypření, okopávání a zalévání sklizeň podzimní zeleniny způsob uskladnění a zazimování jiřin řízkování muškátů hrabání listí zakládání kompostu zpracování půdy na podzim, rytí	
Půda			
ČSP-9-3-01: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	DV: zná různé druhy půd DV: uvědomuje si vhodnost nebo nevhodnost jednotlivých druhů pro pěstování	půda a její vlastnosti zpracování půdy výživa rostlin přirozená a umělá hnojiva ochrana rostlin a půdy	

	DV: zvládá jednoduché pracovní postupy práce s půdou DV: získá základní znalosti o výživě a ochraně rostlin a ochraně půdy, upřednostňuje ekologická hlediska a správnou agrotechniku DV: dokáže si plánovat a organizovat svou činnost		
Vazba			
ČSP-9-3-02: Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	DV: umí použít živé a suché rostliny pro vazbu DV: dokáže vytvořit svícen nebo jednoduchý adventní věnec	vánoční vazba	
Zelenina			
ČSP-9-3-01: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	DV: zná význam zeleniny pro zdraví člověka DV: dokáže rozdělit zeleninu – podle doby vegetace podle doby potřebné ke sklizňové zralosti podle užitkové části zeleniny podle nároků na hnojení DV: žák ví, která zelenina se přímo vysévá na záhon, a která se sází z předpěstovaných sazenic DV: zvládne péči o zeleninu v době vegetace DV: dokáže ji chránit před škodlivými činiteli	význam pěstování zeleniny pro člověka rozdělení zeleniny poznávání osiva osivo, sadba, výpěstky	

Ovocnářství			
ČSP-9-3-01: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	DV: zvládá jednoduché pracovní postupy při pěstování ovocných rostlin (např. výsadba, ochrana ovocných rostlin před škodlivými činiteli, péče o ovocné rostliny během vegetace, sklizeň	význam pěstování ovocných rostlin druhy ovocných rostlin postup při pěstování ovocných rostlin sklizeň a uskladnění	
Praktická práce na pozemku			
ČSP-9-3-01: Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	DV: ví, jak zpracovat půdu před setím a sázením DV: dokáže se postarat o vzešlá semena a sazenice DV: umí zeleninu ochránit před škodlivými činiteli	zpracování půdy na jaře před setím a sázením setí základních druhů zeleniny sázení předpěstované sadby pletí, okopávání, zalévání ochrana rostlin proti škodlivým činitelům	
Léčivé rostliny			
	DV: orientuje se v nejznámějších léčivých rostlinách DV: zná zásady sběru, sušení a uchovávání DV: v klíči si dokáže vyhledat použití jednotlivých léčivých rostlin	význam léčivých rostlin pro člověka zásady sběru a sušení rostlin léčivé účinky rostlin	
Chov drobných zvířat			
ČSP-9-3-04: Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	DV: seznámí se se zásadami chovu zvířat v domácnosti DV: dodržuje hygienu a bezpečnost chovu zvířat v domácnosti	chov zvířat zásady bezpečného kontaktu s nimi známá a neznámá zvířata	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku – svět práce

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Trh práce			
ČSP-9-8-01: orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	DV: uvede čtyři charakteristické znaky povolání DV: rozdělí svět práce do skupin povolání v závislosti na úrovni dosaženého vzdělání DV: uvede požadavky jednotlivých profesí DV: využívá digitální nástroje k prezentaci své osoby, svých dovedností a zkušeností v modelových situacích ze světa práce (uchazeč o práci, vizitka podnikatele OSVČ/freelancera, představení při vstupu do nového týmu, psaní obchodního dopisu apod.)	Profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní	
Volba profesní orientace			
ČSP-9-8-02: posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	DV: uvede charakteristické rysy osobnosti DV: uvede svoje zájmy a cíle DV: posoudí vlastní schopnosti a vlastnosti DV: uvede vlivy na volbu střední školy	Sebepoznávání – osobní zájmy a cíle, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace	
ČSP-9-8-03: využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	DV: uvede zdroje informací pro volbu vzdělání a povolání DV: interpretuje úlohu IPS Úřadu práce DV: vyhledá, třídí a využívá potřebné informace o jednotlivých povoláních	Informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	

	DV: využívá poradenských služeb DV: orientuje se v různých digitálních zdrojích pro volbu povolání a využívá je k sebepoznání, sebehodnocení a k orientaci v profesní nabídce DV: vyhledává (na internetu) informace o pracovních příležitostech v regionu, v modelové situaci odpoví na nabídku pracovní pozice, vytvoří životopis a motivační dopis v elektronické podobě pro konkrétní pracovní pozici		
Možnosti vzdělávání			
ČSP-9-8-01: orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	DV: orientuje se v základní nabídce středního školství DV: rozliší pojmy učební obor a studijní obor DV: vyhledá v materiálech středních škol informace o učebních plánech učebních a studijních oborů a kritéria pro přijímací řízení DV: vzorově vyplní přihlášku na střední školu	Náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení	
Zaměstnání			
ČSP-9-8-04: prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	DV: uvede možnosti zjišťování pracovních příležitostí v regionu DV: uvede postup při hledání zaměstnání DV: sepíše jazykově, stylisticky a graficky vhodně upravený životopis	Pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, průběh pohovoru u zaměstnavatele, sebeprezentace, problémy nezaměstnanosti	

	DV: komunikuje slušně, asertivně DV: vystupuje kultivovaně, projevuje žádoucí sociální dovednosti		

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku - využití digitálních technologií

Vzdělávání v předmětu Svět práce – využití digitálních technologií v 9. ročníku směřuje k:

- pochopení významu digitálních technologií, techniky.
- zvládnutí práce s digitálním fotoaparátem, kamerou, mobilním telefonem na uživatelské úrovni
- zvládnutí práce zpracováním informací a záznamů, publikace na Internetu
- Mobilní služby – pochopení a racionální pohled na nabídku trhu (operátoři, tarify)

Očekávané výstupy předmětu v 9. ročníku

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Poznámky
Digitální technologie, technika, mobilní služby			
ČSP-9-7-01: ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky ČSP-9-7-04: ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením ČSP-9-7-02: propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení ČSP-9-7-03: pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava ČSP-9-7-05: dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy, chrání techniku před poškozením	DV*:* ovládá základní funkce digitální techniky, propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení DV*:* pracuje uživatelsky se základními mobilními technologiemi DV: dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy, chrání techniku před poškozením	Digitální technika – počítač, periferie, digitální fotoaparát, videokamera, dvd přehrávač, mobilní telefon, mp3 přehrávač Digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS) navigační technologie Normy.	

Zpracování informací			
ČSP-9-7-01: ovládá základní funkce digitální techniky: diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky ČSP-9-7-03: pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi	DV*:* respektuje zásady intelektuálního vlastnictví a autorského práva DV: ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů	Digitální technika – počítač, periferie, digitální fotoaparát, videokamera, dvd přehrávač, mobilní telefon, mp3 přehrávač Digitální technologie – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS) navigační technologie Normy. autorská práva, copyright Úpravy, archivace, střih, přenos, vzájemná komunikace zařízení, nastavení.	